



Uniwersytet Rzeszowski
ur.edu.pl

Gazeta Uniwersytecka

nr 5 (138)
Listopad/Grudzień 2025
ISSN 2719-4647



Z życia uczelni

Uniwersytet Rzeszowski
sygnatariuszem
Magna Charta Universitatum

Konferencje

II Ogólnopolska
Konferencja Naukowa
„Konteksty i wyzwania
współczesnej pedagogiki
specjalnej”

Jubileusze

50 lat barwnej tradycji –
za nami jubileuszowa gala
Resovii Saltans

Pro memoria

Prof. dr hab.
Włodzimierz Bonusiak
(1942–2025)



Uniwersytet Rzeszowski
ur.edu.pl

Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 2719-4647

Skład i korekta: Wydawnictwo UR
Druk: Drukarnia UR

Adres Redakcji:
al. Tadeusza Rejtana 16C
35-959 Rzeszów
tel.: +48 17 872 10 26
gazetaur@ur.edu.pl

Redakcja
Alicja Bobola

Fotografia na okładce
Dawid Kopaniszyń

Projekt layoutu
Kamil Skrzypiec

Nakład: 130 egz.

Gazetę Uniwersytecką wydaje
Uniwersytet Rzeszowski za zgodą
Rektora. Autorzy tekstów
i współpracownicy nie otrzymują
honorariów za publikację.
Zastrzegamy sobie prawo skracania,
adiustacji tekstów i zmiany tytułów.

Z życia uczelni

- 4 Z obrad Senatu
- 5 Uniwersytet Rzeszowski rozpoczyna kolejną ważną inwestycję – budowę nowego obiektu dydaktycznego Collegium Medicum
- 6 Uniwersytet Rzeszowski sygnatariuszem *Magna Charta Universitatum*
- 8 Dzień Młodzieży Diecezji Rzeszowskiej ponownie w murach Uniwersytetu Rzeszowskiego
- 9 Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego spotkał się ze studentami
- 10 Dni Otwarte Collegium Medicum Uniwersytetu Rzeszowskiego
- 11 Otwarcie Oddziału Głównej Biblioteki Lekarskiej w Rzeszowie
- 12 Nadzwyczajne „żałobne” posiedzenie Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego
- 14 Ostatnie pożegnanie prof. Włodzimierza Bonusiaka, Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego w latach 2002–2008

Nominacje

- 15 JM Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego wręczył nominację na stanowisko profesora uczelnianego

Do poczytania

- 16 Nauka, pasja i inspiracje w Instytucie Germanistyki UR. Czwarta edycja Konferencji Studenckiej „Rund um Deutsch als Fremdsprache” / „Wokół języka niemieckiego jako języka obcego”
- 20 Wydawnictwo UR poleca

Konferencje i seminaria

- 21 Bezpieczeństwo priorytetem Uniwersytetu Rzeszowskiego
- 22 Gościnne wykłady Profesora Michaela Mosera
- 23 II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Konteksty i wyzwania współczesnej pedagogiki specjalnej”
- 25 Konferencja „Migranci z Ukrainy w szkołach województwa podkarpackiego – polityka edukacyjna i wyzwania dla integracji”
- 27 Socjologowie z Polski, Słowacji i Niemiec na konferencji naukowej i jubileuszu
- 29 Instytut Germanistyki UR gospodarzem trzeciej edycji międzynarodowych warsztatów „Dhoch3” organizowanych przez Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD) / Niemiecką Centralę Wymiany Akademickiej
- 31 Konferencja naukowa „Współczesna gospodarka – obecne trendy i nowe horyzonty. III edycja” na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Rzeszowskiego

Nagrody i osiągnięcia

- 33 Uniwersytet Rzeszowski w rankingu Times Higher Education 2026
- 34 Absolwentka Uniwersytetu Rzeszowskiego laureatką konkursu „Mistrz i Uczeń”! W Kapitułę konkursu wyróżnieni naukowcy z Wydziału Nauk Medycznych URI!
- 35 Rzeszów odebrał tytuł Europejskiego Miasta Sportu 2026 w Parlamencie Europejskim
- 36 Uniwersytet Rzeszowski otrzymał nagrodę za wsparcie dla Ukrainy
- 37 Dyplomy Uznania Rektora dla wyróżniających się absolwentów UR

- 38 Dr hab. Jerzy Kuzicki, prof. UR, laureatem Nagrody Naukowej im. Ireny i Franciszka Skowroń
- 38 Profesor Artur Mazur Honorowym Obywatel Miasta Rzeszowa
- 39 Dr Jadwiga Bär z Instytutu Germanistyki UR, choreografka ZPIT UR „Resovia Saltans”, uhonorowana odznaką „Zasłużony dla Kultury Polskiej”

Jubileusz

- 41 50 lat barwnej tradycji – jubileuszowa gala Resovii Saltans
- 42 XVIII Jubileuszowa Gala Podkarpackiego Klubu Biznesu – nagroda dla najlepszego absolwenta Uniwersytetu Rzeszowskiego
- 43 35 lat działalności Studium Kultury i Języka Polskiego dla Cudzoziemców „Polonus”
- 44 Jubileusz 60-lecia Klubu Uczelnianego Akademickiego Związku Sportowego Uniwersytetu Rzeszowskiego
- 45 50 lat kształcenia rolniczego na Zalesiu
- 46 Jubileuszowy wyjazd z okazji 20-lecia Studenckiego Koła Naukowego Podróżników

Kultura i sztuka

- 48 *Muzyka tysiąca i jednej nocy* – międzynarodowe widowisko muzyczne w Rzeszowie
- 50 Ponad 500 uczestników III Zimowych Dni KultURY Austriackiej i Języka Niemieckiego w Bibliotece Austriackiej UR
- 52 Poetka Anna Frajlich Gościńską w Instytucie Polonistyki i Dziennikarstwa UR
- 53 Uniwersytet Rzeszowski na Podkarpackim Festiwalu Nauki i Innowacji
- 55 Wernisaż „Kapela Serc” w Uniwersytecie Rzeszowskim
- 56 Uniwersytet Rzeszowski na Świątecznych Targach Książki 2025
- 57 Wielkie Kołędowanie Resovii Saltans z Polsatem
- 58 Warsztaty czerpania papieru

Pro memoria

- 59 Prof. dr hab. Włodzimierz Bonusiak (1942–2025) – *in memoriam*

Studenci i społeczność UR

- 61 III edycja Międzynarodowej Studenckiej Konferencji Naukowej RIMSZA 2025
- 62 „Sztuka szkła, czyli o technice fusingu” – projekt naukowy Studenckiego Koła Naukowo-Artystycznego ZAPAT Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Rzeszowskiego
- 67 XX Penitencjarny Obóz Naukowy – Edycja Jubileuszowa

Na sportowo

- 69 Dobre występy AZS Uniwersytetu Rzeszowskiego w Ligach Akademickich 2025

Z obrad Senatu

Justyna Zięba



Posiedzenie Senatu zwołane zostało na 27 października.

Na początku JM Rektor UR prof. dr hab. n. med. Adam Reich wręczył powołania członkom Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Następnie JM Rektor wraz z Prorektor ds. Studenckich i Kształcenia prof. dr hab. Sabiną Grabowską wręczyli Dyplomy Uznania Rektora trzynastu wyróżniającym się absolwentom naszej uczelni. Dyplomy te stanowią szczególne wyróżnienie dla absolwentów, którzy w trakcie całego toku studiów wykazali się wyjątkowymi osiągnięciami, sumiennością i zaangażowaniem. Porządek obrad przewidywał przyjęcie następujących regulaminów:

1. Regulaminu nadawania tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Rzeszowskiego.
2. Regulaminu nadawania tytułu profesora honorowego Uniwersytetu Rzeszowskiego.
3. Regulaminu zarządzania prawami autorskimi, prawami pokrewnymi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji.
4. Regulaminu korzystania z infrastruktury badawczej w Uniwersytecie Rzeszowskim.
5. Regulaminu Uniwersyteckiego Centrum Transferu Technologii Uniwersytetu Rzeszowskiego.

W ostatnim punkcie Senat ustalił termin nadzwyczajnego „żałobnego” posiedzenia Senatu na dzień 17 listopada 2025 r. Posiedzenia żałobne odbywają się dla uczczenia pamięci zmarłych w ostatnim roku pracowników uczelni.

Na dzień 17 listopada zwołane zostało nadzwyczajne „żałobne” posiedzenie Senatu, podczas którego uczczono pamięć członków społeczności Uniwersytetu Rzeszowskiego, którzy odeszli w ostatnim roku. Uroczystość miała charakter otwarty, a dla osób, które nie mogły wziąć udziału osobiście, przygotowano transmisję *online*.

Posiedzenie Senatu zwołane zostało na 24 listopada.

W pierwszych dwóch punktach Senat przyjął zmiany w składach osobowych komisji senackich i dyscyplinarnych:

- Komisji ds. Statutu i Rozwoju,
- Komisji ds. Nauki i Twórczości Artystycznej,
- Komisji ds. Kształcenia,
- Komisji Dyscyplinarnej ds. Nauczycieli Akademickich,
- Komisji Wyborczej Uniwersytetu Rzeszowskiego.

W bloku spraw dydaktycznych podjęte zostały uchwały dotyczące ustalenia programów studiów podyplomowych:

- 1) prawo ochrony ludności,
- 2) doskonalące studia podyplomowe w zakresie pedagogiki małego dziecka.

Senat przyjął również zmiany w programach następujących studiów podyplomowych:

- 1) zarządzanie – studia menedżerskie,
- 2) spółdzielczość mieszkaniowa – aspekty ekonomiczno-organizacyjne oraz prawne.

Na koniec Prorektor ds. Studenckich i Kształcenia prof. dr hab. Sabina Grabowska przedstawiła sprawozdanie z wyników rekrutacji na bieżący rok akademicki.

Uniwersytet Rzeszowski rozpoczyna kolejną ważną inwestycję – budowę nowego obiektu dydaktycznego Collegium Medicum

Joanna Wilk-Stefanik



22 października 2025 r. w gabinecie Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego odbyło się oficjalne podpisanie umowy na realizację kolejnej strategicznej inwestycji naszej uczelni.

W obecności przedstawicieli władz Uniwersytetu Rzeszowskiego i wykonawcy podpisano umowę dotyczącą budowy nowego obiektu dydaktycznego wraz z wyposażeniem i towarzyszącą infrastrukturą techniczną przy ul. Cichej w Rzeszowie – w obszarze bazy dydaktycznej wykorzystywanej do edukacji przedklinicznej studentów Collegium Medicum UR. Wykonawcą inwestycji jest BETONOX Construction S.A. z siedzibą w Sopocie.

Projekt obejmuje budowę nowoczesnego budynku dydaktycznego o powierzchni netto ok. 4000 m², podzielonego na dwie strefy funkcjonalne – ćwiczeniową oraz wykładową. Realizacja przedsięwzięcia pozwoli znacząco podnieść jakość infrastruktury dydaktycznej, zwiększyć komfort prowadzenia zajęć oraz możliwości edukacyjne studentów kierunku lekarskiego i innych kierunków medycznych.

Dzięki inwestycji Uniwersytet Rzeszowski będzie mógł nie tylko zwiększyć limity przyjęć na studia medyczne, lecz także jeszcze skuteczniej przyciągać najzdolniejszych absolwentów szkół średnich zainteresowanych studiami w Rzeszowie.

Całkowity koszt inwestycji: 49 419 586,66 zł

Dofinansowanie: 40 178 525,74 zł

Numer umowy: KPOD.07.05-IP.10-0004/25/KPO/1784/2025/ 212

Źródło finansowania: środki Planu rozwojowego przedsięwzięcia pn. „Inwestycje Collegium Medicum Uniwersytetu Rzeszowskiego do celów kształcenia przedklinicznego i klinicznego”, będącego elementem Inwestycji D2.1.1 pn. „Inwestycje związane z modernizacją i doposażeniem obiektów dydaktycznych w związku ze zwiększe-



niem limitów przyjęć na studia medyczne” realizowanej w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) – komponent D: Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia.

Nowy obiekt dydaktyczny przy ul. Cichej stanie się jednym z kluczowych elementów rozwoju infrastruktury Collegium Medicum Uniwersytetu Rzeszowskiego. Inwestycja przyczyni się do dalszego umacniania pozycji uczelni jako ważnego ośrodka nauk medycznych w Polsce południowo-wschodniej.

Uniwersytet Rzeszowski sygnatariuszem *Magna Charta Universitatum*

Oskar Kaczorowski



13 listopada Uniwersytet Rzeszowski oficjalnie stał się sygnatariuszem *Magna Charta Universitatum*, jednego z najważniejszych międzynarodowych dokumentów określających zasady wolności akademickiej i autonomii uniwersytetów. W uroczystości podpisania, która odbyła się w kaplicy King's College London, uczestniczył JM Rektor UR prof. dr hab. n. med. Adam Reich.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że grono sygnatariuszy *Magna Charta Universitatum* dynamicznie się powiększa. Podczas tegorocznej ceremonii Dalarna University został tysięcznym sygnatariuszem dokumentu, a wraz z kolejnymi instytucjami – wśród których znalazł się również Uniwersytet Rzeszowski – liczba uczelni wspólnie stojących na straży fundamentalnych wartości akademickich wzrosła do 1011.

W kierunku umacniania wolności akademickiej

Magna Charta Universitatum została po raz pierwszy przyjęta w 1988 r. przez 388 uczelni. W 2020 r. tekst dokumentu zrewidowano, podkreślając nową odpowiedzialność uniwersytetów wobec społeczeństwa, konieczność reagowania na globalne wyzwania oraz aktywną rolę w budowaniu zrównoważonego rozwoju.

W nowej wersji dokument stwierdza m.in.: „Uniwersytety uznają, że mają angażować się i odpowiadać na aspi-



racje oraz wyzwania świata i społeczności, którym służą, aby przynosić korzyść ludzkości i przyczyniać się do zrównoważonego rozwoju”.

Jak podkreślano podczas ceremonii, w czasach narastającej presji politycznej, kwestionowania roli uczelni oraz ataków na autonomię szkolnictwa wyższego w różnych częściach świata, znaczenie *Magna Charta Universitatum* rośnie.

Uroczystość w Londynie

W trakcie wydarzenia wybrzmiały mocne głosy apelujące o obronę wolności badań i niezależności instytucji naukowych. Sjur Bergan, były szef Departamentu Edukacji Rady Europy, podkreślił: „Bez wolności akademickiej i autonomii instytucjonalnej nie można mówić o wysokiej jakości nauczania i badań, ale także o w pełni funkcjonującej demokracji”.

Jednym z kluczowych wątków konferencji była potrzeba wzmocnienia odporności instytucji akademickich wobec zagrożeń – zarówno politycz-

nych, jak i finansowych – oraz zwiększanie ich roli w społeczeństwie poprzez budowanie zaufania i szeroką współpracę.

Dlaczego podpisanie *Magna Charta Universitatum* ma znaczenie?

Dla wielu uczelni, w tym dla Uniwersytetu Rzeszowskiego, podpisanie dokumentu stanowi wyraźny sygnał solidarności ze światową wspólnotą akademicką. Robert Quinn z organizacji Scholars at Risk przypomniał, że obecnie toczy się walka o wiarygodność uczelni: „Jedna strona próbuje przekonać opinię publiczną, że uniwersytety nie mają nic do zaoferowania. To kłamstwo. Jeżeli pokażemy, że to kłamstwo, i udowodnimy, że działamy dla dobra społeczności, mamy szansę wygrać tę walkę”.

Uniwersytet Rzeszowski w globalnej rodzinie uczelni broniących wolności

Dołączenie Uniwersytetu Rzeszowskiego do sygnatariuszy dokumentu

jest nie tylko wyróżnieniem, ale także zobowiązaniem – do obrony tradycyjnych wartości akademickich oraz do aktywnego udziału w kształtowaniu odpowiedzialnej edukacji wyższej.

Decyzja ta wpisuje UR w międzynarodowy ruch wspierający:

- wolność badań;
- autonomię uczelni;
- odpowiedzialność wobec społeczeństwa;
- globalną współpracę naukową;
- zaangażowanie w zrównoważony rozwój.

Podpisanie *Magna Charta Universitatum* to ważny krok na drodze do dalszego umacniania pozycji Uniwersytetu Rzeszowskiego na europejskiej i światowej mapie szkolnictwa wyższego.

Fot. MCO



Dzień Młodzieży Diecezji Rzeszowskiej ponownie w murach Uniwersytetu Rzeszowskiego

Joanna Wilk-Stefanik



23 listopada prawie dwa tysiące młodych ludzi spotkało się w murach Uniwersytetu Rzeszowskiego, aby wspólnie przeżywać Święto Młodzieży Diecezji Rzeszowskiej. Wydarzenie zostało zorganizowane pod nazwą „Królewska Uczta”.

Święto Młodzieży Diecezji Rzeszowskiej rozpoczęło się uroczystą Mszą św. w kościele katedralnym, której przewodniczył JE ks. bp Jan Wątroba, zaś w koncelebrze wzięło udział niemal pięćdziesięciu kapłanów.

Nawiązując do słów papieskiego orędzia, Biskup Rzeszowski podkreślił, że okres młodości to czas odpowiedzialności za własną wiarę oraz odważnego dawania świadectwa. „Nie trwajcie w bezczynności, oczekując na wielkie chwile. Już teraz odpowiedzcie na aktualne wezwanie Jezusa: Bądźcie moimi świadkami” – zaznaczył ks. bp Jan Wątroba.

Po zakończeniu Eucharystii młodzież przeszła ulicami miasta na Uniwersytet Rzeszowski, by uczestniczyć w ko-

lejnej części „Królewskiej Uczty”, gdzie zorganizowano agapę, integrację, wspólną modlitwę, która zakończyła się adoracją Najświętszego Sakramentu i błogosławieństwem. W wydarzeniu uczestniczył JM Rektor UR prof. dr hab. n. med. Adam Reich, który powitał młodzież w murach naszej uczelni, podkreślając jednocześnie, że Uniwersytet Rzeszowski stanowi przestrzeń sprzyjającą integracji młodych ludzi.

fot. M. Świąciecki



Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego spotkał się ze studentami

Joanna Wilk-Stefanik



1 grudnia w murach naszej uczelni odbyło się otwarte spotkanie Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr. hab. n. med. Adama Reicha ze studentami. W wydarzeniu udział wzięli przedstawiciele różnych kierunków i wydziałów, a rozmowa przebiegała w atmosferze wzajemnej otwartości. Podczas spotkania poruszono kluczowe dla naszej społeczności akademickiej tematy, w tym kwestie związane z rozwojem uczelni, jakością kształcenia, infrastrukturą studencką oraz wsparciem dla inicjatyw studenckich. Studenci mieli okazję zadawać pyta-

nia, dzielić się swoimi opiniami i zgłaszać propozycje usprawnień ważnych dla codziennego funkcjonowania na uczelni.

Rektor podkreślił znaczenie bezpośredniego dialogu ze studentami oraz rolę ich głosu w kształtowaniu przyszłości Uniwersytetu Rzeszowskiego. Spotkanie zakończyło się deklaracją kontynuacji podobnych inicjatyw, aby wspólnie budować nowoczesną, otwartą i przyjazną uczelnię.

fot. V. Zimmerman



Dni Otwarte Collegium Medicum Uniwersytetu Rzeszowskiego

14 listopada rozpoczęły się Dni Otwarte Collegium Medicum Uniwersytetu Rzeszowskiego, które – jak co roku – cieszyły się dużym zainteresowaniem ze strony uczniów szkół średnich oraz kandydatów na studia. Wydarzenie było okazją do zaprezentowania bogatej oferty dydaktycznej Collegium Medicum, a także do przybliżenia struktury i potencjału Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Uniwersytet Rzeszowski kształci obecnie 16 935 studentów na 70 kierunkach, prowadzonych w ramach 15 wydziałów. Collegium Medicum, jako jedna z największych jednostek UR, obejmuje 4 wydziały, na których studiuje 5053 studentów na 14 kierunkach studiów. Dni Otwarte Collegium Medicum stanowiły doskonałą okazję do zapoznania kandydatów z kierunkami prowadzonymi w ramach CM, nowoczesną bazą dydaktyczną oraz perspektywami zawodowymi.

Serdecznie dziękujemy wszystkim uczestnikom wydarzenia za obecność, aktywny udział i zainteresowanie naszą ofertą edukacyjną. Mamy nadzieję, że spotkamy się ponownie w przyszłym roku – już w murach Uniwersytetu Rzeszowskiego, jako naszej przyszłej Alma Mater.

fot. M. Świąćicki



Otwarcie Oddziału Głównej Biblioteki Lekarskiej w Rzeszowie

Oskar Kaczorowski



24 października 2025 r. w Collegium Medicum Uniwersytetu Rzeszowskiego odbyło się uroczyste otwarcie Oddziału Głównej Biblioteki Lekarskiej (GBL) – nowoczesnego centrum wiedzy medycznej, które służyć będzie studentom i pracownikom kierunków medycznych oraz całemu środowisku naukowemu regionu.

„Symbolicznie otwieramy dziś Oddział Głównej Biblioteki Lekarskiej na terenie Uniwersytetu Rzeszowskiego. Warto przypomnieć, że podobna jednostka działała tu już wcześniej, jednak z różnych względów jej działalność została zawieszona. Dziś powracamy – można powiedzieć – do korzeni, przywracając to ważne dla środowiska akademickiego miejsce dostępu do wiedzy i zasobów medycznych” – podkreślił JM Rektor UR prof. dr hab. n. med. Adam Reich. Oddział GBL w Rzeszowie, współpracujący z centralą w Warszawie, pełni rolę regionalnego centrum dostępu do zasobów medycznych i naukowych. Oferuje tradycyjne formy biblioteczne – czytelnię, wypożyczalnię i zbiory drukowane – oraz nowoczesne rozwiązania cyfrowe, w tym dostęp do licencjonowanych baz danych, e-booków, repozytorium uczelnianego i usług e-wypożyczania.

To biblioteka dla przyszłych lekarzy i pielęgniarek

Podczas otwarcia JM Rektor UR podkreślił znaczenie powstania Oddziału dla kształcenia medycznego w regionie:

„To jest biblioteka dedykowana przede wszystkim naszym przyszłym lekarzom, naszym przyszłym pielęgniarkom, położnym, wszystkim zawodom medycznym. Dzięki niej będą mogli korzystać z ogromnego zasobu wiedzy i dostępu do wszelkiego rodzaju baz danych” – powiedział prof. dr hab. n. med. Adam Reich.

Z kolei Dyrektor Głównej Biblioteki Lekarskiej dr n. med. Feliks Orchowski zwrócił uwagę na innowacyjny charakter otwartego oddziału:

„Wprowadzamy tutaj jedną z najnowocześniejszych w Polsce baz wiedzy medycznej, dając Uniwersytetowi Rzeszowskiemu i jego społeczności dostęp do zasobów, które do tej

pory dostępne były głównie w największych ośrodkach akademickich. Cieszymy się, że ta przestrzeń powstała właśnie w Collegium Medicum, gdzie studenci i pracownicy kierunków medycznych będą mogli w pełni z niej korzystać” – podkreślił Dyrektor Orchowski.

Zasoby

Oddział GBL w Rzeszowie stanowi część ogólnopolskiej sieci bibliotek medycznych, zapewniając dostęp do światowych źródeł informacji naukowej. Biblioteka udostępnia m.in.:

- Polską Bibliografię Lekarską – bazę z ponad 680 000 rekordów;
- międzynarodowe bazy pełnotekstowe (EBSCO, LWW, Medline Complete, Nature, Oxford Journals, Science, Science Direct, Springer, Taylor & Francis, Wiley Online Library);
- krajową platformę książek elektronicznych IBUK Libra;
- zbiory drukowane liczące ok. 1566 tytułów.

Biblioteka oferuje także usługi informacyjne, wypożyczenia międzybiblioteczne, tematyczne zestawienia literatury oraz zamawianie kopii dokumentów w formie elektronicznej i drukowanej.

fot. M. Święcicki



Nadzwyczajne „żałobne” posiedzenie Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego

Joanna Wilk-Stefanik



17 listopada 2025 r. w Sali Senatu odbyło się nadzwyczajne „żałobne” posiedzenie Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego. Uczestniczyły w nim władze Uniwersytetu, członkowie Senatu oraz przedstawiciele społeczności akademickiej. Uroczystość miała charakter otwarty, a dla osób, które nie mogły wziąć udziału osobiście, przygotowano transmisję *online*.

Celem spotkania było uczczenie pamięci członków społeczności Uniwersytetu Rzeszowskiego, którzy odeszli w ostatnim roku. Posiedzenie rozpoczął JM Rektor, który powitał wszystkich przybyłych oraz wprowadził w refleksyjny charakter wydarzenia. Podczas uroczystości przywołano nazwiska osób, które swoją pracą, zaangażowaniem i obecnością budowały środowisko akademickie Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Wydział Humanistyczny:

- prof. dr hab. Włodzimierz Bonusiak
- dr hab. Józef Półciwarteł, prof. UR
- dr Waldemar Tomczyk
- mgr Alicja Daszkiewicz

Wydział Medyczny:

- prof. dr hab. n. med. Andrzej Maciejczak

Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii:

- dr inż. Agnieszka Stępień





Wydział Biotechnologii:

- prof. dr hab. Ewa Słota

Wydział Nauk o Kulturze Fizycznej:

- dr Krzysztof Aftaruk

Wydział Filologiczny:

- prof. dr hab. Zbigniew Andres
- prof. dr hab. Grzegorz Kleparski
- prof. dr hab. Zdzisław Wawrzyniak
- dr hab. Urszula Kopeć, prof. UR
- dr Adam Szymański
- mgr Józef Koziół

Wydział Muzyki:

- dr hab. Magdalena Prejsnar-Wąsacz, prof. UR

Wydział Nauk Społecznych:

- dr hab. Zbigniew Stachowski, prof. UR

Wydział Nauk Ścisłych i Technicznych:

- dr hab. Stefan Turnau, prof. UR
- prof. dr hab. Jan Stankiewicz

Wydział Pedagogiki i Filozofii:

- dr Wiesława Walc

Wydział Prawa i Administracji:

- dr hab. Mieczysław Goc, prof. UR

Pracownicy administracji:

- Bogusława Bernacka
- Jerzy Czarnosz
- Elżbieta Gerke
- Marek Ogrodniczek
- mgr Krystyna Porada
- Kazimierz Szczerba
- Jolanta Ważna

Pracownicy obsługi:

- Janina Lis
- Zofia Sienko
- Stefania Sikora
- Zofia Zawadzka

Studentka:

- Natalia Bednarz – III rok na kierunku dietetyka

Nadzwyczajne posiedzenie Senatu było nie tylko wyrazem szacunku, ale także przypomnieniem o trwałym śladzie, jaki członkowie naszej społeczności pozostawili w historii Uniwersytetu Rzeszowskiego. Ich dorobek naukowy, pasja, zaangażowanie oraz serdeczność trwale zapisały się w pamięci współpracowników, studentów i wszystkich, którzy mieli okazję ich poznać.

Uniwersytet Rzeszowski składa hołd wszystkim, którzy odeszli, i pozostaje w jedności z ich rodzinami oraz bliskimi.

fot. M. Świąćicki

Ostatnie pożegnanie prof. Włodzimierza Bonusiaka, Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego w latach 2002–2008

Uniwersytet Rzeszowski pożegnał prof. Włodzimierza Bonusiaka, wybitnego historyka, nauczyciela akademickiego i długoletniego Rektora naszej uczelni.

Uroczystość pogrzebowa odbyła się 16 października 2025 r. na cmentarzu komunalnym Wilkowyja w Rzeszowie. Wzięli w niej udział przedstawiciele władz Uniwersytetu Rzeszowskiego, oddając hołd Profesorowi, który przez lata z wielkim oddaniem i pasją służył nauce oraz naszej Alma Mater. Niech pamięć o prof. Włodzimierzu Bonusiaku pozostanie żywa w sercach społeczności akademickiej Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Wspomnienie o prof. Włodzimierzu Bonusiaku – str. 59.



JM Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego wręczył nominacje na stanowisko profesora uczelnianego

Joanna Wilk-Stefanik



21 listopada 2025 r. JM Rektor UR prof. dr hab. n. med. Adam Reich wręczył nominacje na stanowisko profesora uczelnianego osobom, które w ostatnim czasie uzyskały stopień doktora habilitowanego.

Nominację otrzymali:

- dr hab. n. o zdr. Jolanta Zwolińska, prof. UR z Wydziału Nauk o Zdrowiu i Psychologii,
- dr hab. Anna Stasienko, prof. UR z Wydziału Filologicznego.



Nauka, pasja i inspiracje w Instytucie Germanistyki UR. Czwarta edycja Konferencji Studenckiej „Rund um Deutsch als Fremdsprache” / „Wokół języka niemieckiego jako języka obcego”

Małgorzata Sieradzka



23 października 2025 r. Duża Aula „Kula” w budynku A0 Uniwersytetu Rzeszowskiego po raz kolejny stała się przestrzenią spotkania szerokiego grona uczestników wydarzenia, zainteresowanych współczesnymi obszarami dydaktyki i kultury języka niemieckiego: studentów, nauczycieli akademickich oraz zaproszonych gości – w tym uczniów szkół ponadpodstawowych i nauczycieli języka niemieckiego z regionu. IV edycja Konferencji Studenckiej „Rund um Deutsch als Fremdsprache”, zorganizowana przez Instytut Germanistyki UR, ponownie udowodniła, że środowisko germanistyczne w Rzeszowie jest wyjątkowo dynamiczne i twórcze.

Konferencję uroczyście otworzyli: Dyrektor Instytutu Germanistyki UR dr Małgorzata Sieradzka; Kierownik Zakładu Językoznawstwa Germanistycznego i Translatoryki dr hab. Paweł Bąk, prof. UR; Dziekan Wydziału Filologicznego dr hab. Agnieszka Mysza, prof. UR. W swoich wystąpieniach podkreślili znaczenie inicjatyw studenckich dla rozwoju kompetencji naukowych, językowych i organizacyjnych młodych germanistów, zwracając uwagę na rosnącą potrzebę aktywnego



udziału studentów w praktykach akademickich i popularyzatorskich. W tegorocznej edycji konferencji udział wzięło 31 studentek i studentów filologii germańskiej, którzy zaprezentowali wystąpienia obejmujące szerokie spektrum zagadnień – od tematów językoznawczych i literaturoznawczych, poprzez refleksje dydaktyczne, aż po problematykę kulturową i społeczną. Program konferencji podzielony został na cztery sesje tematyczne, moderowane przez dr Bogusławę Rolek i dr Małgorzatę Sieradzką.

Już pierwsze wystąpienia pokazały, jak szerokie spektrum zainteresowań badawczych reprezentuje młode pokolenie germanistów. Zuzanna Hnatio (S2 II) i Sylwester Pietryka (S2 I) podzielili się refleksjami z udziału w kolokwium doktoranckim LiNaWo na Uniwersytecie Warszawskim, pokazując, że studenci filologii germańskiej chętnie i odważnie sięgają po formy aktywności, które dotąd były zarezerwowane głównie dla młodych badaczy. Kolejny referat *Mit Deutsch durchs Leben – Erfahrungen und Per-*

spektiven, dotyczący motywacji do nauki języka, doświadczeń i perspektyw związanych z uczeniem się języka niemieckiego, został przygotowany i zaprezentowany przez Katarzynę Rejman (S2 I) i Aleksandrę Rzeźnik (S2 I). Prelegentki przedstawiły zarówno indywidualne strategie rozwijania kompetencji językowych, jak i refleksje dotyczące długofalowych korzyści wynikających z edukacji germanistycznej. Prezentacja unaoczniała, jak świadomie studenci analizują własny proces przyswajania wiedzy, jak trafnie potrafią go interpretować w świetle teorii glotodydaktycznych oraz w jak umiejętny sposób prezentują te doświadczenia w kontekście akademickim. Magdalena Gonet (S1 II), Ilona Kosiba (S1 II), Natalia Moskal (S1 I) i Karolina Stanisławek (S1 I) w wystąpieniu *Wie kann ich effektiv Deutsch lernen? Lernstrategien zum Wortschatzlernen* skoncentrowały się na prezentacji skutecznych metod opanowywania języka niemieckiego ze szczególnym uwzględnieniem kształtowania kompetencji leksykalnej. Zaprezentowane przez studentki strategie zostały zilustrowane praktycznymi przykładami oraz propozycjami krótkich ćwiczeń, które mogą być z powodzeniem wykorzystane w codziennej nauce.

Silnie wybrzmiała również tematyka międzykulturowa, której poświęcono kilka wystąpień. W sprawozdaniu z polsko-ukraińskiego projektu dotyczącego dydaktyki migracyjnej *Sprach- und literaturdidaktische Auseinandersetzung mit Fragen der Flucht, Vertreibung und Migration im plurikulturellen deutsch-polnisch-ukrainischen Kontext – relacja z realizacji projektu i przebiegu wymiany studenckiej* Zuzanna Hnatio (S2 II) i Sylwester Pietryka (S2 I) zwrócili uwagę na złożoność doświadczeń uczestników wymiany oraz konieczność uwzględniania perspektyw wielokulturowych w procesie nauczania języka niemieckiego, szczególnie w kontekście tematów tak wrażliwych jak migracja, przymusowe



przesiedlenia i uchodźstwo. Z kolei Anna Barszcz (S1 II), Wioletta Gałek (S1 II) i Sebastian Czopik (S1 II) w prezentacji *Stereotype über Deutsche* przedstawili stereotypy o Niemcach, wskazując na ich głębokie zakorzenienie kulturowe oraz konsekwencje, jakie niosą dla postrzegania społecznego i komunikacji międzykulturowej. Lektor DAAD w Instytucie Germanistyki, mgr Daniel Gratkowski, który prowadzi zajęcia w naszej jednostce już piąty rok, przybliżył uczestnikom wydarzenia możliwości stypendialne oferowane przez Deutscher Akademischer Austauschdienst / Niemiecką Centralę Wymiany Akademickiej. Wystąpienie to wzbudziło szczególne zainteresowanie, zwłaszcza że – w trosce o pełną przystępność przekazu – zostało zaprezentowane w języku polskim, co unaoczniało imponujące kompetencje językowe lektora w zakresie języka polskiego.

Wyjątkowy akcent stanowił występ uczniów IV Liceum Ogólnokształcącego w Tarnowie-Mościcach, którzy dynamiczną prezentacją *Fashion Week – Lieblingsmenschen. Verrückt. Genial. Echt* i żywiołową energią wprowadzili do auli atmosferę kreatywności i europejskiej otwartości. Ich udział w wydarzeniu zyskał ogromne uznanie zgromadzonych i wzbogacił konferencję o nieczęsto spotykany element szkolno-akademickiej współpracy. Pu-

bliczność doceniła zarówno oryginalną formułę wystąpienia, jak też pełne zaangażowanie podejście uczniów do przygotowanej prezentacji.

Kolejne wystąpienia koncentrowały się wokół doświadczeń mobilności, wyjazdów i projektów edukacyjnych. Monika Serwon (S1 III), Amelia Marzec (S1 III), Katarzyna Maciuszek (S1 III), Kamila Kaczmarczyk (S1 III) i Karolina Gądek (S1 III) w prezentacji *Germanistik. Erasmus+. Eine Entscheidung. Viele Möglichkeiten* dynamicznie, klarownie i atrakcyjnie zaprezentowały praktyczne korzyści udziału w programie Erasmus+, przedstawiając jednocześnie swoje minisprawozdania, doświadczenia i refleksje z rocznego pobytu w Niemczech, podczas którego studiowały na uniwersytetach w Bielefeld, Saarbrücken i Greifswaldzie. Małgorzata Lewicka (S2 II) w prezentacji *Krzyżowa challenge – 4 dni, 2 języki obce z niemieckim w roli głównej, ognisko i mnóstwo wspomnień...* omówiła intensywny językowo-międzykulturowy projekt „Krzyżowa challenge”, w którym uczestniczyła w maju 2025 r. w Międzynarodowym Domu Spotkań Młodzieży w Krzyżowej. W inicjatywie wzięli udział uczniowie z III Liceum Ogólnokształcącego im. C.K. Norwida w Rzeszowie oraz z Canisius-Kolleg w Berlinie. Jak podkreśliła, celem przedsięwzięcia była intensywna integracja młodzieży z Polski i Niemiec po-



przez wspólne działania projektowe, systematyczne rozwijanie kompetencji językowych w polsko-niemieckim środowisku oraz pogłębioną wymianę kulturową i refleksję historyczną, stanowiące fundament pracy w Krzyżowej. Na zakończenie tej relacji kilka słów do publiczności skierowała koordynator projektu, germanistka, mgr Anna Mazur z III LO w Rzeszowie. Maja Mędała (S2 I) i Wiktoria Godek (S2 I) w wystąpieniu *Alternatives Berlin – die Technokultur und Flohmärkte als alternatives Gesicht der Stadt* wprowadziły słuchaczy w alternatywną kulturę Berlina, skupiły się na kulturowym pejzażu tej metropolii oraz alternatywnych formach życia miejskiego, w tym na kulturze klubowej i popularności Flohmarktów. Pokazały tym samym, że studenci uważnie śledzą współczesne zjawiska kulturowo-językowe i potrafią je kompetentnie analizować.

Pięć prezentacji w ostatniej części konferencji pokazało szczególne zainteresowanie studentów zagadnieniami językoznawczymi. Izabela Staniszevska (S2 II), Dominika Dudek (S2 II) i Mateusz Maczuga (S2 II) w wystąpieniu *Germanismen im Polnischen und Polonismen im Deutschen* przybliżyli uczestnikom spotkania zjawisko germanizmów i polonizmów, łącząc część teoretyczną z przygotowanym przez siebie interaktywnym quizem Kahoot. Dzięki tej formie prezentacja z-

skała wyraźnie dydaktyczny charakter, sprzyjający aktywizacji i zaangażowaniu odbiorców. Prelegenci umiejętnie pokazali, jak przenikanie się języków wpływa na codzienną komunikację oraz jak liczne, często nieuświadomiane zapożyczenia funkcjonują zarówno w polszczyźnie, jak i w niemczyźnie. Amelia Ozibko (S1 III) i Michał Paliński (S1 III) w wystąpieniu *Unübersetzbare deutsche Wörter – warum „Bigos“ kein „Salat“ ist* omówili zjawisko nieprzekładalności wybranych leksemów języka niemieckiego, wskazując na ich silne uwikłanie kulturowe oraz ograniczenia tradycyjnych ekwiwalentów przekładowych. Trafnie dobrane przykłady pozwoliły autorom prezentacji w przystępny sposób unaocznić złożoność tego zjawiska i pokazać jego praktyczne implikacje dla procesu przekładu. Oliwia Bojczuk (S2 I) w referacie *Kiezdeutsch – Sprache der Jugendlichen und Ausdruck sprachlicher Vielfalt* poddała analizie socjolingwistycznej Kiezdeutsch jako wariant języka młodzieżowego, zwracając szczególną uwagę na jego genezę, funkcje komunikacyjne oraz społeczne uwarunkowania rozwoju tego fenomenu. Prelegentka ukazała, w jaki sposób Kiezdeutsch odzwierciedla dynamikę środowisk wielokulturowych i jak wpisuje się w szerszą debatę dotyczącą językowej różnorodności współczesnych społeczności miej-

skich. Sebastian Cichy (S2 II) i Bartosz Pyra (S2 II) w prezentacji *Sprachökonomie in der deutschen Sprache: Warum Äußerungen im Deutschen immer kürzer werden* zwrócili uwagę na tendencję do skrótowości językowej i omówili zjawisko oszczędności językowej, wskazując na jego systemowe uwarunkowania oraz rosnącą rolę czynników komunikacyjnych i technologicznych we współczesnej niemczyźnie. Trafnie dobrane przykłady pozwoliły im ukazać skalę tego procesu i unaocznili, jak zmienia się sposób formułowania wypowiedzi w codziennej komunikacji. Natomiast Anna Jedynak (S1 II) i Izabela Kontrabecka (S1 II) w referacie *Fehler beim Deutschlernen und im Leben des Menschen* omówiły problem błędów w uczeniu się z perspektywy zarówno językoznawczej, jak i ogólnoludzkiej, podkreślając ich nieunikniony charakter oraz konstruktywną rolę w procesie rozwoju kompetencji komunikacyjnych. Prelegentki zwróciły uwagę, że analiza błędów stanowi istotny element refleksyjnego podejścia do nauki języka obcego i może stać się impulsem do doskonalenia strategii uczeniowych. Nie zabrakło także elementów interaktywnych – dużym zainteresowaniem cieszyły się przygotowane przez studentów quizy Kahoot, poświęcone tematyce krajów niemieckojęzycznych oraz germanizmów i polonizmów. Uczestnicy wydarzenia mieli przez to okazję aktywnie angażować się w przebieg konferencji i rywalizować o drobne nagrody, ufundowane przez Prorektor ds. Studenckich i Kształcenia prof. dr hab. Sabinę Grabowską, przedstawicielstwo DAAD oraz wydawnictwo Hueber. Elementy pracy projektowej i nowoczesne formy aktywizacji publiczności pojawiły się m.in. dzięki Kahootowi przygotowanemu przez Oliwię Gruszkę (S1 II), Julię Wiśniowską (S1 II), Wiktorię Bukatę (S1 II) i Veronikę Żarnowską (S1 II) pt. *Kahoot zum Thema „Rund um Deutsch und die deutschsprachigen Länder!“ – Quiz mit Preisen!!! / „Wokół języka nie-*

mieckiego i krajów niemieckojęzycznych!" – quiz z nagrodami!!! Kolejny quiz stanowił – wspomniany powyżej – opracowany przez Izabelę Staniszewską (S2 II), Dominikę Dudek (S2 II) i Mateusza Maczugę (S2 II) Kahoot *Germanismen im Polnischen und Polonismen im Deutschen*. We wspólnym podsumowaniu wydarzenia przez organizatorów – dr Bogusławę Rolek, dr Małgorzatę Sieradzką i dr. hab. Pawła Bąka, prof. UR – podkreślono wysoki poziom merytoryczny tegorocznych wystąpień, umiejętność pracy projektowej, kreatywność i zaangażowanie prelegentów, a także imponującą samodzielność, dojrzałość i aktywność studentów w opracowanie wystąpień. IV edycja konferencji wyraźnie pokazała, że germanistyka na Uniwersytecie Rzeszowskim to przestrzeń sprzyjająca nie tylko zdobywaniu wiedzy, lecz także wymianie myśli, współpracy i twórczej realizacji akademickich pasji. Organizatorzy docenili bogaty program i różnorodność tematyczną prezentowanych treści, podkreślili brawurowe wystąpienia gości – uczniów IV LO z Tarnowa, różnorodność badań językoznawczych i kulturowych prowadzonych przez studentów FG UR, ich wkład w realizację projektów międzynarodowych. Język w działaniu – kreatywność, interdyscyplinarność, pasja – znalazły odzwierciedlenie w prezentacjach studentów filologii germańskiej UR, poświęconych zagadnieniom kulturowym, językoznawczym i translatorskim. IV edycja konferencji „Rund um Deutsch als Fremdsprache” po raz kolejny potwierdziła, że germanistyka w Rzeszowie to środowisko aktywne, otwarte i prężnie rozwijające się, a studenci kierunku chętnie podejmują naukowe wyzwania, prezentując kompetencje badawcze i komunikacyjne na bardzo wysokim poziomie. Organizatorzy konferencji składają serdeczne podziękowania wszystkim uczestnikom – zarówno studentom i studentom-prelegentom, jak

i uczniom oraz nauczycielom szkół średnich – za czynny udział i pozytywną atmosferę podczas obrad.

PS

Dziękujemy studentkom i studentom za wartościowe głosy po wydarzeniu. Poniżej zamieszczamy kilka refleksji, które w wyjątkowo budujący sposób potwierdzają sens i znaczenie wspólnie tworzonej przestrzeni akademickiej. „W dniu 23 października mieliśmy przyjemność uczestniczyć w kolejnej, już IV edycji konferencji «Rund um DaF» organizowanej przez Instytut Germanistyki. Osobiście mieliśmy dwa wystąpienia. Podczas pierwszego opowiadaliśmy o naszej naukowej przygodzie na konferencji doktoranckiej LiNaWo w Warszawie. Było nam bardzo miło dzielić się doświadczeniami związanymi z naszą pierwszą tak ważną międzynarodową konferencją. Wspominaliśmy miejsca – ogromną, ruchliwą, ale jednocześnie klimatyczną stolicę Polski; wymianę doświadczeń i poglądów z niemieckimi uczestnikami z Saarbrücken; a także doświadczenia zdobyte podczas samej konferencji, która pozwoliła nam przetestować nasze umiejętności językowe zarówno w języku niemieckim, jak i angielskim. Bardzo cieszyliśmy się, że mogliśmy podzielić się swoimi doświadczeniami ze studentami oraz uczniami, którzy być może dzięki naszemu wystąpieniu zdecydują się spróbować swoich sił na naukowej arenie.

Z tymi ciepłymi uczuciami, po krótkiej przerwie, odbyło się nasze drugie wystąpienie, podczas którego mieliśmy przyjemność poprowadzić słuchaczy przez przebieg projektu zorganizowanego we współpracy z lektorami DAAD oraz Uniwersytetem we Lwowie. Mogliśmy podzielić się zarówno stroną techniczną, jak i praktyczną projektu, co pozwoliło dogłębnie pokazać uczniom i studentom jego przebieg.

Projekt ten, w świetle dzisiejszych wydarzeń, miał wręcz sentymentalną wartość ze względu na porusza-

ne tematy: wojny, ucieczki i migracji. Pozwolił nam na rozwój osobisty oraz zacieśnianie więzi między uczestnikami z Polski i Ukrainy. Umożliwił poszerzenie perspektyw kulturowych i językowych. Przywołanie wspomnień z realizacji projektu napełniło nas dumą oraz ciepłem, zwłaszcza dzięki zdobyciu ogromnego doświadczenia i poznaniu ludzi pełnych radości, pomimo tragedii, jakie przeżyli. Jesteśmy dumni, że mogliśmy przekazać naszą wiedzę oraz emocje studentom i uczniom, którzy, mamy nadzieję, dzięki naszemu wystąpieniu skłonią się do refleksji i znajdą odwagę, by nie bać się brać udziału w projektach, których wspomnienia pozostaną z nimi na lata. Gdyż takie projekty nie tylko wzbogacają nas naukowo, ale także otwierają nasze serca” (Zuzanna Hnatio, S2 II i Sylwester Pietryka, S2 I).

„Konferencja zorganizowana przez Instytut Germanistyki UR zebrała studentów uczelni, wykładowców oraz uczniów z różnych szkół. Prezentacje przedstawione przez studentów filologii germańskiej przekazały dużo ciekawej wiedzy i np. ofertę DAAD. Publiczność była bardzo zadowolona z zaangażowania studentów. Studenci przekazali uczniom wiedzę na temat języka niemieckiego, w tym m.in.: doświadczenia i perspektywę z językiem niemieckim, strategię przyswajania słownictwa, przebieg wymiany studenckiej, stereotypy o narodzie niemieckim, germanizmy i polonizmy, nieprzetłumaczalne słowa, alternatywny Berlin, Kiezdeutsch, używanie skrótowców w języku niemieckim, błędy podczas uczenia się języka niemieckiego itp. Organizatorzy serdecznie podziękowali za obecność i zainteresowanie publiczności oraz aktywną postawę ze strony studentów” (Bartosz Pyra, prelegent, S2 II).

Wydawnictwo UR poleca



Paweł Juško, *Działalność dydaktyczna i wychowawczo-opiekuńcza szkół podstawowych w Tarnowie i w powiecie tarnowskim w latach 1945–1975. Studium z problematyki szkolnictwa podstawowego w Polsce Ludowej*, ISBN 978-83-8277-274-6 (wersja drukowana), ISBN 978-83-8277-280-7 (wersja elektroniczna), 2025, s. 664, format B5, oprawa twarda. Książka jest kompleksową monografią historyczno-pedagogiczną dotyczącą problematyki oświatowej w kontekście regionalnym. Autor dokonuje analizy funkcjonowania szkolnictwa podstawowego po II wojnie światowej, gdy powiat tarnowski istniał jako jednostka podziału administracyjnego w Polsce Ludowej. Jest to obszerne opracowanie oparte na bogatej bazie źródłowej obejmującej zarówno materiały archiwalne z PRL-u i przełomu wieków, jak i komunikaty z najnowszych badań. Monografia omawia działalność szkół w Tarnowie i w powiecie tarnowskim na tle wydarzeń politycznych i przemian społeczno-ustrojowych. Dogłębnie analizuje kwestie związane z ideologizacją kształcenia w latach powojennych, działaniami propagandowymi, przemianami programów nauczania oraz walką władz komunistycznych z Kościołem. Podejmowane zagadnienia umiejscowione są w kontekście historycznym, co daje czytelnikowi pełny obraz rozwoju oraz działalności szkolnictwa. Dodatkowym atutem publikacji jest bogaty materiał fotograficzny, pozwalający na uchwycenie realiów codziennego funkcjonowania szkół w okresie PRL-u.

Klaudia Kunysz



Alicja Jakubowska-Ożóg, *Portrety i autoportrety. Szkice o poezji kobiet*, ISBN 978-83-8277-272-2 (wersja drukowana), ISBN 978-83-8277-282-1 (wersja elektroniczna), 2025, s. 252, format A5, oprawa broszurowa ze skrzydełkami.

Książka jest zbiorem szkiców traktujących o twórczości poetyckiej sześciu współczesnych autorek – Anny Augustyniak, Anny Frajlich, Stanisławy Kopiec, Marleiny Makiel-Hędrzak, Grażyny Zambrzyckiej i Zofii Zarębianki. Poetyckie portrety i autoportrety pokazują różne wcielenia bohaterek, pośrednio ich autorek. Zebrane obok siebie, uświadamiają bogactwo tych wcieleń, różnorodność przedstawień, sprzeczności w budowaniu postaci. Role, w jakich zostały ukazane, są często narzucone – wychowaniem, relacją z drugim człowiekiem, historią i wieloma innymi czynnikami. Choć różnorodne to obrazy, odmienne poetyki, uzupełniają się w pewnych zakresach poprzez zbieżności tematyczne, podobną wrażliwość autorek. Z wielości przedstawień wyłania się postać kobiety (bo większość z przywołanych przykładów obrazuje kobiety) – wielowymiarowa, podążająca za marzeniami. Bohaterki tych wierszy to kobiety silne i niezależne, kochające i kochane, poddawane wielorakim próbom, cierpiące i melancholijne. Autorka monografii bada drobiazgowo materię wiersza, śledzi metafory, zmusza czytelnika do myślenia, podpowiada, ale nigdy nie narzuca własnej interpretacji.



Damian Wicherek, *Weto ustawodawcze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w praktyce politycznej*, ISBN 978-83-8277-234-0, 2025, s. 520, format B5, oprawa twarda.

Monografia stanowi ważny i potrzebny wkład w polskie piśmiennictwo z zakresu prawa konstytucyjnego i nauk politycznych. Kompleksowa analiza korzystania z prezydenckiego prawa weta (prawa odmowy podpisania ustawy) przez czterech kolejnych Prezydentów RP: Aleksandra Kwaśniewskiego, Lecha Kaczyńskiego, Bronisława Komorowskiego i Andrzeja Dudę, wypełnia lukę badawczą. Największym walorem naukowym publikacji jest unikalna baza źródłowa. Wykorzystanie wielu niepublikowanych i nieanalizowanych dotychczas dokumentów pochodzących przede wszystkim z Archiwum Prezydenta RP wnosi nową jakość do badań nad tą prerogatywą i niewątpliwie wpływa na oryginalność prezentowanych ustaleń. Monografia wykracza poza opis decyzji, kładąc nacisk na polityczne znaczenie weta. Autor ukazuje genezę i kształtowanie się tej prerogatywy od 1989 r., częstotliwość wetowania w zależności od konfiguracji politycznej (relacji prezydent – rząd – parlament), stanowiska poszczególnych partii i ugrupowań parlamentarnych wobec weta. Dzięki dogłębnej analizie empirycznej monografia stanowi fundamentalne opracowanie dla badaczy zajmujących się polskim systemem prezydenckim, relacjami między organami władzy oraz rolą prawa w polskiej polityce po transformacji ustrojowej. Praca jest obowiązkową lekturą dla studentów prawa i nauk politycznych.

Bezpieczeństwo priorytetem Uniwersytetu Rzeszowskiego

Joanna Wilk-Stefanik



25 listopada w Auli św. Jadwigi Królowej odbyła się debata społeczna poświęcona bezpieczeństwu na terenie uczelni. Wydarzenie zgromadziło licznych studentów oraz pracowników naukowych i administracyjnych. Podczas obrad podkreślano wagę tematu dla całej społeczności akademickiej. Celem debaty było zwiększenie świadomości dotyczącej zachowań w sytuacjach zagrożenia oraz zaznajomienie uczestników z procedurami reagowania na niebezpieczne zdarzenia. Jednym z najważniejszych punktów programu był premierowy pokaz filmu edukacyjnego *Świadomy niebezpieczeństw – jak zachować się w sytuacji zagrożenia*, przygotowanego we współpracy Uniwersytetu Rzeszowskiego z Komendą Miejską Policji w Rzeszowie. Produkcja wzbudziła duże zainteresowanie i stała się podstawą do dalszej dyskusji oraz analizy podczas debaty. W kolejnych częściach wydarzenia przedstawiciele Policji omówili procedury reagowania w przypadku ataku aktywnego sprawcy, przedstawiając temat „aktywny zabójca” oraz wyjaśniając, jakie działania podejmuje służby w takich sytuacjach. Uczestnicy zdobyli również wiedzę na temat cyberzagrożeń i sposobów zapobiegania przestępczości internetowej, co w dobie dynamicznego rozwoju technologii informatycznych staje się szczególnie istotne.

fot. M. Świąćicki



Gościnne wykłady Profesora Michaela Mosera

25 i 27 listopada 2025 r. nasza uczelnia miała zaszczyt gościć Profesora Michaela Mosera, wybitnego językoznawcę z Uniwersytetu Wiedeńskiego, którego badania od lat wyznaczają nowe kierunki w rozumieniu historii i współczesności języków słowiańskich. Spotkania odbyły się na zaproszenie Prorektora ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej prof. dr hab. Jolanty Szempruch, która w swoim wystąpieniu podkreśliła zarówno rangę osoby Profesora, jak i wyjątkową aktualność tematów, jakie podjął.

Profesor Moser, wyróżniony m.in. tytułem doktora *honoris causa* Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki w Kijowie oraz Profesora Honorowego Akademii Kijowsko-Mohylańskiej, przedstawił refleksje, które w sposób niezwykle wyrazisty łączą perspektywę historyczną z dramatycznymi realiami współczesności.

Język w cieniu wojny i polityki

Pierwsze spotkanie poświęcone było przemianom językowym zachodzącym na terytoriach Ukrainy, które od 2014 r. znalazły się pod rosyjską okupacją. Profesor Moser ukazał, jak polityka językowa staje się narzędziem wpływu, a niekiedy opresji oraz jak bardzo używanie lub eliminowanie języka narodowego może ingerować w codzienność, kulturę i poczucie tożsamości mieszkańców.

W obliczu trwającego konfliktu zbrojnego jego słowa wybrzmiały szczególnie mocno. Profesor zwrócił uwagę na stopniowe usuwanie języka ukraińskiego z przestrzeni publicznej, manipulacyjne komunikaty dotyczące jego statusu oraz próby konstruowania nowej, „wygodnej politycznie” wizji ukraińszczyzny. Badacz przywołał również



znane historyczne próby podważania istnienia języka ukraińskiego, takie jak dyrektywa z 1863 r., w której zawarto konstatację, że język „ukraiński nie istniał i nie może istnieć”, zestawiając je z faktami ukazującymi głębię i bogactwo jego rozwoju. Przeanalizował również rosyjską narrację, w której oficjalna „ochrona” języka rosyjskiego łączy się z podważaniem autentyczności języka ukraińskiego – strategią znaną od dziesięcioleci, lecz obecnie realizowaną z wyjątkową intensywnością.

Polsko-ukraińskie przestrzenie spotkań

Drugie wystąpienie zabrało uczestników w świat wielowiekowych kontaktów językowych łączących Polskę i Ukrainę. Profesor Moser w niezwykle przystępny sposób pokazał, jak języki obu narodów przenikały się na przestrzeni wieków, jak współistniały w piśmiennictwie, kulturze i administracji, oraz jak wpływały na siebie w codziennej komunikacji. Opowieść

Profesora przypominała, że język jest żywym świadectwem historii – pamięta zarówno wspólnotę, jak i napięcia, zapisuje momenty współpracy oraz burzliwe okresy sporów.

Wspólna lekcja: język jako fundament tożsamości

Choć oba spotkania dotyczyły odmiennych perspektyw – jednej zanurzonej we współczesnym konflikcie, a drugiej w historycznym dialogu polsko-ukraińskim, łączyło je jedno przesłanie: język jest nie tylko narzędziem komunikacji, ale też przestrzenią, w której naród rozpoznaje siebie i swoje miejsce w świecie. Profesor Moser pokazał, że walka o język jest często walką o pamięć i godność, a relacje między językami, nawet jeśli nacechowane trudnymi doświadczeniami, mogą stać się mostem prowadzącym ku lepszemu zrozumieniu.

Finałem spotkań była żywa dyskusja, której uczestnicy dzielili się refleksjami nad słowem, historią i odpowiedzialnością, jaką niesie ich badanie. Wykłady Profesora Mosera okazały się nie tylko lekcją naukową, ale także ważnym głosem w czasie, gdy dramat Ukrainy wciąż trwa, a język, jak nigdy wcześniej, potrzebuje ochrony, dokumentacji i zrozumienia.

Dzięki wsparciu Centrum Mediów Akademickich i profesjonalnie przeprowadzonej transmisji w wydarzeniu na prośbę ukraińskich uczelni mogli uczestniczyć również studenci zdalni – z Tarnopolskiego Narodowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Wołodymyra Hnatiuka oraz z Zachodnioukraińskiego Uniwersytetu Narodowego.

II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Konteksty i wyzwania współczesnej pedagogiki specjalnej”

16 i 17 października 2025 r. w Uniwersytecie Rzeszowskim odbyła się II Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu „Konteksty i wyzwania współczesnej pedagogiki specjalnej”, której tegoroczne hasło brzmiało: *Edukacja i wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin*. Organizatorem wydarzenia była Katedra Pedagogiki Specjalnej Wydziału Pedagogiki i Filozofii UR. Konferencja zgromadziła ponad stu uczestników – badaczy, nauczycieli akademickich, praktyków oraz studentów, reprezentujących różne ośrodki naukowe i instytucje działające na rzecz osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Uroczystego otwarcia Konferencji dokonali: Prorektor ds. Studenckich i Kształcenia prof. dr hab. Sabina Grabowska, Dziekan Wydziału Pedagogiki i Filozofii dr hab. Janusz Miąso, prof. UR, oraz Dyrektor Instytutu Pedagogiki dr hab. Jadwiga Daszykowska-Tobiasz, prof. UR. Słowo powitalne wspólnie z Kierownik Katedry Pedagogiki Specjalnej Uniwersytetu Rzeszowskiego dr hab. Krystyną Barłóg, prof. UR, wygłosiły wybitne postacie polskiej pedagogiki specjalnej: Przewodnicząca Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN prof. dr hab. Agnieszka Cybał-Michalska oraz Przewodnicząca Sekcji Pedagogiki Specjalnej KNP PAN prof. dr hab. Marzenna Zaorska.

W ramach sesji plenarnych konferencji wystąpili wybitni przedstawiciele

rodzimych ośrodków akademickich, podejmując kluczowe zagadnienia współczesnej pedagogiki specjalnej. Prof. dr hab. Amadeusz Krause (Uniwersytet Gdański) omówił kierunki rozwoju tej dyscypliny w zmieniającym się świecie. Dr hab. Diana Aksamić, prof. APS (we współpracy z dr hab. Barbarą Marcinkowską, prof. APS), zaprezentowała refleksję nad edukacją osób z głęboką niepełnosprawnością intelektualną w kontekście krajowym i międzynarodowym. Prof. dr hab. Małgorzata Sekułowicz (AWF we Wrocławiu) poruszyła problematykę wypalenia wśród rodziców dzieci z niepełnosprawnościami. Dr hab. Anna Prokopiak, prof. UMCS, omówiła możliwości wykorzystania nowoczesnych aplikacji diagnostycznych w wykrywaniu spektrum autyzmu na wczesnym etapie. Prof. dr hab. Zenon Gajdzica (Uniwersytet Śląski) skupił się na systemowych działaniach wspierających edukację włączającą, w odniesieniu do europejskich standardów. Prof. dr hab. Marzenna Zaorska (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski) podjęła temat wyzwań współczesnej pedagogiki specjalnej oraz jej statusu, a dr hab. Piotr Majewicz, prof. UKEN, przybliżył problem zaburzeń depresyjnych u dzieci i młodzieży z perspektywy diagnozy i terapii.

Ważną częścią konferencji były obrady w sześciu sekcjach tematycznych, podczas których poruszano



szeroki wachlarz zagadnień: od funkcjonowania rodzin dzieci z niepełnosprawnościami, przez diagnostykę i wspomaganie rozwoju, aż po wyzwania edukacji włączającej i inkluzji społecznej. Szczególną uwagę poświęcono funkcjonowaniu osób ze spektrum autyzmu oraz postrzeganiu niepełnosprawności w przestrzeni społecznej. W ramach sekcji zaprezentowano kilkadziesiąt referatów opartych na wynikach badań, analizie przypadków i doświadczeniach praktycznych.

Konferencji towarzyszyła indywidualna wystawa malarstwa prof. dr. hab. Janusza Kirenki „Zakątki natury 2025”. W części naukowej tego wydarzenia przedstawiono również sylwetkę Profesora Kirenki – cenionego naukowca, pedagoga specjalnego i twórcy

– w wystąpieniu dr. hab. Marty Uberman, prof. UR. W ramach konferencji odbył się również warsztat pt. „Diagnoza cyberzaburzeń. Modelowanie relacji dzieci do technologii ekranowych”, prowadzony przez dr. hab. Mariusza Z. Jędrzejkę, prof. WSKZ (Instytut Psychologii Wyższej Szkoły Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu, Centrum Profilaktyki Społecznej).

fot. M. Świąćicki

Konferencja „Migranci z Ukrainy w szkołach województwa podkarpackiego – polityka edukacyjna i wyzwania dla integracji”

28 i 29 października 2025 r. w murach Uniwersytetu Rzeszowskiego odbyła się konferencja naukowa „Migranci z Ukrainy w szkołach województwa podkarpackiego – polityka edukacyjna i wyzwania dla integracji”. Wydarzenie zgromadziło liczne grono naukowców, przedstawicieli administracji publicznej, instytucji oświatowych, samorządów oraz organizacji pozarządowych. Celem konferencji była wymiana doświadczeń i refleksji dotyczących obecności dzieci i młodzieży z Ukrainy w polskich szkołach oraz poszukiwanie skutecznych form wsparcia i integracji w środowisku edukacyjnym. Organizatorem konferencji był Wydział Nauk Społecznych, na czele Komitetu Naukowego stał prof. Krzysztof Żarna, a przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego była dr Ewa Pogorzała.

Konferencję uroczystie otworzył JM Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr hab. n. med. Adam Reich, który podkreślił znaczenie działań na rzecz budowania otwartej i włączającej szkoły, odpowiadającej na współczesne wyzwania migracyjne. Następnie głos zabrali zaproszeni goście:



- Zastępca Dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Edukacji Narodowej Magda Witan;
- Konsul Ukrainy w Rzeszowie Vasyl Yordan;
- Dyrektor Departamentu Edukacji, Nauki i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego dr Barbara Pelczar-Białek, występująca w imieniu Marszałka Województwa Podkarpackiego Władysława Ortyla;

- Zastępca Dyrektora ds. Szkolnictwa Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Rzeszowa Aneta Dąbrowska, reprezentująca Prezydenta Miasta Rzeszowa Konrada Fijołkę;
- Podkarpacki Wicekurator Oświaty Piotr Zych, występujący również w imieniu Wojewody Podkarpackiej Teresy Kubas-Hul;
- Kierownik Zespołu Nauczycieli Doradców Metodycznych dr Dariusz Zięba, reprezentujący Dyrektora Pod-



karpackiego Zespołu Placówek Wojewódzkich w Rzeszowie Krystynę Wróblewską.

Pierwszy dzień konferencji wypełniły liczne panele i dyskusje, poświęcone zarówno polityce edukacyjnej, jak i praktycznym aspektom integracji uczniów cudzoziemskich. W panelu plenarnym „Polityka edukacyjna a wyzwania integracji”, prowadzonym przez Ewę Pogorzałą, zaprezentowano wyniki badań oraz projekty realizowane przez krajowe i międzynarodowe instytucje edukacyjne, m.in. Centrum Edukacji Obywatelskiej, Uniwersytet SWPS, Instytut Badań Edukacyjnych i Ośrodek Rozwoju Edukacji. Kolejny panel dotyczył działań organizacji pozarządowych wspierających dzieci i młodzież z Ukrainy. Przedstawiciele takich instytucji jak Save the Children Polska, International Rescue Committee czy Podkarpackie Stowarzyszenie dla Aktywnych Rodzin dzielili się doświadczeniami z realizacji projektów pomocowych i integracyjnych.

W dalszej części dnia odbyły się równoległe panele tematyczne obejmujące zagadnienia przygotowania nauczycieli do pracy w klasach wielokulturowych, nauczania języka polskiego jako drugiego, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, asystentury międzykulturowej oraz

nauczania języka ukraińskiego. Dyskutowano także o wynikach badań nad potrzebami dzieci migrantów oraz o nowych narzędziach wspierających edukację włączającą. Wystąpienia m.in. dr Izabeli Czerniejewskiej, Magdaleny Woźniak-Frymus, dr Moniki Zielińskiej-Czopek, Agnieszki Kozakoszczak, dr. Pawła Levchuka czy dr. Jakuba Kościółka ukazywały różnorodność podejść do pracy z uczniami z doświadczeniem migracji – od rozwiązań metodycznych po modele asystentury i tutoringu rówieśniczego.

Drugi dzień konferencji rozpoczął się panelem plenarnym „Edukacja i dobrostan dzieci uchodźczych w świetle badań edukacyjnych”, w którym wystąpili m.in. prof. Urszula Markowska-Manista (Uniwersytet Warszawski), prof. Anna Młynarczuk-Sokołowska (Uniwersytet w Białymstoku), dr Anzhela Popyk (Uniwersytet SWPS) i prof. Michał Federowicz (Polska Akademia Nauk). Prelegenci poruszali temat adaptacji uczniów w klasach zróżnicowanych kulturowo, wyzwań pedagogicznych oraz dobrostanu dzieci z doświadczeniem uchodźczym.

Następnie uczestnicy mogli wziąć udział w warsztatach praktycznych prowadzonych przez specjalistów z różnych ośrodków akademickich i instytucji edukacyjnych. Zajęcia do-

tyczyły m.in. nauczania w klasach zróżnicowanych kulturowo, pracy wychowawczej, projektowania uniwersalnych zajęć dydaktycznych oraz roli asystentów międzykulturowych.

Równoległe odbywał się panel komunikatów naukowych, podczas którego badacze z czołowych ośrodków akademickich (m.in. Uniwersytetu Jagiellońskiego, UMCS, UAM, Uniwersytetu Rzeszowskiego i Politechniki Rzeszowskiej) prezentowali wyniki analiz dotyczących polityki migracyjnej, sytuacji uchodźców oraz wyzwań integracyjnych w Polsce i Europie. W warsztatach licznie wzięli udział nauczyciele ze szkół województwa podkarpackiego.

Dwudniowa konferencja była wydarzeniem o wyjątkowym znaczeniu naukowym i społecznym. Stała się przestrzenią wymiany wiedzy i doświadczeń między przedstawicielami świata nauki, administracji i praktyki edukacyjnej. Uczestnicy zgodnie podkreślali potrzebę kontynuowania działań na rzecz wspierania nauczycieli i szkół w pracy z uczniami z doświadczeniem migracji, rozwijania kompetencji międzykulturowych oraz budowania środowiska szkolnego opartego na empatii, zrozumieniu i równości.

Konferencja zakończyła się symbolicznym podziękowaniem dla wszystkich prelegentów, organizatorów i uczestników, a także zapowiedzią kontynuacji współpracy na rzecz rozwoju edukacji włączającej w województwie podkarpackim i całym państwie.

fot. M. Świąćicki

Socjolodzy z Polski, Słowacji i Niemiec na konferencji naukowej i jubileuszu

Krystyna Leśniak-Moczuk



W Uniwersytecie Rzeszowskim odbyła się konferencja naukowa „Pokoleniowość w życiu społecznym” połączona z jubileuszem 85-lecia urodzin ks. prof. dr. hab. dr. h.c. Janusza Mariańskiego, objęta patronatem honorowym przez Wojewodę Podkarpackiego i Marszałka Województwa Podkarpackiego. Konferencję zorganizował Instytut Nauk Socjologicznych i Oddział Rzeszowski Polskiego Towarzystwa Socjologicznego.

Otwarcia konferencji dokonali JM Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr. hab. n. med. Adam Reich oraz Prorektor ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej prof. dr. hab. Jolanta Szempruch.

Przemówienia wygłosili Ordynariusz Diecezji Rzeszowskiej JE ks. bp dr Jan Wątroba; Wicewojewoda Podkarpacki Wiesław Buż; Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego dr inż. Karol Ożóg; b. Prezydent Miasta Rzeszowa, Senator RP i Europeuśel dr Mieczysław Janowski; Wiceprezydent Miasta Rzeszowa Marcin Deręgowski.

Ponadto w skład komitetu honorowego weszli: Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego Piotr Pilch; Przewodniczący Sejmiku Województwa Podkarpackiego Jerzy Borcz; Wiceprezydent Miasta Rzeszowa Krystyna Stachowska; Wiceprzewodniczący Rady Miasta Rzeszowa Honorowy Profesor Oświaty Mirosław Kwaśniak; Wiceprzewodniczący Rady Miasta



Rzeszowa dr. hab. Jacek Strojny, prof. PRz; Radny Rady Miasta Rzeszowa Jerzy Jęczmienionka; Radna Rady Miasta Rzeszowa Krystyna Wróblewska; Dyrektor Zespołu Szkół Społecznych nr 2 w Rzeszowie, dyrektor Biura Poselskiego Europeuśla Bogdana Rzońcy, b. Radna Rady Miasta Rzeszowa Grażyna Szarama; Prezes Centrum Medycznego Medyk dr Stanisław Mazur; Prezes Towarzystwa im. Zygmunta Mycielskiego w Wiśniowej Andrzej Szypuła. Różnorodność problematyki poruszanej podczas konferencji zapewnił referenci, profesorowie socjologii reprezentujący takie ośrodki akademickie w kraju, jak: Białystok, Cieszyn,

Gorzów Wlkp., Katowice, Kraków, Lublin, Łomża, Łódź, Olsztyn, Rzeszów, Warszawa, Wrocław, a także słowacką Nitřę.

W wystąpieniach refleksji naukowej poddano następujące zagadnienia: pojęcie pokoleniowości, pokoleniowość wśród ludów Nowej Gwinei, w religiach świata, wiernych w Polsce, w postawach moralnych w Polsce, w zachowaniach demoralizacyjnych, dewiacyjnych i patologicznych w Polsce, wśród twórców i odbiorców kultury w Polsce, seniorów w Polsce, wśród migrantów oraz przemiany pokoleniowe a etos nauki. W referatach zgłoszonych do publi-

kacji znalazła się tematyka dotycząca pokoleniowości w nauczaniu społecznym Kościoła, w sferze gospodarczej w Polsce, w polityce w wybranych krajach, pracowników i beneficjentów pomocy społecznej w Polsce oraz w polskiej socjologii.

Celebrowaniu jubileuszy towarzyszą wspomnienia, wdzięczność, radość i nadzieja. Wszystkie te wątki towarzyszyły Jubilatowi – prof. dr. hab. dr. h.c. Januszowi Mariańskiemu, który jest socjologiem rzetelnych diagnoz, mądrych i uczciwych interpretacji, generalizacji i teorii oraz rozsądnych i trafnych refleksji nad przyszłością, autonomicznym i suwerennym uczonym, mądrym wychowawcą, wiarygodnym przewodnikiem po meandrach socjologii religii, moralności i katolickiej nauki społecznej.

Na cześć Jubilata wygłoszono laudację o Jego życiu i bogatej twórczości obejmującej około 1800 publikacji naukowych i publicystycznych, w tym 80 autorskich monografii. Odczytano 22 listy gratulacyjne od: Metropolity Wrocławskiego, Zastępcy Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski abp. dr. Józefa Kupnego; Metropolity Górnośląskiego (seniora) abp. Damiana Zimonia; Metropolity Górnośląskiego abp. dr. Wiktora Pawła Skworca; Metropolity Lubelskiego abp. dr. hab. Stanisława Budzika; Ordynariusza Płockiego bp. dr. Szymona Stulkowskiego; Dyrektora Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego SAC dr. hab. Marcina Jewdokimowa; Honorowego Przewodniczącego Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, członka Rady Doskonałości Naukowej, dr. h.c. sześciu uniwersytetów prof. dr. hab. Bogusława Śliwerskiego; Przewodniczącej Komitetu Socjologii PAN dr. hab. Doroty Rancew-Sikory, prof. UG; Przewodniczącej Zarządu Krajowego Polskiego Towarzystwa Socjologicznego prof. dr. hab. Mirosławy Grabowskiej; Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II ks. prof. dr. hab.

Mirosława Kalinowskiego; Dziekana Wydziału Nauk Społecznych KUL dr. hab. Arkadiusza Jabłońskiego, prof. KUL; Prodziekana Wydziału Nauk Społecznych KUL ds. Kształcenia dr. hab. Wojciecha Gizickiego, prof. KUL; Prodziekana Wydziału Nauk Społecznych KUL ds. Studenckich dr. hab. Piotra Magiera, prof. KUL; Dyrektora Instytutu Socjologii KUL ks. dr. hab. Macieja Hułasa, prof. KUL; Rektora Uniwersytetu Śląskiego prof. dr. hab. Ryszarda Koziołka; Dziekan Wydziału Nauk Społecznych UŚ dr. hab. Małgorzaty Myśliwiec, prof. UŚ; prof. dr. hab. Zenona Gardzicy z Wydziału Nauk Społecznych UŚ; Dyrektora Instytutu Socjologii UŚ dr. hab. Rafała Mustera, prof. UŚ; Dyrektora Instytutu Pedagogiki UŚ dr. hab. Ireny Polewczak, prof. UŚ; Dyrektora Instytutu Socjologii w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego ks. dr. hab. Artura Wysockiego, prof. UKSW; dr. hab. Jana Maciejewskiego, prof. UW; z Instytutu Socjologii w Uniwersytecie Wrocławskim; ks. prof. dr. hab. Cypriana Rogowskiego z University of Vechta, Germany; prof. dr. prof. h.c. Egonu Spiegla z University of Vechta, Germany, Advisory Professor at UNESCO-Chair on Peace Studies Nanjing University Jiangsu, China; Przewodniczącego Rady Miasta Rzeszowa Waldemara Szumnego; Andrzeja Deca, Mirosława Kwaśniaka, dr. hab. Jacka Strojnego, prof. PRz – Wiceprzewodniczących RMRz.

Współpracownik Księdza Profesora z Nitry zaprezentował dzieło Jubilata pozostawione na Słowacji. Uczeń Jubilata – od studenta do profesora – podzielił się opowieścią o mistrzu i uczniu. Zainteresowanie wzbudziła prezentacja *Fotoretrospektywa życia Jubilata wsparta słowem mówionym*.

Jubilat wręczał zebranym na konferencji socjologom religii swoje dzieło *Moi przyjaciele, koledzy i uczniowie – socjologowie religii*, wydane przez Akademię Nauk Społecznych i Medycznych w Lublinie w 2025 r.

Podczas uroczystego bankietu goście degustowali urodzinowy tort z czekoladowym zdjęciem Jubilata, które wykonali rzeszowscy cukiernicy z ul. Miodowej. A przed gośćmi grupa Nan Bei Tygrys z Rzeszowa dała pokaz *tai chi*.

Konferencja została objęta patronatem medialnym przez TVP Rzeszów, Internetową Telewizję Wiadomości Rzeszowskie, Polskie Radio Rzeszów, Radio Via, Gazetę Codzienną „Nowiny”, portal internetowy Nowiny24 i Miesięcznik Społeczno-Kulturalny „Nasz Dom Rzeszów”.

Komitet Organizacyjny stanowili profesorowie z trzech ośrodków akademickich: prof. dr. hab. Wojciech Świątkiewicz, Uniwersytet Śląski w Katowicach, przewodniczący; prof. dr. hab. Maria Libiszowska-Żółtkowska, Uniwersytet Warszawski, z-ca przewodniczącego, i dr. hab. Krystyna Leśniak-Moczuk, prof. UR, sekretarz.

Instytut Germanistyki UR gospodarzem trzeciej edycji międzynarodowych warsztatów „Dhoch3” organizowanych przez Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD) / Niemiecką Centralę Wymiany Akademickiej

Małgorzata Sieradzka 

W dniach 24–25 października 2025 r. Instytut Germanistyki Uniwersytetu Rzeszowskiego gościł trzecią cykliczną jesienną edycję międzynarodowych warsztatów organizowanych w ramach programu „Dhoch3”, przygotowanych przez lektorów Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD) / Niemieckiej Centrali Wymiany Akademickiej – mgr. Daniela Gratkowskiego (Instytut Germanistyki, Uniwersytet Rzeszowski) oraz mgr. Nicolaia Teufela (Instytut Germanistyki, Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki). Tegoroczne spotkanie poświęcone było tematyce „Deutsch für den Beruf” / „Język niemiecki w pracy zawodowej”, zajęcia merytoryczne poprowadził mgr Holger Schiffel z Uniwersytetu Fryderyka Schillera w Jenie.

Warsztaty zgromadziły trzydziestu nauczycieli akademickich z Polski i Ukrainy, w tym reprezentantów jedenastu uczelni ukraińskich oraz trzech polskich ośrodków akademickich: Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu Łódzkiego i Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Dzień poprzedzający właściwe obrady, 23 października, przeznaczono na przyjazd uczestników i zespołu autor-

skiego oraz pierwsze spotkania robocze związane z modulem 4 programu „Dhoch3”, poświęconym językowi niemieckiemu w kontekstach zawodowych.

Uroczyste otwarcie warsztatów odbyło się 24 października 2025 r. na Wydziale Filologicznym przy al. Kopisto, gdzie organizatorzy – wraz z Dyrektorem Instytutu Germanistyki, dr Małgorzatą Sieradzką – powitali zgromadzonych gości. Następnie uczestnicy mieli okazję do krótkiej wymiany pierwszych spostrzeżeń podczas nieformalnej

rozmowy przy kawie, stanowiącej naturalne wprowadzenie do intensywnej części merytorycznej. W kolejnych godzinach przedstawiono ogólne założenia programu „Dhoch3” oraz jego miejsce w dydaktyce języka niemieckiego jako obcego; wprowadzenia dokonał zespół lektorów DAAD, pełniący jednocześnie funkcję ambasadorów projektu. Po nim mgr Holger Schiffel zaprezentował wykład, w którym przybliżył uczestnikom główne koncepcje dydaktyczne stosowane w nauczaniu języka niemieckiego ukie-



runkowanym na potrzeby zawodowe oraz omówił strukturę modułów kursowych i zasadnicze obszary kompetencji rozwijanych w ramach programu. W godzinach popołudniowych warsztaty przybrały formę intensywnej pracy w grupach, obejmującej zarówno analizę materiałów dydaktycznych, jak i refleksję nad możliwościami adaptacji treści do zróżnicowanych potrzeb instytucjonalnych. Zwieńczeniem pierwszego dnia była moderowana przez organizatorów dyskusja poświęcona wynikom pracy grupowej, a także integracyjne spotkanie wieczorne, które stało się okazją do swobodnej wymiany doświadczeń zawodowych i pogłębienia kontaktów między ośrodkami akademickimi obu krajów.

Drugi dzień warsztatów rozpoczął się w sposób nieco odmienny od poprzedniego, gdyż jego pierwszą część przeznaczono na poznanie Rzeszowa. Uczestnicy wzięli udział w starannie przygotowanym spacerze po rzeszowskiej starówce, który poprowadziły studentki III roku studiów stacjonarnych studiów I stopnia na kierunku filologia germańska – Monika Serwon i Amelia Marzec. Zwiedzanie centrum Rzeszowa okazało się nie tylko atrakcyjnym urozmaicheniem programu, lecz także wartościowym elementem integracyjnym, pozwalającym na rozmowę o historii, kulturze i współczesnym obliczu miasta.

Po powrocie do Instytutu Germanistyki rozpoczął się rozbudowany blok warsztatowy. Składał się on z kolejnych modułów, w trakcie których uczestnicy analizowali treści programu „Dhoch3”, dyskutowali nad metodologicznymi wyzwaniami nauczania języka zawodowego oraz tworzyli projekty dydaktyczne, ćwicząc planowanie zajęć zgodnie z założeniami programu. W pracy dominowało podejście praktyczne, charakterystyczne dla tego typu szkoleń, co pozwoliło uczestnikom sprawdzić w działaniu omawiane koncepcje i sposoby pracy. Dzień zakończyły wspólne podsumowanie i kolejna moderowana wymiana uwag, poświęcona przede wszystkim temu, jak praktyczne rozwiązania „Dhoch3” można wdrażać w kontekstach poszczególnych uczelni. Miłym akcentem spotkania była niespodzianka przygotowana przez lektorów języka niemieckiego – z okazji jubileuszu 100-lecia DAAD oraz 50-lecia rzeszowskiej germanistyki obdarowali uczestników dwoma okolicznościowymi tortami, udekorowanymi świeczkami. Gest ten wprowadził do wydarzenia atmosferę świętowania i wspólnej radości. Wieczorna kolacja zgromadziła ponownie wszystkich uczestników, stanowiąc dopełnienie części nieformalnej programu.

26 października uczestnicy rozjechali się do swoich ośrodków akademickich, kończąc tym samym trzydniowy cykl

warsztatowy, który – zgodnie z opinią uczestników – charakteryzował się wysokim poziomem merytorycznym i doskonałą organizacją. Atmosfera życzliwości i współpracy, intensywna wymiana doświadczeń dydaktycznych, a także możliwość skonfrontowania różnych praktyk nauczania języka niemieckiego zawodowego sprawiły, że warsztaty zostały ocenione jako wyjątkowo wartościowe zarówno pod względem treściowym, jak i networkingowym. Podkreślano również, że połączenie modułów szkoleniowych z elementami kulturowymi, integracyjnymi oraz rzeczywistą pracą projektową sprzyjało budowaniu trwałej współpracy między uczelniami polskimi i ukraińskimi.

Dyrekcja Instytutu Germanistyki UR oraz pracownicy IG – uczestnicy warsztatów – jako gospodarze wydarzenia, wyrazili serdeczne podziękowania organizatorom – lektorom DAAD Danielowi Gratkowskiemu i Nicolaiovi Teufelowi – za ich szczególne zaangażowanie, profesjonalizm i wkład w rozwój dydaktyki języka niemieckiego na poziomie akademickim. Warsztaty „Dhoch3” po raz kolejny potwierdziły swoją rolę jako ważna platforma dialogu, refleksji i współpracy w obszarze glottodydaktyki oraz edukacji międzykulturowej.



Konferencja naukowa „Współczesna gospodarka – obecne trendy i nowe horyzonty. III edycja” na Wydziale Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Rzeszowskiego

26 listopada 2025 r. na Kampusie Zalesie Uniwersytetu Rzeszowskiego odbyła się konferencja naukowa „Współczesna gospodarka – obecne trendy i nowe horyzonty. III edycja”, organizowana przez Oddział Okręgowy NBP w Rzeszowie we współpracy z Wydziałem Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Gości i prelegentów powitał Dyrektor Oddziału Okręgowego NBP w Rzeszowie Jerzy Guniewski, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego konferencji. Wyraził on podziękowanie dla władz Wydziału Ekonomii i Finansów UR za współpracę w organizacji konferencji, a także dla kierownictwa Izby Administracji Skarbowej w Rzeszowie, która włączyła się aktywnie w to wydarzenie poprzez m.in. utworzenie stanowiska eksperckiego dotyczącego KSeF (Krajowego Systemu e-Faktur). Dyrektor Guniewski podkreślił, że konferencja staje się ważnym cyklicznym forum wymiany wiedzy między środowiskiem naukowym, administracją publiczną, oświatą oraz sektorem gospodarczym i finansowym. Następnie głos zabrał JM Rektor UR prof. dr hab. n. med. Adam Reich. Zwrócił on uwagę na znaczenie problemów omawianych podczas konferencji, obejmujących aktualne wyzwania gospodarcze, technologiczne, społeczne i związane z bezpieczeństwem. Uczestników powitał również Dziekan WEiF UR dr hab. Bogdan Wierzbński,

prof. UR, który podkreślił, że Wydział Ekonomii i Finansów jest miejscem, gdzie nauka spotyka się z praktyką gospodarczą oraz dokonuje się realnej wymiany doświadczeń między przedstawicielami środowiska akademickiego, instytucjami publicznymi i sektorem biznesu.

Część I konferencji

Pierwszą sesję poprowadził Prodziekan ds. Nauki WEiF UR dr hab. Ryszard Kata, prof. UR. Wystąpili w niej eksperci Narodowego Banku Polskiego.

Dr Piotr Boguszewski, doradca ekonomiczny (Departament Analiz i Badań Ekonomicznych NBP), zaprezentował referat *Sytuacja gospodarcza w Polsce i na świecie w świetle analiz NBP*. Omówił kluczowe uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne determinujące dynamikę wzrostu gospodarczego Polski w ostatnich latach oraz perspektywy na kolejne okresy. Podkreślił, że pomimo zmian polityki taryfowej handel światowy rośnie, a najnowsze prognozy wskazują na jego dalszą – choć słabszą – ekspansję. Ekspozycja polskiej gospodarki na wzrost protekcjonizmu jest relatywnie niewielka, a miary niepewności są obecnie, w ocenie przedsiębiorców, zbliżone do wieloletnich średnich. Prognozy makroekonomiczne wskazują, że polska gospodarka w najbliższym czasie nadal będzie się rozwijać, a jednym z głównych czynników pro wzrostowych w 2026 r. staną się inwestycje. Zdaniem eksperta bardzo pozytywnym trendem obserwo-

wanym w 2025 r. był spadek inflacji do poziomu zgodnego z celem inflacyjnym NBP, który nastąpił w warunkach solidnego i przyspieszającego w kolejnych kwartałach tempa wzrostu PKB oraz korzystnej sytuacji na rynku pracy. Następnie Zastępca Dyrektora Departamentu Statystyki NBP Jacek Kocerka przedstawił referat *Relacje polskiej gospodarki z zagranicą – handel międzynarodowy i finansowanie zagraniczne*. Wskazał najważniejsze czynniki kształtujące konkurencyjność Polski w kontekście rachunku bieżącego i kapitałowego. Zaprezentował także wyniki obrotów handlowych i kapitałowych w latach 2020–2025 oraz dane dotyczące inwestycji zagranicznych i struktury zadłużenia zagranicznego Polski. W kontekście obrotów handlowych pozytywne jest odwrócenie w I kw. 2024 r. tendencji spadkowej eksportu, która miała początek w połowie 2022 r. Wzrost eksportu dotyczył głównie produktów rolnych oraz pozostałych towarów konsumpcyjnych. Podobnie rośnie także import towarów, głównie z takich krajów jak Chiny, Niemcy i Korea Południowa. Inwestycje zagraniczne w Polsce wykazywały duży wzrost w 2024 r., jednakże największy napływ kapitału zagranicznego zarejestrowano w inwestycjach portfelowych. Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce, chociaż osiągały w latach 2022–2023 bardzo wysoki poziom, to jednak w ostatnim roku doszło do znacznego ich obniżenia. Zdaniem



eksperta struktura bezpośrednich inwestycji zagranicznych i pochodzenie kapitału, głównie z krajów UE i Stanów Zjednoczonych, wskazują, że nasz kraj jest postrzegany jako stabilne i atrakcyjne miejsce do prowadzenia biznesu.

W trakcie dyskusji panelowej poruszono m.in. takie zagadnienia jak wpływ wojen celnych na sytuację gospodarczą Polski i świata, znaczenie problemów strukturalnych gospodarki niemieckiej dla polskiej koniunktury gospodarczej, wpływ rosnącego zadłużenia sektora publicznego na dynamikę PKB oraz możliwości zwiększenia substytucji kapitału zagranicznego kapitałem krajowym.

Część II konferencji

Drugą sesję poprowadził Dziekan WEiF UR dr hab. Bogdan Wierzbński, prof. UR.

W tej części wygłoszono następujące referaty:

- dr Magdalena Cyrek (Katedra Ekonomii i MSG, UR) – *Wpływ rozwoju infrastruktury na wzrost gospodarczy polskich regionów*. W swoim wystąpieniu zaznaczyła, że choć badania potwierdzają występowanie konwergencji *beta*, to nie przekłada się ono na zmniejszanie różnicowań PKB *per capita* między województwami – przeciwnie, w analizowanym okresie rosły zarówno współczynnik zmienności, jak i rozstęp. Podkreśliła, że mimo wyraźnej poprawy infrastruktury po akcesji do UE różnice między regionami wiodącymi a peryferyjnymi nadal się pogłębiają, nawet przy ogólnokrajowym wyrównywaniu jej poziomu. W związku z tym wskazała na potrzebę korekt w polityce infrastrukturalnej, aby skuteczniej ograniczać narastającą polaryzację i wspierać bardziej zrównoważony rozwój terytorialny.
- Associate Professor Ioannis Leventidis (National and Kapodistrian University of Athens) – *AI's role in Public and Financial Governance (Rola sztucznej inteligencji w zarządzaniu publicznym i finansowym)*. W swoim referacie poruszył kwestie związane z ogromnym potencjałem transformacyjnym AI, podkreślając, że jego pełne wykorzystanie wymaga oparcia działań na etyce, odpowiedzialności oraz stałym nadzorze człowieka budującym zaufanie społeczne.

Zaznaczył również, że kluczowymi czynnikami sukcesu są dziś adaptacyjne regulacje nadążające za tempem zmian, solidna infrastruktura cyfrowa, współpraca między sektorami oraz kultura ciągłego uczenia się. Elementy te tworzą fundamenty bezpiecznego i zrównoważonego rozwoju sztucznej inteligencji, umożliwiając realne wspieranie społeczeństw i gospodarek za pomocą AI.

- Bernadeta Ziomek-Niedzielska (Urząd Statystyczny w Rzeszowie) – *Innowacyjne podejścia do pomiaru migracji – zastosowanie w badaniach statystycznych*. Wystąpienie dotyczyło nowych metod pomiaru migracji, które pozwalają lepiej uchwycić jej dynamikę w sytuacji rosnącej mobilności. Prelegentka wskazała ograniczenia tradycyjnych źródeł, takich jak spisy czy rejestry, oraz omówiła innowacyjne podejścia oparte na *Big Data*, danych telekomunikacyjnych i informacjach z platform cyfrowych. Podkreśliła znaczenie łączenia różnych źródeł oraz stosowania nowoczesnych metod statystycznych, aby zwiększyć dokładność i aktualność szacunków migracyjnych. Zwróciła także uwagę na wyzwania związane z ochroną prywatności i standaryzacją danych, wskazując, że innowacyjne narzędzia są kluczowe dla skutecznego monitorowania migracji i tworzenia lepiej dopasowanych polityk publicznych.

Dyskusja po wystąpieniach dotyczyła m.in. szans i zagrożeń związanych z dynamicznym rozwojem sztucznej inteligencji w sektorze publicznym i finansowym, efektywności inwestycji infrastrukturalnych dla konwergencji dochodowej regionów oraz roli nowych źródeł danych i narzędzi cyfrowych w poprawie jakości badań statystycznych.

Wydarzeniem towarzyszącym konferencji było mobilne stanowisko eksperckie Izby Administracji Skarbowej w Rzeszowie dotyczące KSeF, na którym można było uzyskać informacje dotyczące założeń Krajowego Systemu e-Faktur oraz wszelkich aspektów wdrażania tego system w praktyce gospodarczej.

Konferencja zgromadziła 180 uczestników reprezentujących sektor bankowy, biznes, administrację publiczną oraz środowisko akademickie, co potwierdza jej interdyscyplinarny i integracyjny charakter. Wydarzenie stanowiło kolejny etap długoletniej współpracy między Oddziałem Okręgowym NBP w Rzeszowie oraz Wydziałem Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Rzeszowskiego, wzmacniając wymianę doświadczeń między nauką a praktyką oraz potwierdzając wspólne zaangażowanie obu instytucji w debatę nad kluczowymi wyzwaniami gospodarczymi.

Komitet Organizacyjny Konferencji:

Narodowy Bank Polski, Oddział Okręgowy w Rzeszowie: Jerzy Guniewski (przewodniczący), Monika Mularz-Dobrowolska (sekretarz), Marek Demus.

Wydział Ekonomii i Finansów UR: Ryszard Kata (współprzewodniczący), Wiesław Szopiński (sekretarz), Bogdan Wierzbński, Mariola Grzebyk, Małgorzata Wosiek, Agnieszka Kuca.

Uniwersytet Rzeszowski w rankingu Times Higher Education 2026

W październiku 2025 r. ogłoszono wyniki Times Higher Education World University Rankings 2026. Wśród ocenionych uczelni z całego świata po raz pierwszy znalazł się Uniwersytet Rzeszowski, który został sklasyfikowany w przedziale 1501+.

W tegorocznej edycji uwzględniono 41 uczelni z Polski, w tym 13 uniwersytetów klasycznych. Obecność Uniwersytetu Rzeszowskiego w tym gronie świadczy o spełnieniu wymagań metodologicznych rankingu i rosnącej pozycji naszej uczelni na świecie.

Metodologia

Ranking THE ocenia uczelnie w pięciu głównych obszarach:

- nauczanie (*Teaching*),
- środowisko badań (*Research Environment*),
- jakość badań (*Research Quality*),
- umiędzynarodowienie (*International Outlook*),
- współpraca z przemysłem (*Industry*).

Na pierwszym miejscu w rankingu znalazł się University of Oxford, a za nim Massachusetts Institute of Technology. Wśród polskich uczelni najwyżej oceniono Uniwersytet Jagielloński i Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu (przedział 501–600) oraz Uniwersytet Warszawski (przedział 601–800). W przedziale 1501+ poza Uniwersytetem Rzeszowskim znajdują się również inne polskie uczelnie, m.in.:

Uniwersytet Gdański,

Uniwersytet Śląski w Katowicach,

Politechnika Krakowska.



**World
University
Rankings
2026**

Absolwentka Uniwersytetu Rzeszowskiego laureatką konkursu „Mistrz i Uczeń”!

W Kapitułę konkursu wyróżnieni naukowcy z Wydziału Nauk Medycznych UR!

Joanna Wilk-Stefanik



29 października 2025 r. na Zamku Królewskim w Warszawie – w atmosferze pełnej emocji, uznania i wdzięczności dla autorytetów – odbyła się finałowa uroczysta gala projektu „Mistrz i Uczeń”, organizowanego przez Państwowy Instytut Medyczny MSWiA. Wydarzenie było wyjątkowym spotkaniem przedstawicieli świata nauki, medycyny, sztuki i edukacji, których łączy pasja przekazywania wiedzy i inspirowania kolejnych pokoleń.

Mamy zaszczyt poinformować, że wśród laureatów konkursu znalazła się absolwentka kierunku lekarskiego – Pani Katarzyna Żdziebło.

Katarzyna Żdziebło to młoda lekarka i olimpijka, wicemistrzyni świata i Europy, wielokrotna mistrzyni Polski w chorcie sportowym, która udowadnia, że pasja i determinacja nie znają granic. Łączy wymagającą pracę medyka z wytrwałością sportowca, inspirując wszystkich do osiągania najwyższych celów. Jej sukcesy pokazują, że poświęcenie, dyscyplina i serce dla innych mogą iść ze sobą w parze.

Konkurs „Mistrz i Uczeń” to cykliczne wydarzenie promujące wybitne postacie i osiągnięcia polskiej medycyny oraz ideę przekazywania wiedzy między pokoleniami. Konkurs jest symbolem prestiżu, wzajemnych inspiracji i innowacyjnego rozwoju środowiska medycznego, z udziałem autorytetów, instytucji naukowych i medycznych oraz okazją prezentacji wyróżniających się projektów sztuki lekarskiej. Sercem konkursu „Mistrz i Uczeń” jest Kapituła – gwarantująca prestiż, wiarygodność i rangę przyznawanych nagród. Tworzą ją wybitne autorytety świata medycyny: profesoria, liderzy instytucji naukowych i eksperci, których dorobek wyznacza najwyższe standardy praktyki, etyki i mistrzostwa zawodowego.

Kapituła ocenia kandydatów pod kątem wartości merytorycznej ich osiągnięć, wizjonerskiego podejścia, wpływu na rozwój polskiej medycyny oraz znaczenia ich działań dla społeczeństwa. Uzupełniają ją również wybitne osobistości

spoza świata medycyny – przedstawiciele różnych dziedzin, dla których idea Mistrz i Uczeń od lat stanowi źródło inspiracji i zawodowego rozwoju.

W składzie Kapituły znaleźli się przedstawiciele naszej uczelni:

- prof. dr hab. n. med. Mirosław Markiewicz,
- prof. dr hab. n. med. Irena Walecka – przewodnicząca Rady Społecznej UR.

Konkurs i gala stanowią przestrzeń spotkania autorytetów z międzynarodowych instytucji naukowych, środowisk medycznych, kulturalnych oraz twórców innowacyjnych projektów. To celebracja synergii, w której uhonorowane zostają zarówno osiągnięcia medyczne, jak i artystyczne, gdzie Mistrzowie otwierają nowe perspektywy, dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem, a Uczniowie absorbują, analizują i tworzą innowacyjne rozwiązania.

Źródło: <https://mistrz-uczen.pl/>



Rzeszów odebrał tytuł Europejskiego Miasta Sportu 2026 w Parlamencie Europejskim

Joanna Wilk-Stefanik



11 grudnia 2025 r. w Parlamencie Europejskim w Brukseli odbyło się wyjątkowe wydarzenie, podczas którego Rzeszów oficjalnie odebrał tytuł Europejskiego Miasta Sportu 2026.

W uroczystości wzięli udział przedstawiciele Uniwersytetu Rzeszowskiego: JM Rektor UR prof. dr hab. n. med. Adam Reich oraz Dziekan Wydziału Nauk o Kulturze Fizycznej UR prof. dr hab. Wojciech Czarny, podkreślając istotną rolę naszej uczelni w rozwoju sportu i kultury fizycznej w regionie. Decyzja o rozpoczęciu starań o tytuł Europejskiego Miasta Sportu 2026 została ogłoszona w marcu 2025 r. w Uniwersyteckim Centrum Lekkoatletycznym UR. To właśnie tam podczas konferencji prasowej Prezydent Miasta Rzeszowa Konrad Fijołek w towarzystwie władz Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz rzeszowskich sportowców oficjalnie ogłosił kandydaturę miasta.

– Ogłaszamy dziś kandydaturę Rzeszowa jako kandydata do tytułu Europejskiego Miasta Sportu 2026 roku. Niech ten sygnał popłynie do Brukseli – chcemy wygrać! Będziemy miastem sportu, niezależnie od wszystkiego – podkreślał wówczas Prezydent Miasta Rzeszowa.

Odebrany w Parlamencie Europejskim tytuł Europejskiego Miasta Sportu 2026 to nie tylko powód do dumy, ale również potwierdzenie, że długofalowa strategia, mądre inwestycje



i ścisła współpraca z ośrodkami akademickimi – w tym z Uniwersytetem Rzeszowskim – przynoszą wymierne efekty.

Uniwersytet Rzeszowski poprzez działalność naukową, dydaktyczną i infrastrukturalną odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu sportowej tożsamości miasta oraz w przygotowaniu kolejnych pokoleń specjalistów z zakresu kultury fizycznej i sportu.

Fot. Archiwum UR



Uniwersytet Rzeszowski otrzymał nagrodę za wsparcie dla Ukrainy

Z wielką radością informujemy, że Uniwersytet Rzeszowski został wyróżniony nagrodą przyznaną przez PCG Polska Sp. z o.o. oraz międzynarodową organizację pozarządową CARE International za wyjątkowe zaangażowanie w pomoc studentom z Ukrainy. Nagroda została przyznana w uznaniu dla szerokiego zakresu działań Uniwersytetu, które obejmują: wsparcie finansowe dla studentów z Ukrainy; dostęp do pomocy psychologicznej i prawnej; organizację i uruchomienie mechanizmów integracyjnych i adaptacyjnych, zakwaterowanie; aktywny udział w programie „Solidarni z Ukrainą”; pomoc prawną; współpracę z organizacjami pozarządowymi w inicjatywach społecznych, naukowych i humanitarnych; angażowanie się w zbiórki i akcje solidarności – np. akcje pomocy uchodźcom, zbiórki darów itp.

Działania UR wpisują się w szerszy kontekst wspierania osób z Ukrainy w Polsce. Organizacja CARE już od marca 2022 r. działa w Polsce, by odpowiedzieć na potrzeby uchodźców z Ukrainy – zapewniając m.in. wsparcie psychospołeczne, zakwaterowanie, pomoc w dostępie do pracy, edukacji i przy wielu innych inicjatywach. Uniwersytet Rzeszowski dzięki swojej postawie i praktycznym działaniom stał się instytucją wyróżniającą się w środowisku akademickim – zarówno pod względem aktywności proukraińskiej, jak i współpracy międzynarodowej.

Uroczystość wręczenia nagrody

Uroczyste wręczenie nagrody odbyło się 25 listopada 2025 r. w ramach

konferencji LUMEN – Leader's in University Management, która odbyła się w Auditorium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Co to oznacza dla naszego Uniwersytetu i społeczności akademickiej?

- To potwierdzenie, że nasza uczelnia nie tylko deklaruje, lecz realnie wdraża wsparcie dla studentów z Ukrainy – w wielu wymiarach (finansowym, prawnym, psychologicznym, organizacyjnym).
- Nagroda podkreśla, że integracja studentów z Ukrainy i ich aktywny udział w życiu uczelni są traktowane jako priorytet – co wpływa pozytywnie na wizerunek uczelni i na jej misję społeczną.
- Wyróżnienie zachęca nas do dalszego rozwijania działań – zarówno na poziomie administracyjnym, jak i edukacyjnym – w kierunku większej otwartości, inkluzji i współpracy międzynarodowej.

Podziękowania

Serdecznie dziękujemy wszystkim jednostkom i osobom zaangażowanym w pomoc studentom z Ukrainy – ówczesnym władzom uczelni, nauczycielom akademickim, pracownikom administracyjnym, psychologom, prawnikom, kadrze dydaktycznej oraz samym studentom i wolontariuszom. Wasze działania sprawiają, że Uniwersytet Rzeszowski staje się miejscem, w którym solidarność i wsparcie znajdują realne odzwierciedlenie. Zdaniem Prorektora ds. Finansów i Rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego dr. hab. Józefa Cebulskiego,



prof. UR, „to wyróżnienie [...] należy do jednego z trzech najważniejszych osiągnięć naszego 25-letniego Uniwersytetu” (opinię tę wyraził podczas odbioru nagrody w Auditorium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego w obecności przedstawicieli władz polskich uczelni, a także podczas listopadowych obrad Senatu UR).

fot. PCG Academia

Dyplomy Uznania Rektora dla wyróżniających się absolwentów UR

Joanna Wilk-Stefanik 

Podczas posiedzenia Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego, które odbyło się 27 października, JM Rektor UR prof. dr hab. n. med. Adam Reich oraz Prorektor ds. Studenckich i Kształcenia prof. dr hab. Sabina Grabowska wręczyli Dyplomy Uznania Rektora trzynastu wyróżniającym się absolwentom naszej uczelni.

Dyplomy te stanowią szczególne wyróżnienie dla absolwentów, którzy w trakcie całego toku studiów wykazali się wyjątkowymi osiągnięciami, sumiennością i zaangażowaniem.

Wyróżnieni absolwenci

Dyplomem Uznania Rektora za wyróżniające się osiągnięcia w roku akademickim 2024/2025 zostali uhonorowani następujący absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego:

1. mgr Zofia Kobylińska – biologia, Wydział Biologii, Ochrony Przyrody i Zrównoważonego Rozwoju
2. mgr inż. Oktawia Julia Fijałkowska – biotechnologia, Wydział Biotechnologii
3. mgr Izabela Wilk – finanse i rachunkowość, Wydział Ekonomii i Finansów
4. mgr Wiktoria Ziajkiewicz – lingwistyka stosowana, Wydział Filologiczny
5. lek. Barbara Tomaszek – kierunek lekarski, Wydział Medyczny
6. mgr Aleksandra Tęcza – jazz i muzyka rozrywkowa, Wydział Muzyki
7. mgr Izabela Mastej – fizjoterapia, Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii
8. mgr Iga Filip – bezpieczeństwo we-



- wnętrzne, Wydział Nauk Społecznych
 9. mgr Marcin Pater – mechatronika, Wydział Nauk Ścisłych i Technicznych
 10. mgr Patrycja Hrycko – pedagogika, Wydział Pedagogiki i Filozofii
 11. mgr Weronika Drelch – sztuki wizualne, Wydział Sztuk Pięknych
 12. mgr Karolina Milli – prawo, Wydział Prawa i Administracji
 13. mgr Oliwia Delimata – ochrona środowiska, Wydział Technologiczno-Przyrodniczy
- Dyplom Uznania Rektora otrzymują absolwenci, którzy łącznie spełnili następujące warunki:
- wzorowo wypełniali obowiązki wynikające ze złożonego ślubowania;
 - ukończyli studia w terminie określo-

nym w harmonogramie, nie powtarzając zajęć z powodu niezadowolających wyników w nauce;

- uzyskali średnią arytmetyczną ocen z przebiegu studiów nie niższą niż 4,5;
- uzyskali z pracy dyplomowej ocenę bardzo dobrą (jeśli program studiów przewidywał jej przygotowanie);
- uzyskali z egzaminu dyplomowego ocenę bardzo dobrą;
- wyróżniali się osiągnięciami naukowymi, artystycznymi, sportowymi lub aktywnością społeczną, w tym działalnością w Samorządzie Studentów UR i innych organizacjach studenckich.

fot. M. Świącicki

Dr hab. Jerzy Kuzicki, prof. UR, laureatem Nagrody Naukowej im. Ireny i Franciszka Skowyrów

Dr hab. Jerzy Kuzicki, prof. UR z Instytutu Historii Uniwersytetu Rzeszowskiego, został laureatem Nagrody Naukowej im. Ireny i Franciszka Skowyrów w edycji za rok 2025. To jedyne w Polsce wyróżnienie przyznawane za działalność badawczą dotyczącą Polonii.

Nagrodę Naukową im. Ireny i Franciszka Skowyrów przyznaje Ośrodek Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym KUL. Została

ufundowana w 1980 r. przez Irenę i Franciszka Skowyrów – zasłużonych działaczy polonijnych ze Stanów Zjednoczonych. Wyróżnienie to trafia do osób i instytucji za wybitne osiągnięcia naukowe w zakresie badań nad historią i współczesnością polskiej diaspory na świecie. Od 1981 r. uhonorowano nim około stu naukowców i instytucji.

Profesor Artur Mazur Honorowym Obywatelem Miasta Rzeszowa

Joanna Wilk-Stefanik



Podczas sesji Rady Miasta Rzeszowa, która odbyła się 25 listopada 2025 r., radni podjęli decyzję o nadaniu tytułu Honorowego Obywatela Miasta Rzeszowa Prorektorowi ds. Collegium Medicum Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr. hab. n. med. Arturowi Mazurowi, wybitnemu lekarzowi pediatrze, endokrynologowi, nauczycielowi akademickiemu.

To szczególne wyróżnienie stanowi wyraz uznania dla ponadtrzydziestoletniej pracy Profesora, której efekty w istotny sposób przyczyniły się do promocji Rzeszowa jako dynamicznie rozwijającego się ośrodka akademickiego, klinicznego i medycznego.



Dr Jadwiga Bär z Instytutu Germanistyki UR, choreografka ZPiT UR „Resovia Saltans”, uhonorowana odznaką „Zasłużony dla Kultury Polskiej”

Małgorzata Sieradzka 

Z radością i z ogromnym uznaniem ogłaszamy, że dr Jadwiga Bär, wykładowczyni Instytutu Germanistyki Uniwersytetu Rzeszowskiego, została wyróżniona odznaką honorową „Zasłużony dla Kultury Polskiej”, przyznawaną przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej. Uroczystego wręczenia odznaczenia dokonała Wojewoda Podkarpacka, Pani Teresa Kubas-Hul, podczas jubileuszowego koncertu z okazji 50-lecia działalności artystycznej Zespołu Pieśni i Tańca Uniwersytetu Rzeszowskiego „Resovia Saltans”.

Dr Jadwiga Bär – była tancerka i solistka ZPiT „Resovia Saltans”, dwukrotna mistrzyni Polski w tańcach polskich w formie turniejowej, a obecnie choreografka Resovii Saltans, wykładowca na podyplomowych studiach choreograficznych oraz w Polonijnym Studium Choreograficznym, pedagog i autorka licznych choreografii dla ludowych zespołów tanecznych w kraju i za granicą – od lat z pasją i zaangażowaniem inspirowała młode pokolenia do odkrywania piękna polskiego folkloru, rozwijała talenty i wrażliwość artystyczną oraz aktywnie promuje kulturę polską.

Serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów artystycznych i dydaktycznych!

Pani Doktor jako wybitna choreografka

Dr Jadwiga Bär jest absolwentką filologii germańskiej (specjalność nauczycielska) Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie. W 2014 r. obroniła pracę doktorską z językoznawstwa. Od 2001 r. pracuje jako nauczyciel akademicki na Uniwersytecie Rzeszowskim, a od 2014 r. pełni funkcję adiunkta dydaktycznego w Instytucie Filologii Germańskiej, obecnie Instytucie Germanistyki UR.

Jest dyplomowaną choreografką w zakresie tańca ludowego i współczesnego. Ukończyła dwuletnie studia podyplomowe: prowadzenie zespołów tanecznych – taniec polski





oraz prowadzenie zespołów tanecznych – taniec współczesny, a także państwowy instruktorski kurs kwalifikacyjny w obu specjalizacjach (dyplomy Narodowego Centrum Kultury). Brała udział w licznych szkoleniach z zakresu folkloru polskiego, organizowanych m.in. przez Polską Sekcję CIOFF oraz Narodowy Instytut Muzyki i Tańca. Jest wieloletnią członkinią Polskiego Forum Choreologicznego.

Jako tancerka turniejowa dwukrotnie zdobyła tytuł mistrza Polski w tańcach polskich w formie turniejowej (2010, 2011). W latach 1998–2020 była tancerką i solistką ZPiT „Resovia Saltans”, z którym prezentowała polski folklor na festiwalach krajowych i zagranicznych.

Od 2011 r. pracuje jako choreografka ZPiT „Resovia Saltans”. Prowadzi zajęcia z reprezentacyjną grupą baletową „B” oraz szkoli pary turniejowe w tańcach polskich. Jej wychowankowie regularnie zdobywają czołowe miejsca w ogólnopolskich konkursach. Jest wykładowniczą na choreograficznych studiach podyplomowych (specjalność taniec ludowy) oraz w Polonijnym Studium Choreograficznym organizowanym przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” we współpracy z Uniwersytetem Rzeszowskim. Prowadzi zajęcia z polskich tańców naro-

dowych (polonez, krakowiak), historii tańca i baletu oraz techniki charakterystycznej.

Jest autorką publikacji naukowych poświęconych promocji polskiej kultury ludowej, w tym m.in.: *Recepcja polskiego folkloru tanecznego za granicą i formy jego promocji na przykładzie działalności polonijnych zespołów folklorystycznych działających w Szwajcarii* (2004); *4-letnie Polonijne Studium Choreograficzne i jego rola w kreowaniu wizerunku kultury polskiej wśród Polonii i Polaków mieszkających poza granicami kraju* (2019).

Tworzy liczne choreografie dla zespołów w Polsce i w środowiskach polonijnych, m.in. suity tańców lubelskich, przeworskich, lasowiackich, żywieckich, rzeszowskich, a także choreografie do utworów narodowych i stylizowanych (m.in. mazur kontuszczy, mazur do *Halki Moniuszki*). Współorganizuje i reżyseruje wydarzenia popularyzujące polski folklor, w tym koncerty dla przedszkolaków, spektakle inaugurujące Polonijne Studium Choreograficzne oraz liczne widowiska okolicznościowe Studium Kulturalno-Oświatowego „Resovia Saltans”.

Była reżyserką benefisu dyrektora SKO UR, mgr. Romualda Kalinowskiego, z okazji 40-lecia jego pracy artystycz-

nej, który odbył się w Filharmonii Podkarpackiej (2018).

Wieloletnia praca dydaktyczno-artystyczna dr Jadwigi Bär sprawia, iż kolejne pokolenia mogą odkrywać piękno polskiego tańca ludowego i narodowego, a zatem piękno polskiego folkloru, rozwijać swoje talenty oraz pielęgnować zainteresowanie folklorem i realizować swoje pasje. Dzięki wybitnej aktywności artystycznej, pedagogicznej i organizacyjnej dr Jadwiga Bär od lat współtworzy przestrzeń, w której polska kultura ludowa jest nie tylko przekazywana kolejnym pokoleniom, lecz także twórczo rozwijana i godnie reprezentowana w kraju i poza jego granicami. Jej nieustanna pasja, profesjonalizm oraz głęboka wrażliwość na wartość narodowego dziedzictwa sprawiają, że dorobek ZPiT „Resovia Saltans”, a także całego środowiska tanecznego związanego z Uniwersytetem Rzeszowskim, nieustannie wzrasta.

Składamy dr Jadwidze Bär najserdeczniejsze gratulacje z okazji otrzymania zasłużonego odznaczenia oraz wyrażamy głęboki podziw dla Jej dotychczasowych dokonań, życząc jednocześnie wielu dalszych sukcesów, twórczych inspiracji i niegasnącej satysfakcji z podejmowanej misji krzewienia polskiej kultury – dyrekcja i pracownicy Instytutu Germanistyki UR.

fot. D. Kopaniszyń

50 lat barwnej tradycji – jubileuszowa gala Resovii Saltans

Joanna Wilk-Stefanik



15 listopada 2025 r. Filharmonia Podkarpacka wypełniła się kolorami, muzyką i energią jubileuszowego koncertu z okazji 50-lecia Zespołu Pieśni i Tańca „Resovia Saltans”.

Było to niezwykle wydarzenie, podczas którego publiczność mogła doświadczyć piękna polskiego folkloru, tradycji i artystycznej pasji – wszystkiego, co od pół wieku tworzy tożsamość i siłę Zespołu Pieśni i Tańca „Resovia Saltans”.

Zespół Pieśni i Tańca „Resovia Saltans” to jedna z najbardziej rozpoznawalnych wizytówek artystycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego. Od dziesięcioleci Zespół skupia studentów i absolwentów różnych kierunków stu-

diów, dając im przestrzeń do rozwijania talentów – tanecznych, wokalnych i instrumentalnych. To właśnie ich zaangażowanie oraz praca kadry artystycznej sprawiły, że podczas gali jubileuszowej zaprezentowano widowisko na najwyższym poziomie.

Publiczność mogła podziwiać różnorodność folkloru, a także historię i energię, które Zespół pielęgnuje nieprzerwanie od lat. Każdy taniec był opowieścią – o regionach, o ludziach, o tradycjach, które mimo upływu czasu pozostają żywe.

Od 50 lat Resovia Saltans nie tylko rozwija tradycję folklorystyczną, ale także reprezentuje naszą Alma Mater na festiwalach i scenach międzynaro-

dowych. Zespół zdobywa liczne wyróżnienia, prezentując polską kulturę z dumą i profesjonalizmem. Aktywność artystyczna i wyjazdowa Zespołu sprawia, że jego dzieje to także historia spotkań kultur i budowania mostów między tradycją a współczesnością.

Zespół przez pół wieku stworzył profesjonalny repertuar, wykształcił setki artystów i pozostawił trwałe ślady w kulturze Podkarpacia. Jubileusz był jednocześnie ukoronowaniem pięknej historii i zapowiedzią kolejnych lat pełnych pasji, pracy i artystycznych sukcesów.

fot. D. Kopaniszyn



XVIII Jubileuszowa Gala Podkarpackiego Klubu Biznesu – nagroda dla najlepszego absolwenta Uniwersytetu Rzeszowskiego

Joanna Wilk-Stefanik



W piątkowy wieczór 21 listopada odbyła się Jubileuszowa Gala Podkarpackiego Klubu Biznesu – jedno z najbardziej prestiżowych wydarzeń w regionie, gromadzące przedstawicieli świata biznesu oraz nauki.

Z dumą informujemy, że tytuł najlepszego absolwenta Uniwersytetu Rzeszowskiego otrzymał w tym roku mgr inż. Marcin Pater, który ukończył studia na kierunku mechatronika Wydziału Nauk Ścisłych i Technicznych UR.

W gali uczestniczył JM Rektor UR prof. dr hab. n. med. Adam Reich, który po-

gratulował laureatowi oraz podkreślił znaczenie współpracy środowiska akademickiego z biznesem w budowaniu silnego, nowoczesnego regionu.

Nagroda jest wyrazem uznania dla osiągnięć naukowych i projektowych Pana Marcina, a także jego zaangażowania w rozwój nowych technologii. To dowód na to, że absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego z powodzeniem łączą solidne wykształcenie z innowacyjnym myśleniem i praktycznymi kompetencjami cenionymi na rynku pracy.

Serdecznie gratulujemy Panu Marcinowi Paterowi tego zasłużonego wyróżnienia i życzymy dalszych sukcesów zawodowych oraz realizacji ambitnych planów naukowych i inżynierskich.

Uniwersytet Rzeszowski jest dumny z osiągnięć swojego absolwenta!

fot. V. Zimmerman



35 lat działalności Studium Kultury i Języka Polskiego dla Cudzoziemców „Polonus”

Joanna Wilk-Stefanik



Studium Kultury i Języka Polskiego dla Cudzoziemców „Polonus” to jedna z najważniejszych inicjatyw edukacyjnych skierowanych do młodych Polaków mieszkających poza granicami kraju. Jego misją było przygotowanie młodzieży polskiego pochodzenia, zwłaszcza z krajów Europy Wschodniej, do podjęcia studiów na polskich uczelniach. Studium nie tylko uczyło języka, ale również wprowadzało w kulturę, historię i realia życia w Polsce, stając się dla wielu pierwszym miejscem budowania więzi z ojczyzną ich przodków. Dziś tradycję tę z powodzeniem kontynuuje Centrum Polonijne Uniwersytetu Rzeszowskiego, które przejęło zadania dawnego Studium „Polonus”. W strukturach Centrum działa zespół dydaktyczny, również noszący nazwę „Polonus”, w którego skład wchodzi doświadczeni lektorzy i specjaliści w zakresie glottodydaktyki polonistycznej. Ich celem pozostaje nauczanie języka polskiego cudzoziemców – zarówno obcokrajowców, jak i przedstawicieli Polonii oraz Polaków mieszkających poza granicami kraju. Dzięki ich pracy kolejne pokolenia młodych ludzi z różnych części świata mają możliwość poznawania języka polskiego oraz odkrywania bogactwa polskiej kultury. Z okazji 35-lecia rozpoczęcia działalności „Polonusa” organizatorzy przygotowali wyjątkowe wydarzenie – konferencję naukową pt. „Historia i perspektywy edukacji polonijnej w aspekcie dydaktycznym i organiza-



cyjnym”. Jej celem jest podsumowanie dotychczasowych doświadczeń, prezentacja aktualnych badań i metod nauczania oraz wyznaczenie kierunków dalszego rozwoju edukacji polonijnej w Polsce i na świecie.

Konferencja stanowi okazję do spotkania ekspertów, praktyków, przedstawicieli środowisk polonijnych i akademickich, którzy wspólnie będą rozmawiać o wyzwaniach i możliwościach stojących przed współczesną edukacją polonijną. Jest to również moment refleksji nad bogatą wieloletnią tradycją działalności „Polonusa” oraz wyrażenia uznania dla wszystkich, którzy przez lata współtworzyli tę wyjątkową inicjatywę.

fot. M. Świącicki



Jubileusz 60-lecia Klubu Uczelnianego Akademickiego Związku Sportowego Uniwersytetu Rzeszowskiego

14 listopada 2025 r. w murach Uniwersytetu Rzeszowskiego odbyła się jubileuszowa gala z okazji 60-lecia Klubu Uczelnianego Akademickiego Związku Sportowego Uniwersytetu Rzeszowskiego, podczas której uhonorowano najlepszych sportowców, trenerów i osoby, które ściśle współpracowały z klubem w ostatniej dekadzie.

Wydarzenie zgromadziło przedstawicieli Władz Uczelni, działaczy AZS, trenerów, sportowców, którzy szczególnie przyczynili się do rozwoju sportu akademickiego.

Galę rozpoczął prezes AZS mgr Mateusz Salamon, który w swoim przemówieniu podkreślił znaczenie sportu akademickiego w kształtowaniu postaw młodych ludzi oraz budowaniu tradycji łączącej pokolenia studentów. Jednym z głównych punktów programu było przedstawienie najważniejszych osiągnięć minionych lat: sukcesów sportowych, rozwoju sekcji uczelnianych oraz nowych inicjatyw promujących aktywność fizyczną wśród studentów.

W trakcie gali uhonorowano m.in. sportowców i trenerów sekcji sportowych w dwóch kategoriach: sportów indywidualnych i sportów zespołowych, którzy przez ostatnie 10 lat zdobywali medale zarówno w kraju, jak i na arenie międzynarodowej.

Na scenę zaproszono również przedstawicieli najstarszego pokolenia AZS, którzy z dumą przekazali symboliczną pałeczkę młodym sportowcom i wolontariuszom reprezentującym obecne pokolenie akademików. Em-

rytowani członkowie i działacze AZS, którzy przez dziesięciolecie budowali sport akademicki, prowadzili sekcje, organizowali zawody i inspirowali kolejne roczniki studentów, zostali uhonorowani w szczególny sposób.

Wyróżnienia otrzymali też nasi sportowcy reprezentujący KU AZS w Integracyjnych Mistrzostwach Polski. W tym roku przypada dziesiąta rocznica zainicjowania rywalizacji osób z niepełnosprawnościami na arenie Mistrzostw Polski. Nasi zawodnicy reprezentują uczelnię w pływaniu, tenisie stołowym, ergometrze wioślarskim i boccie.

Gali towarzyszył bogaty program artystyczny. Publiczność mogła podziwiać pokaz fitnessowo-gimnastyczny w wykonaniu studentki II roku Wydziału Nauk o Kulturze Fizycznej Kingi Ożóg w duecie z Luizą Just, uczennicą Szkoły Podstawowej w Kraśniku, w układzie *crime time*.

Ostatni punkt jubileuszu poświęcony był Bazie Żeglarskiej AZS, która w 2026 r. obchodzić będzie 35-lecie działalności. Podziękowania złożono instytucjom, które w szczególny sposób przyczyniły się do rozwoju tego miejsca, udzielały pomocy oraz wspierały inicjatywy.

Za wybitne osiągnięcia organizacyjne, działalność na rzecz Bazy Żeglarskiej oraz czynną współpracę w Zarządzie Klubu Medalem im. Edwarda Sądeckiego uhonorowany został kolega Jerzy Kulasa. Medal ten przyznawany jest przez Zarząd KU AZS UR.

Gala zakończyła się podziękowaniami dla wszystkich zaangażowanych w działalność AZS, a w szczególności dla sponsorów, partnerów i instytucji wspierających, bo to dzięki nim sport w środowisku akademickim może się dynamicznie rozwijać.

fot. M. Fuhrman



50 lat kształcenia rolniczego na Zalesiu

Joanna Wilk-Stefanik



27 października 2025 r. Wydział Technologiczno-Przyrodniczy Uniwersytetu Rzeszowskiego świętował wyjątkowy jubileusz – 50-lecie istnienia. Uroczystość była okazją do wspomnień, podsumowań i refleksji nad bogatą historią jednostki, która od pół wieku stanowi ważne centrum rozwoju nauk przyrodniczych i rolniczych na Podkarpaciu.

Historia Wydziału Technologiczno-Przyrodniczego sięga roku 1973, kiedy to powołano Zamiejscowy Wydział Ekonomiki Produkcji i Obrotu Rolnego Akademii Rolniczej w Krakowie. Był to pierwszy krok na drodze, która doprowadziła do powstania jednego z kluczowych ośrodków naukowych w regionie. Przez kolejne dekady jednostka rozwijała się, dostosowując ofertę dydaktyczną i badawczą do zmieniających się potrzeb społeczeństwa i gospodarki. Dziś Wydział stanowi integralną część Uniwersytetu Rzeszowskiego – nowoczesnej uczelni łączącej tradycję z innowacyjnością. Wydział Technologiczno-Przyrodniczy to miejsce, w którym pasja naukowa spotyka się z praktycznym podejściem do współczesnych wyzwań. W strukturze Wydziału funkcjonują nowoczesne laboratoria i zespoły badawcze, realizujące projekty z zakresu zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska, biotechnologii czy innowacji w rolnictwie.

Obecnie Wydział kształci studentów na kierunkach obejmujących zarówno klasyczne dyscypliny rolnicze, jak i nowoczesne specjalizacje odpowiadają-

ce potrzebom rynku pracy. Wśród nich znajdują się m.in.: agroleśnictwo, odnawialne źródła energii i gospodarka odpadami, technologia żywności i żywienie człowieka, logistyka w sektorze rolno-spożywczym oraz inne kierunki, które pozwalają absolwentom łączyć wiedzę przyrodniczą z umiejętnościami technologicznymi i menedżerskimi. Podczas jubileuszowej uroczystości podkreślano znaczenie Wydziału dla rozwoju regionu i całej uczelni. Wspominano osoby, które przez lata budowały jego tożsamość – naukowców, dydaktyków, pracowników administracji oraz tysiące absolwentów, którzy dzięki zdobytej wiedzy i doświadczeniu przyczyniają się do rozwoju polskiej nauki i gospodarki.

fot. M. Świącicki



Jubileuszowy wyjazd z okazji 20-lecia Studenckiego Koła Naukowego Podróżników

Katarzyna Ożóg, Natalia Lech



4 i 5 października 2025 r. odbył się wyjątkowy jubileuszowy wyjazd do Szczawnicy, zorganizowany z okazji 20-lecia działalności Studenckiego Koła Naukowego Podróżników (SKNP). Wydarzenie zgromadziło zarówno obecnych członków koła wraz z opiekunem, jak i jego pierwszych prezesów oraz założycieli, którzy wspólnie świętowali dwie dekady aktywnej działalności i nieustannego rozwoju organizacji.

Pierwszy dzień rozpoczął się spotkaniem całej grupy w Szczawnicy, skąd uczestnicy udali się do Jaworek – punktu startowego górskiej wędrówki. Trasa prowadziła przez malowniczy wąwóz Homole, a następnie zielonym szlakiem na szczyt Wysoka (1050 m n.p.m.), najwyższy punkt Pienin, zaliczany do Korony Gór Polskich. Wędrówka obfitowała w zapierające dech w piersiach widoki, które na długo pozostaną w pamięci uczestników.

Nieoczekiwaną atrakcją okazał się jesienny redyk – tradycyjne sprowadzanie owiec z górskich pastwisk do gospodarstw. Spotkanie z żywą kulturą regionu wzbudziło wiele emocji i stało się symbolicznym akcentem łączącym przeszłość z teraźniejszością. Po zdobyciu szczytu Wysoka uczestnicy jubileuszowego wyjazdu kontynuowali wędrówkę grzbietową trasą w kierunku Palenicy. Zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami grupa zdecydowała się na zjazd kolejką linową do centrum Szczawnicy, co pozwoliło na



chwilę odpoczynku i podziwianie krajobrazów z innej perspektywy.

Po krótkiej przerwie uczestnicy wyruszyli w stronę schroniska PTTK pod Bereśnikiem – ostatniego punktu na trasie tego dnia. To właśnie tam, w głównej sali schroniska, odbyła się uroczysta część wyjazdu poświęcona 20-leciu działalności SKNP. W atmosferze górskiego schroniska, przy akompaniamencie gitary i wspólnym śpiewie, świętowano jubileusz, wspominając początki koła oraz jego rozwój na przestrzeni lat.

Nie zabrakło wzruszających historii, które przywołały wiele ciepłych



wspomnień. Uczestnicy składali podziękowania zarówno osobom, które przed laty zainicjowały działalność koła, jak i tym, które obecnie dbają o jego rozwój i aktywność. Kulminacyjnym momentem wieczoru był wspólny poczęstunek – jubileuszowy tort oraz pokaz archiwalnych zdjęć z dawnych wyjazdów i wydarzeń organizowanych przez SKNP. Dodatkowo każdy uczestnik otrzymał mapę regionu oraz gadżety promujące Uniwersytet, co stanowiło miły akcent podkreślający akademicki charakter wyjazdu.

Spotkanie miało niepowtarzalny klimat, pełen serdeczności, wspólnoty i refleksji. Dla wielu uczestników było to nie tylko święto organizacji, ale także osobista podróż w czasie, która na długo pozostanie w ich sercach.

Drugiego dnia wyjazdu uczestnicy – członkowie, absolwenci oraz przedstawiciele zarządu Studenckiego Koła Naukowego Podróżników – przed opuszczeniem schroniska na Bereśniku tradycyjnie wykonali wspólne

zdjęcie, które stanowi symboliczną pamiątkę integracji i współpracy międzypokoleniowej w SKNP.

Po zejściu z Bereśnika grupa udała się samochodami do Krościenka nad Dunajcem, skąd rozpoczęła pieszą wędrówkę żółtym szlakiem prowadzącym na szczyt Trzech Koron – jednej z najbardziej rozpoznawalnych kulminacji Pienin. Trasa, choć malownicza, okazała się wymagająca, szczególnie dla mniej doświadczonych uczestników rajdu. Błotniste odcinki szlaku wymagały wzmoczonej uwagi i dobrej kondycji fizycznej, co jednak nie zniechęciło grupy, a wręcz wzmocniło poczucie wspólnoty i wzajemnego wsparcia.

W trakcie wędrówki uczestnicy mieli okazję zaobserwować łanię – samicę jelenia – co stanowiło niecodzienną atrakcję. Po dotarciu na szczyt Trzech Koron dzięki sprzyjającym warunkom atmosferycznym bez mgły możliwe było podziwianie rozległej panoramy Tatr.

Po zejściu ze szlaku grupa zatrzymała się w Krościenku, gdzie uczestnicy

mieli okazję zaopatrzyć się w lokalne produkty – oscypki, magnesy oraz inne pamiątki.

Stamtąd rozpoczęła się podróż powrotna do Rzeszowa, kończąca drugi dzień wyprawy. Dzień ten, choć intensywny, był pełen wrażeń, kontaktu z naturą oraz okazji do pogłębienia relacji między członkami koła. Wspólne przeżycia, wysiłek fizyczny i piękno górskich krajobrazów stworzyły przestrzeń do refleksji, rozmów i budowania więzi, które są fundamentem działalności naukowej i społecznej SKNP.

Muzyka tysiąca i jednej nocy – międzynarodowe widowisko muzyczne w Rzeszowie

Anna Marek-Kamińska



18 października 2025 r. w Sali Koncertowej Wydziału Muzyki Uniwersytetu Rzeszowskiego odbyło się wyjątkowe widowisko muzyczne – prawykonanie baśni muzycznej *Muzyka tysiąca i jednej nocy* autorstwa dr. Dominika Lasoty. Dzieło, inspirowane klasyczną opowieścią *Księgi tysiąca i jednej nocy*, zostało stworzone z myślą o rzeszowskim środowisku chóralnym i akademickim.

Głównym organizatorem wydarzenia był Polski Związek Chórów i Orkiestr – Oddział w Rzeszowie, a jego pomysłodawczynią i dyrektorem artystycznym – dr hab. Anna Marek-Kamińska, prof. UR. To właśnie pod jej kierownictwem artystycznym zrealizowano przedsięwzięcie, które połączyło artystów z Polski, Ukrainy, Słowacji i Węgier, stając się przykładem owocnej współpracy międzynarodowej i dialogu międzykulturowego.

Baśń o Szeherezadzie i sile słowa

Kompozycja dr. Dominika Lasoty to muzyczny portret Szeherezady – bohaterki, która poprzez sztukę opowiadania historii ocaliła wspólnotę i nadała sens tysiącu nocy. W utworze połączono poezję Byrona, Shakespeare'a, Elizabeth Barrett Browning i Christiny Rossetti, tworząc przestrzeń, w której muzyka i literatura wzajemnie się przenikają.

Dzieło, trwające około godziny, łączy elementy muzyki chóralnej, teatralnej i ilustracyjnej. Zawiera zarówno partie



chóralne i solowe, jak i fragmenty instrumentalne o orientalnym charakterze. Całość stanowi refleksję nad rolą kobiecej wrażliwości, nadziei i odwagi w kulturze.

Międzynarodowa obsada wykonawcza

W prawykonaniu wzięły udział chóry akademickie i zespoły z czterech krajów, solistka Justyna Bluj oraz orkiestra ArtEnsemble Resovia. Koncert poprowadziła prof. Anna Marek-Kamińska, nadając całości spójny artystyczny kształt.

Wykonawcy:

Chór „Gaudemus” Instytutu Muzycznego Uniwersytetu w Nyíregyházie (Węgry) – dyr. Rita Kerekes;

Żeński Chór „luventus Paedagogica” Uniwersytetu Preszowskiego w Preszowie (Słowacja) – dyr. Tatiana Kanišaková;

Chór „Euphonia” Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki (Ukraina) – dyr. Vasyl Chuchman;

Zespół Studenckiego Koła Artystyczno-Naukowego Dyrygentury Chóralnej Wydziału Muzyki UR – dyr. Anna Marek-Kamińska;



Odbiór, poprzedzające działania i komponent edukacyjny

Koncert został bardzo dobrze przyjęty przez publiczność, która nagrodziła wykonawców owacjami na stojąco. Wydarzenie miało charakter wyjątkowy i dotąd niespotykany w Rzeszowie – zarówno ze względu na skalę międzynarodowej współpracy, jak i nowatorską formułę utworu.

Prawykonanie poprzedziły warsztaty chóralskie w Bieszczadach oraz międzynarodowe warsztaty chóralskie w Rzeszowie, które podniosły poziom przygotowania i zintegrowały środowiska artystyczne. Program koncertu został także wzbogacony autorskim wykładem dr. Dominika Lasoty, przybliżającym założenia kompozytorskie i konteksty literackie dzieła.

fot. M. Świąćicki

Chór Mieszany „Echo” RCKP i ZNP z Krosna – dyr. Mariola Rybczak;
Chór „Alba Cantans” z Rzeszowa – dyr. Kornelia Ignas;

Chór Mieszany „Sokół” z Frysztaka – dyr. Magdalena Wiśniowska;
Chór „Dominanta” III LO w Rzeszowie – dyr. Wiesław Pyzia;

Chór „Rosarium” z Wysokiej Głogowskiej – dyr. Patrycja Sumara;

Chór „Cantus Niva” z MGDK w Głogowie Małopolskim – dyr. Aleksandra Dyba.

Podczas uroczystego finału wyrażono wdzięczność wszystkim artystom i współorganizatorom, a szczególne podziękowania – wraz z symbolicznym koszem kwiatów – skierowano do organizatorki za koncepcję artystyczną, organizację i wieloetapowe przygotowanie projektu.

Współpraca i patronaty

Współorganizatorami przedsięwzięcia byli Wydział Muzyki Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Studenckie Koło Naukowo-Artystyczne Dyrygentury Chóralskiej Wydziału Muzyki UR.

Wydarzenie objęli patronatem honorowym Prezydent Miasta Rzeszowa Konrad Fijołek oraz JM Rektor UR prof. dr hab. n. med. Adam Reich.

Spotkanie sztuki i wspólnoty

Widowisko stało się wydarzeniem artystycznym o znaczeniu międzynarodowym, potwierdzającym, że Rzeszów pozostaje ważnym ośrodkiem muzyki chóralskiej i akademickiej. Dzięki zaangażowaniu organizatorów oraz współpracy wielu zespołów i instytucji koncert *Muzyka tysiąca i jednej nocy* stał się wyrazem artystycznej jedności, kulturowego dialogu i piękną wspólną muzykowania.



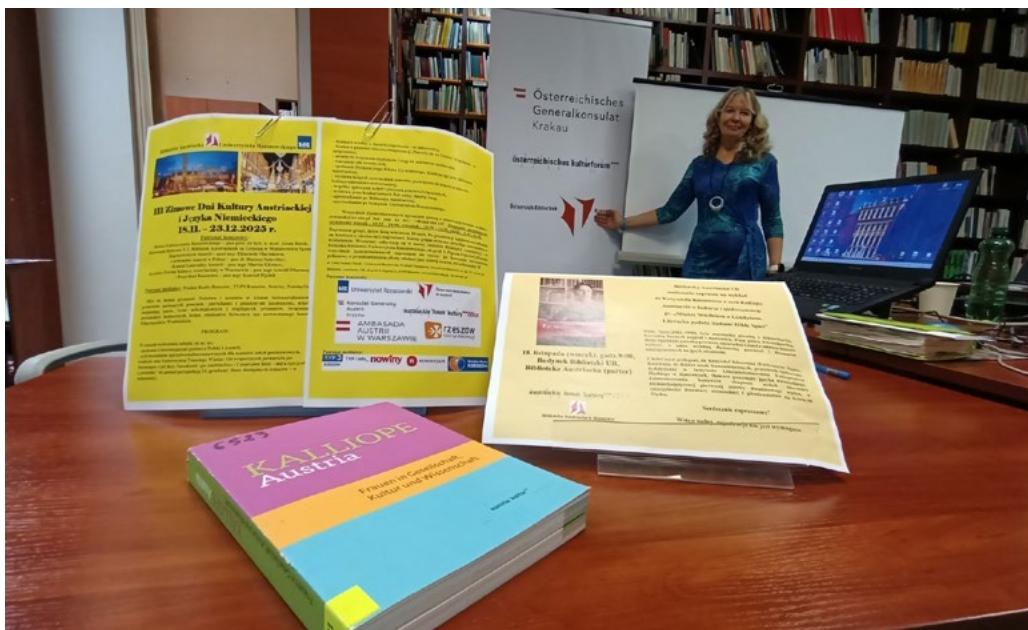
Ponad 500 uczestników III Zimowych Dni KultURY Austriackiej i Języka Niemieckiego w Bibliotece Austriackiej UR

Ewa Czeanek-Florek



Organizowany przez Bibliotekę Austriacką UR cykl Zimowe Dni KultURY Austriackiej i Języka Niemieckiego (18.11 – 23.12.2025) zdążył już wyrobić już sobie doskonałą markę, szczególnie wśród nauczycieli języka niemieckiego – nie tylko z Rzeszowa, ale i z całego regionu Podkarpacia. W tym roku w samych tylko warsztatach kulturoznawczo-językowych (*Od świątecznych jarmarków po Sternsinger, czyli Boże Narodzenie »po austriacku«* / *Cesarzowa Sissi – mit a rzeczywistość*) uczestniczyło ponad 350 osób – kalendarz z rezerwacjami terminów dla poszczególnych klas szkolnych miałam pełny, jak zwykle, już w połowie listopada. Warsztaty każdorazowo kończyły się konkursem, w którym można było wygrać (drobne) nagrody promujące Uniwersytet Rzeszowski. Ponadto każda grupa otrzymała certyfikat uczestnictwa w wydarzeniu.

Kolejnymi ważnymi punktami Zimowych Dni KultURY Austriackiej są dwa konkursy: dwuetapowy konkurs wiedzy o Austrii (w tym roku – 146 uczestników) oraz niemieckojęzycznej piosenki zimowo-świątecznej. Mniejszą liczbę uczestników drugiej rywalizacji – bo przecież śpiewać nie każdy może – corocznie rekompensuje urok zaprezentowanych piosenek,



które już od początku grudnia wprowadzają nas w bożonarodzeniowy klimat. Nagrodzeni wykonawcy przy okazji uroczystości wręczenia nagród za obydwie konkursy zademonstrowali ciekawy potencjał wokalny, prezentując wyróżnione piosenki podczas kameralnego okolicznościowego koncertu w Bibliotece Austriackiej (16.12).

W ramach cyklu we współpracy z Austriackim Forum Kultury oraz Uniwer-

sytetem Śląskim odbył się również wykład dr. Krzysztofa Kłosowicza *Między Wiedniem a Londynem. Literacka podróż śladami Hilde Spiel*, z serii *Kallope. Austriacki w kulturze i społeczeństwie* (18.11).

Stałymi punktami wydarzenia są także: wystawa książek austriackich autorów, poświęconych tematyce zimowo-bożonarodzeniowo-noworocznej; wspólne śpiewanie niemieckojęzycznych kolęd i piosenek zimowo-świą-



tecznych; wystawa prac konkursowych *Tak widzę Austrię zimą*; oprowadzanie po Bibliotece Austriackiej oraz po kampusie Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Nasz cykl został, jak co roku, trzykrotnie zareklamowany w Polskim Radiu Rzeszów: Pani Redaktor Iwona Piętak – przy okazji wykładu gościnnego – przeprowadziła wywiad z dr. Krzysztofem Kłosowiczem oraz publicznością (18.11), a ponadto zaprosiła mnie do udziału w audycji promującej III Zimowe Dni KultURY Austriackiej (21.11), jak również przeprowadziła wywiady z laureatami obydwu konkursów oraz ich opiekunami w dniu uroczystego wręczania nagród i dyplomów (16.12).

Jak co roku nasz cykl został objęty patronatem honorowym przez szereg osobistości i instytucji: JM Rektora UR prof. dr hab. n. med. Adama Reicha; Kierownik Referatu V.2. Bibliotek Austriackich za Granicą w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Austrii – Panią mgr Elisabeth Marinkovic; Ambasadora Austrii w Polsce – Pana dr. Hannesa Schreibera; Konsula Generalnego Austrii – Pana mgr. Martina Gärtnera; Dyrektora Austriackiego Forum Kultury w Warszawie – Pana mgr. Arnolda Obermayra oraz Prezydenta Miasta Rzeszowa – Pana mgr. Konrada Fijołka.

Patronat medialny nad cyklem, również zgodnie z coroczną „tradycją”, objęły: Polskie Radio Rzeszów, TVP3 Rzeszów, Nowiny oraz Nowiny24.pl. Od połowy marca do końca maja – jak co roku – odbędzie się analogiczny kolejny cykl –

III Wiosenne Dni KultURY Austriackiej i Języka Niemieckiego. Już teraz mogę zdradzić, że w cieplejszej porze roku wybiera się do nas więcej gości z zagranicy! Ponadto – jak zwykle – w ofercie są „znane i lubiane” warsztaty pt. *Wielkanoc „po austriacku”*. A gdy w Wiedniu na wiosnę otwierają się kawiarniane ogródki – u nas proponujemy bardzo chętnie odwiedzane warsztaty pt. *Wiedeń pachnący kawą: Wiedeńska kultura kawiarniana*, tradycyjnie połączone z praktycznym szkoleniem na najlepszego wiedeńskiego baristę. Po części degustacyjnej następuje oczywiście część edukacyjna – wiedeńska kultura kawiarniana znajduje się przecież na liście światowego niematerialnego dziedzictwa kulturowego UNESCO. Już teraz zapraszam na kolejny cykl!

Poetka Anna Frajlich Gościnią w Instytucie Polonistyki i Dziennikarstwa UR

Jolanta Pasterska



23 października 2025 r. w Instytucie Polonistyki i Dziennikarstwa Uniwersytetu Rzeszowskiego odbyło się spotkanie naukowe zatytułowane „Arkadie i wygnania. O biografii i twórczości Anny Frajlich” z udziałem dr Anny Frajlich, poetki, eseistki i prozaiczki, emerytowanej wykładowczynie literatury polskiej Uniwersytetu Columbia w Nowym Jorku, prof. dr. hab. Sławomira Jacka Żurka, literaturoznawcy, badacza relacji polsko-żydowskich z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, oraz dr Anny Fiedień-Kułąk, autorki monografii *Emigracja, tożsamość, pamięć. Życie i twórczość Anny Frajlich* (Bonus Liber, Rzeszów 2025). Okazją do spotkania była książka Anny Frajlich i Sławomira Jacka Żurka *Szklany sufit języka. Trzyście rozmów* (Wydawnictwo Austeria, Kraków – Budapeszt – Syrakuzy 2025). Spotkanie poprowadziła prof. dr hab. Jolanta Pasterska, a dyskusja toczyła się wokół biografii i twórczości Anny Frajlich, poetki urodzonej w Kirgistanie, wychowanej w Polsce, od lat mieszkającej w USA. W rozmowie poruszono kwestie tożsamości emigrantki w kontekście jej potrójnej tożsamości polsko-żydowsko-amerykańskiej oraz barier, jakie napotyka osoba pisząca w języku ojczystym, ale zarazem żyjąca w obcym kraju. Prof. Sławomir Jacek Żurek i dr Anna Fiedień-Kułąk opowiadali o swo-



ich doświadczeniach podczas prac nad twórczością poetki. *Szklany sufit języka* jest bowiem nie tylko zestawem biograficznych faktów, ale także przewodnikiem po twórczości Anny Frajlich, bogatym w konteksty literackie, historyczne i społeczne, opartym na źródłach i wzbogaconym kompetentnymi komentarzami i wybranymi utworami. Niektóre z wierszy zamieszczonych w tej książce zostały też odczytane przez poetkę. Natomiast monografia Anny Fiedień-Kułąk przynosi ujęcia interpretacyjne utworów autorki *Pyłu* osadzone w kontekście biograficzno-historyczno-kulturowym. Spotkanie wzbogaciły kompozy-

cje muzyczne Aleksandra Rotnera do wierszy Anny Frajlich oraz prezentacja multimedialna ilustrująca poszczególne etapy życia poetki.

Warto przypomnieć, że był to już drugi pobyt znanej i cenionej polskiej poetki w Instytucie Polonistyki i Dziennikarstwa. 24 i 25 października 2016 r. w Rzeszowie odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa „«Tu jestem / zamieszkuję własne życie»». Twórczość poetycka, prozatorska i epistolarna Anny Frajlich”, której pokłosiem jest obszerna monografia gromadząca teksty literaturoznawców nie tylko z Polski, ale też z Europy i USA.

fot. M. Świącicki

Uniwersytet Rzeszowski na Podkarpackim Festiwalu Nauki i Innowacji

W dniach 12–13 listopada Uniwersytet Rzeszowski uczestniczył w Podkarpackim Festiwalu Nauki i Innowacji, prezentując szeroką ofertę edukacyjną oraz imponującą działalność studencką. Wydarzenie, zorganizowane pod hasłem „Generacja I” i poświęcone technologiom, kosmosowi, Ziemi oraz polskiej innowacyjności, zgromadziło liczne instytucje naukowe i badawcze z całego regionu.

Uczelnia przygotowała kilkanaście stoisk tematycznych, które cieszyły się ogromnym zainteresowaniem uczestników – zarówno młodzieży szkolnej, jak i dorosłych odwiedzających. W prezentacje zaangażowały się koła naukowe, studenci oraz pracownicy Uniwersytetu, oferując pokazy, eksperymenty i interaktywne demonstracje. Wśród stoisk Uniwersytetu Rzeszowskiego znalazły się:

- Pracownia kryminalistyczna;
- Eksperymenty fizyczne i chemiczne;
- Wirtualna rzeczywistość;
- Optometria w praktyce;
- Collegium Medicum;
- Robotyka, informatyka i sztuczna inteligencja;
- Zrównoważone rolnictwo;
- Nauki przyrodnicze;
- Nowoczesne technologie materiałowe i optoelektronika;
- Eksploracja danych i statystyka.

Każde stoisko oferowało unikalne doświadczenia – od eksperymentów laboratoryjnych, przez pokazy technologiczne, po praktyczne prezentacje



zastosowań nauki w życiu codziennym. Aktywność studentów UR przyciągała kolejne grupy odwiedzających, którzy chętnie angażowali się w przygotowane warsztaty i zadawali liczne pytania.

Ofertę rekrutacyjną Uniwersytetu Rzeszowskiego prezentowali pracownicy Sekcji Rekrutacji oraz Biura Karier Studenckich, którzy przez cały czas trwania festiwalu udzielali informacji na temat kierunków studiów, zasad rekrutacji, możliwości rozwoju zawodowego i wsparcia, jakie uczelnia oferuje studentom. Zespół dbał o to, aby każdy zainteresowany kandydat mógł uzyskać pełne i rzetelne informacje dotyczące studiowania na UR. Za oprawę medialną wyda-

żenia odpowiadał zespół Działu Promocji i Komunikacji Medialnej UR, przygotowując materiały informacyjne, relacje oraz elementy wizualne towarzyszące obecności uczelni na festiwalu.

W ramach specjalnych ścieżek tematycznych – swoją wiedzę i doświadczeniem podzielili się również eksperci z Uniwersytetu Rzeszowskiego. Wśród prelegentów znaleźli się:

Ścieżka tematyczna „Ziemia”:

- dr hab. Grzegorz Wisz, prof. UR – *Wspólna planeta – wspólne wyzwania – różne perspektywy. Jak się rozwijać odpowiedzialnie?*
- prof. dr hab. Maciej Balawejder – *Od gumofilców do sztucznej inteligencji. Rolnictwo jako future business*

Ścieżka tematyczna „Technologia”:

– dr Justyna Ciechanowska – *Media społecznościowe pod lupą: prywatność, bezpieczeństwo i prawo do ochrony wizerunku*

– dr Agnieszka Buk – *Lingwistyka vs AI Scena Młodych:*

– dr hab. Rafał Hakalla, prof. UR – *Nauka od kuchni – jak zostać naukowcem? Teoria Wszystkiego*

Strefa Młodego Naukowca:

– Mateusz Śliwa – *Najgorsze, co może powiedzieć lider, to, że jest niezastąpiony – droga doktoranta samorządowca*

– Aleksandra Kiper – *Małe sygnały w głowie, wielkie zmiany w życiu – odkrycia z treningu mózgu u dzieci*

– Aleksandra Stasik – *Jak światło pozwala badać tlenek węgla – od laboratorium do gwiazd*

– Aneta Haligowska – *Moja droga do doktoratu – o parentyfikacji dziadków i o tym, jak badania kształtują nie tylko wiedzę, ale i badacza*

– Weronika Kuroń – *Od Erasmusa do doktoratu z nauk prawnych. O sile zagranicznych doświadczeń w rozwoju naukowym*

– William Lecyk – *Potencjał przyszłości. Znaczenie i rola historii dla nauki, edukacji i biznesu*

Dziękujemy wszystkim osobom zaangażowanym w przygotowanie festiwalowych stoisk – studentom, członkom kół naukowych oraz pracownikom. Wasza praca, energia i pomysły sprawiły, że nasze prezentacje naprawdę przyciągały uwagę. Dziękujemy także wszystkim odwiedzającym za obecność, rozmowy i zainteresowanie – było nam bardzo miło spędzić ten czas razem.

fot. V. Zimmerman



Wernisaż „Kapela Serc” w Uniwersytecie Rzeszowskim

W budynku głównym Uniwersytetu Rzeszowskiego odbył się wernisaż wystawy prac artystów przygotowanej z myślą o wsparciu Podkarpackiego Hospicjum dla Dzieci. Otwarcie ekspozycji 8 grudnia 2025 r. o godz. 12.00 zgromadziło przedstawicieli świata sztuki, społeczności akademickiej, partnerów inicjatywy oraz osoby zaangażowane w działania charytatywne w regionie.

Wystawa była jednym z kluczowych wydarzeń projektu „Kapela Serc” – wspólnej inicjatywy siedmiu instytucji, które 18 listopada podpisały porozumienie o współpracy na rzecz Podkarpackiego Hospicjum dla Dzieci, działającego od 18 lat. Uniwersytet Rzeszowski pełnił rolę współorganizatora oraz gospodarza ekspozycji.

Na wystawie zaprezentowano 70 prac przekazanych na licytację. Pracownicy

Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Rzeszowskiego przekazali 39 dzieł na rzecz Podkarpackiego Hospicjum dla Dzieci, pokazując, że sztuka może realnie wspierać codzienność najmłodszych pacjentów objętych opieką tej placówki. Wśród autorów prac znaleźli się artyści z całej Polski, w tym twórcy związani z Uniwersytetem Rzeszowskim.

Dzieła można było licytować od dnia wernisażu – równocześnie uruchomiono licytację internetową, z której cały dochód został przeznaczony na wsparcie Podkarpackiego Hospicjum dla Dzieci. Aukcja odbywała się na platformie dostępnej pod adresem: podkarpackie-hospicjum.onebid.pl. Ekspozycja w budynku głównym Uniwersytetu Rzeszowskiego była dostępna dla zwiedzających w dniach 8–12 grudnia 2025 r., a w ramach ak-

cji uczelnia przygotowała także szerszą wystawę prac przeznaczonych do licytacji, otwartą od 8 listopada do 14 grudnia 2025 r.

Projekt „Kapela Serc” obejmował zbiórki, aukcje oraz sprzedaż cegiełek, z których środki zasilają budżet Podkarpackiego Hospicjum dla Dzieci. W inicjatywę włączyły się: Polskie Radio Rzeszów, Stowarzyszenie Studentów i Absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego, Fundacja Podkarpackie Hospicjum dla Dzieci z siedzibą w Rzeszowie, Uniwersytet Rzeszowski, Miasto Rzeszów – stolica innowacji, TVP3 Rzeszów oraz portal nowiny24.pl. Współpracujące podmioty podkreślały, że wspólne działania są wyrazem solidarności z podopiecznymi Podkarpackiego Hospicjum dla Dzieci i wiary w sens systematycznego pomagania.

fot. M. Świąćicki



Uniwersytet Rzeszowski na Świątecznych Targach Książki 2025

Oskar Kaczorowski



W dniach 14–15 listopada 2025 r. w Millenium Hall w Rzeszowie odbyła się 7. edycja Świątecznych Targów Książki 2025. Wśród ponad 60 wydawnictw oraz licznych wydarzeń towarzyszących swoją obecność zaznaczył również Uniwersytet Rzeszowski. Uczelnię reprezentowało Wydawnictwo UR wraz z autorami związanymi z Uniwersytetem oraz twórcami publikującymi w oficynie akademickiej.

Na stoisku Wydawnictwo UR prezentowano najnowsze tytuły, w tym monografie, prace naukowe i popularnonaukowe autorstwa pracowników UR i współpracujących autorów. W trakcie targów odwiedzający mieli okazję porozmawiać z autorami oraz zdobyć autografy.

Wśród licznych wydarzeń programowych szczególną uwagę przyciągnęły spotkania z autorami związanymi z Uniwersytetem Rzeszowskim. Publiczność miała okazję spotkać się z Jadwigą Hoff, autorką książki *Rozrywki mieszkańców międzywojennego Rzeszowa*, oraz z prof. Sylwestrem Czopkiem, byłym rektorem UR, wybitnym archeologiem i muzealnikiem – oboje publikujący swoje prace nakładem Wydawnic-

twa UR. Dopełnieniem tej części programu było spotkanie z Maciejem Siekluckim, lekarzem pediatrą i twórcą literatury oraz piosenek dla dzieci, którego dorobek wydawniczy rozwija się niezależnie od oficyny Uniwersytetu Rzeszowskiego. W programie tegorocznych Świątecznych Targów Książki szczególnie wyczekiwanym punktem było spotkanie z prof. Andrzejem Draganem – jednym z najbardziej rozpoznawalnych polskich fizyków, badaczem o międzynarodowej renomie oraz twórcą wizualnym znanym m.in. z charakterystycznego „efektu Dragana”. Rozmowę z Profesorem poprowadzili Prorektor ds. Finansów i Rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego dr hab. Józef Cebulski, prof. UR, oraz dr hab. Paweł Jakubczyk, prof. UR. Dyskusja dotyczyła jego dorobku naukowego, w tym badań nad relacją między teorią względności a mechaniką kwantową, a także współczesnych wyzwań związanych z rozwojem sztucznej inteligencji i jej wpływem na naukę oraz społeczeństwo.

fot. V. Zimmerman



Wielkie Kolędowanie Resovii Saltans z Polsatem

Sławomir Gołąb 

4 i 5 grudnia w kościele oo. Bernardynów w Rzeszowie odbyło się nagranie przez Telewizję Polsat koncertu kolęd w wykonaniu gwiazd polskiej muzyki rozrywkowej. Duże wyróżnienie i zaszczyt spotkał członków Zespołu Pieśni i Tańca Uniwersytetu Rzeszowskiego „Resovia Saltans”, którzy zostali zaproszeni do udziału w tym koncercie razem z orkiestrą ZPiT. Resovia Saltans w towarzystwie takich wykonawców jak Justyna Steczkowska, Beata Kozidrak, Sebastian Karpiel-Bułecka, Kayah, Ralph Kamiński, Natalia Szroeder wykonała dwie kolędy w aranżacji na chór oraz orkiestrę prof. dr. hab. Pawła Palucha: *Jezusa Narodzonego* oraz *A wczora z wieczora*, a także uzupełniała wokalnym wielogłosem występ Stasia Kukulskiego. Zespół do koncertu wokalnie przygotował mgr Sławomir Gołąb. Występ ZPiT zyskał aplauz twórców koncertu oraz wykonawców. Studenci zaprezentowali się w regionalnych strojach rzeszowskich, co pięknie uzupełniało scenografię koncertu. Członkowie zespołu odgrywali także „żywą szopkę”, która umiejscowiona była na zewnątrz kościoła. Było to dla studentów duże przeżycie i niesamowite doświadczenie – móc uczestniczyć w profesjonalnym nagraniu telewizyjnym.



Warsztaty czerpania papieru

Grzegorz Frydryk



W dniach 13–17 października 2025 r. sześćcioro studentów: Aleksandra Dobosiewicz, Anna Gałuszko, Kamil Głąb, Maria Gutkowska, Karolina Kochan, Gabriela Tokarska, i troje wykładowców z Wydziału Sztuk Pięknych UR: dr hab. Agnieszka Dobosz-Bruchnalska, prof. UR, dr Katarzyna Tereszkiewicz oraz opiekun grupy dr hab. Grzegorz Frydryk, prof. UR, uczestniczyło w warsztatach czerpania papieru, które odbyły się w Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju. Warsztaty odbywały się w zabytkowym młynie papierniczym pochodzącym z XVI w. Dusznicka papiernia jest jednym z najbardziej interesujących pod

względem architektonicznym obiektów poprzemysłowych w skali świata. W Polsce dusznicki młyn jest jedynym tego typu obiektem, który przetrwał do dziś.

Podczas trwania warsztatów zwiedziliśmy Muzeum Papiernictwa, poznaliśmy historię i technologię powstawania i wytwarzania papieru, technikę zdobienia papieru metodą *ebru* oraz nauczyliśmy się tradycyjnej metody czerpania papieru i zdobienia go elementami roślinnymi i kolażowymi. Sami mogliśmy doświadczyć tego, jak powstaje papier, wytwarzając samodzielnie arkusze ręcznie czerpanego papieru.

Od 2017 r. w Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju została udostępniona nowoczesna galeria, w której jest prezentowana sztuka papieru. Mieliśmy przyjemność oglądać wystawę prof. Anny Goebel, artystki tworzącej swoje prace z papieru i roślin.

Podczas warsztatów powstało wiele interesujących arkuszy papieru czerpanego wykonanych klasycznie, zostały też podjęte działania eksperymentalne. Warsztaty przyczyniły się do zdobycia nowych doświadczeń i pozytywnie wpłynęły na dalszą pracę twórczą uczestników.

Fot. K. Głąb



Prof. dr hab. Włodzimierz Bonusiak (1942–2025) – *in memoriam*

Paweł Grala 

13 października 2025 r. odszedł prof. dr hab. Włodzimierz Bonusiak – wybitny historyk, specjalista z zakresu historii politycznej i gospodarczej, współtwórca i wieloletni Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie oraz Dziekan Wydziału Socjologiczno-Historycznego WSP, znakomity wykładowca i nauczyciel, wychowawca wielu pokoleń studentów, promotor kilkuset prac dyplomowych oraz 39 dysertacji doktorskich; siedmioro spośród jego uczniów uzyskało stopień doktora habilitowanego, dwóch otrzymało tytuł profesora.

Profesor Włodzimierz Bonusiak urodził się 21 lutego 1942 r. w Kaliszu. Tam też ukończył szkołę podstawową oraz II Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki. W 1960 r. podjął studia historyczne na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, które ukończył w roku 1965 (obronił pracę maderską *Kaliska Manufaktura Pluszu i Aksamitu w latach 1907–1945*). Następnie był nauczycielem historii w Liceum Ogólnokształcącym dla Pracujących w Kaliszu, a z czasem objął funkcję dyrektora. Równocześnie nadal realizował rozbudzone w trakcie studiów zainteresowania badawcze, uczestnicząc w seminarium doktorskim prowadzonym w macierzystej uczelni przez prof.

dr. hab. Czesława Łuczaka. W 1973 r. zmienił miejsce pracy na Korespondencyjne Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu, co miało mu ułatwić pracę nad dysertacją doktorską.

W 1974 r. wraz z rodziną (żoną Stanisławą oraz synami Andrzejem i Grzegorzem) przeniósł się do Rzeszowa, gdzie podjął pracę na stanowisku starszego asystenta w Politechnice Rzeszowskiej. W roku 1975 obronił na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu rozprawę doktorską pt. *Rozwój ekonomiczno-społeczny miasta Kalisza w okresie rozbiorów (1815–1918)*, potwierdzającą jego zainteresowania badawcze związane z historią gospodarczą i społeczną. Uzyskanie doktoratu pozwoliło mu na zatrudnienie na stanowisku adiunkta w Politechnice Rzeszowskiej. Mimo pracy w Rzeszowie nadal utrzymywał ścisły kontakt z macierzystą uczelnią, przez kolejne lata intensywnie współpracował z poznańskimi kolegami, konsekwentnie uczestnicząc w seminariach prowadzonych przez prof. Czesława Łuczaka.

W roku 1981 na Wydziale Historii UAM uzyskał stopień doktora habilitowanego, a podstawą tego osiągnięcia stała się wydana w tym samym roku pionierska praca *Polityka ekonomiczna III Rzeszy na okupowanych obszarach ZSRR (1941–1944)*, która wytyczyła kolejną fundamentalną

plaszczynę jego badań naukowych obejmującą problemy związane z II wojną światową. W roku następnym został zatrudniony na stanowisku docenta w ówczesnej Wyższej Szkole Pedagogicznej w Rzeszowie. W uczelni pełnił kolejno funkcje prodziekana Wydziału Humanistycznego (1982–1983), prorektora (1983–1984), dyrektora Instytutu Historii (1984–1987), prodziekana Wydziału Społeczno-Pedagogicznego (1987–1990), dziekana Wydziału Społeczno-Pedagogicznego, a następnie, od 1994 r. – Wydziału Socjologiczno-Historycznego (1990–1996), wreszcie zaś rektora w latach 1996–2001 (w Instytucie Historii kierował Zakładem Historii Najnowszej). W 1990 r. został profesorem nadzwyczajnym, w 1993 r. Prezydent RP nadał mu tytuł profesora.

W latach 90. XX w. prof. Włodzimierz Bonusiak aktywnie działał na rzecz powstania Uniwersytetu Rzeszowskiego i stał się jednym z ojców założycieli tej uczelni. Dzięki jego staraniom WSP w Rzeszowie uzyskała pierwsze uprawnienia doktorskie i habilitacyjne, doprowadził również do znaczącego wzmocnienia kadrowego i organizacyjnego uczelni, na fundamencie której powstał w 2001 r. Uniwersytet Rzeszowski. W roku 2002 prof. Włodzimierz Bonusiak został rektorem Uniwersytetu Rzeszowskiego i pełnił tę funkcję przez kolejne dwie kadencje. W latach 2008–2012 był dyrektorem Instytutu Historii. Po przejściu w 2012 r. na emeryturę był nadal aktywny naukowo i pozostawał blisko związany z Uniwersyte-tem Rzeszowskim.

Za zasługi na rzecz współpracy z uczelniami ukraińskimi otrzymał godność doktora *honoris causa* uniwersytetów w Czerniowcach i Drohobyczu na Ukrainie. Był aktywny w licznych organizacjach i stowarzyszeniach, pełnił m.in. funkcje prezesa Towarzystwa Naukowego w Rzeszowie, członka Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce, członka Zarządu Głównego Towarzystwa Wiedzy Powszechnej oraz członka Rady Naukowej Głównej Komisji Badania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu – Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie. W latach 80. XX w. był członkiem Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Rzeszowie, od 1986 r. pełnił funkcję sekretarza do spraw nauki KW PZPR w Rzeszowie.

Był pionierem badań nad polityką okupantów na polskich Kresach Wschodnich w okresie II wojny światowej. Opublikował m.in. prace: *Małopolska Wschodnia pod rządami III Rzeszy*, Rzeszów 1990; *Polityka ludnościowa III Rzeszy na okupowanych*

terenach ZSRR (1941–1944), Rzeszów 1992; *Polityka ludnościowa i ekonomiczna ZSRR na okupowanych ziemiach polskich w latach 1939–1941 („Zachodnia Ukraina i Zachodnia Białoruś”)*, Rzeszów 2006 oraz *Małopolska Wschodnia i Wołyń w czasie II wojny światowej*, Rzeszów 2022. Zajmował się także m.in. losami polskich robotników przymusowych w III Rzeszy (np. redakcja pracy *Polscy robotnicy przymusowi w Trzeciej Rzeszy*, Rzeszów 2005), dziejami i współczesnością stosunków polsko-niemieckich i polsko-ukraińskich (redakcja m.in. 4 tomów serii *Polska – Niemcy – Ukraina w Europie*), stał na czele zespołów naukowych przygotowujących monografie miejscowości, w tym Rzeszowa (redaktor tomów IV i V *Dziejów Rzeszowa*), Ropczyc, Łańcuta, Żołyni, Grodziska Dolnego, Brzozy Królewskiej, Drohobycza, był też autorem biografii *Życie i działalność Ignacego Łukasiewicza*, Rzeszów 1995; *Szejk z Galicji. Ignacy Łukasiewicz 1822–1882*, Rzeszów 2008; *Józef Stalin. Biografia*, Rzeszów 1992) oraz podręczników do historii Polski od okresu międzywojennego po czasy współczesne (*Druga Rzeczpospolita (1918–1939)*, Rzeszów 2011; *Polska podczas II wojny światowej*, Rzeszów 1995; *Historia Polski (1944–1989)*, Rzeszów 2007; *Trzecia Rzeczpospolita (1989–2007)*, Rzeszów 2008).

III edycja Międzynarodowej Studenckiej Konferencji Naukowej RIMSA 2025

III edycja Międzynarodowej Studenckiej Konferencji Naukowej RIMSA 2025 (Rzeszów International Medical Students' Association Conference), zorganizowana 24–25 października 2025 r. w Auli św. Jadwigi Królowej (budynek A1, al. Rejtana 16C) Uniwersytetu Rzeszowskiego, stanowiła wyjątkowe forum wymiany wiedzy, doświadczeń i najnowszych osiągnięć naukowych studentów kierunków medycznych z całego świata.

Wydarzenie zgromadziło uczestników reprezentujących uczelnie z Polski, Wielkiej Brytanii, Australii, Hiszpanii, Kazachstanu, Gruzji, Ukrainy i Omanu, tworząc przestrzeń do dyskusji nad aktualnymi problemami współczesnej medycyny, farmakologii, nauk podstawowych i klinicznych.

Po uroczystym otwarciu konferencji rozpoczęły się interdyscyplinarne sesje tematyczne obejmujące szerokie spektrum zagadnień – od nowoczesnych terapii farmakologicznych, przez choroby wewnętrzne i ginekologię, po neurologię, pediatrię, chirurgię i nauki podstawowe.

Pierwszy dzień obrad poświęcony był m.in. nowym trendom w farmakologii, genetyce i chorobach metabolicznych, a także interdyscyplinarnym zagadnieniom z zakresu ginekologii i chorób wewnętrznych. Szczególne zainteresowanie wzbudziły wystąpienia dotyczące innowacyjnych terapii w otyłości i cukrzycy, neuroprotekcynowego działania agonistów receptora GLP-1, zaburzeń metabolicznych

w hepatopulmonalnym zespole nadciśnienia wrotnego oraz roli tłuszczu brunatnego w patogenezie insulinooporności.

Drugi dzień konferencji obejmował *poster session* oraz kolejne sesje ustne, poświęcone m.in. biologii molekularnej, medycynie translacyjnej, chirurgii i neurologii. Wśród tematów szczególne uznanie zdobyły wystąpienia dotyczące zastosowania technik obrazowania opartego na sztucznej inteligencji w diagnostyce guzów mózgu, biomarkerów w hipoksyczno-niedotlenieniowej encefalopatii noworodków, nowoczesnych metod chirurgicznych oraz wpływu mediów społecznościowych na rozwój psychospołeczny dzieci i młodzieży.

RIMSA 2025 stanowiła nie tylko przegląd osiągnięć naukowych młodych badaczy, lecz także platformę międzynarodowej integracji środowisk akademickich. Prezentowane prace, zarówno eksperymentalne, jak i kliniczne, odzwierciedlały globalne trendy współczesnej medycyny – interdyscyplinarność, wykorzystanie sztucznej inteligencji w diagnostyce, rosnącą rolę medycyny spersonalizowanej oraz etycznych aspektów postępu technologicznego.

Wysoki poziom merytoryczny, różnorodność tematyczna, międzynarodowa współpraca i zaangażowanie studentów sprawiły, że RIMSA 2025 potwierdziła swoją pozycję jednej z najbardziej prestiżowych konferencji studenckich w Polsce, stanowiąc inspi-



rację dla młodych naukowców i promując rozwój badań medycznych na arenie międzynarodowej.

fot. M. Świącicki

„Sztuka szkła, czyli o technice fusingu” – projekt naukowy Studenckiego Koła Naukowo-Artystycznego ZAPAL Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Rzeszowskiego

Natalia Nykiel (NNy), Julia Gerus (JG), Natalia Nowak (NNo), Natalia Suwaj (NS) 

Wstęp (NS)

W maju 2025 r. odbył się wyjazd badawczo-naukowy członkiń Studenckiego Koła Naukowo-Artystycznego ZAPAL Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Rzeszowskiego pod opieką Koordynatorki projektu, mgr Natalii Suwaj, oraz Opiekunki Koła, dr Karoliny Niwelińskiej. Było to możliwe dzięki do-

finansowaniu przez Uniwersytet Rzeszowski projektu naukowego „Sztuka szkła, czyli o technice fusingu – warsztaty w pracowni szkła artystycznego MR Glass Project”. W projekcie wzięły udział: Alicja Kalandyk, Aneta Mierzwa, Anna Ingłot, Daria Sherstiukova, Julia Gerus, Maja Natkaniec, Natalia Nowak, Natalia Nykiel, Natalia Dranishcheva

oraz Weronika Malinowska. Wyjazd ten stanowił nie tylko okazję do obejrzenia wystaw w warszawskich instytucjach kultury, ale umożliwił udział w specjalistycznych warsztatach techniki fusingu w pracowni szkła artystycznego Macieja Rafalskiego.

Uczestniczki miały możliwość zgłębienia tajemnic nowoczesnej meto-



Fot. 1. Uczestniczki warsztatów z prowadzącym Maciejem Rafalskim

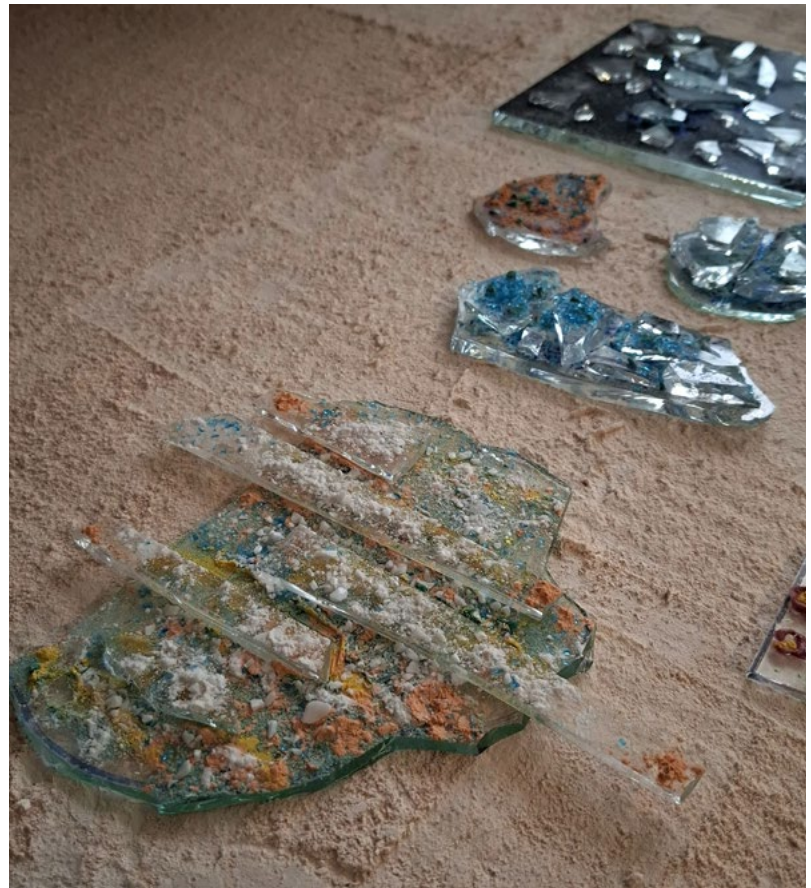
dy stapiania szkła w temperaturze ok. 700–850°C, pozwalającej uzyskać unikatowe struktury, formy i efekty powierzchniowe. Rezultaty warsztatów zostały zaprezentowane na wystawie w przestrzeniach Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Rzeszowskiego pt. „Temat rzeka – sztuka fusingu szkła”.

Czym jest szkło? Definicja, budowa fizyczna i chemiczna (NNy)

Historia szkła sięga początków cywilizacji mezopotamskich, a jego właściwości i jakość ewoluowały przez kolejne tysiąclecia. Na przełomie IV i III w. p.n.e. szkło było nieprzezroczyste i stosunkowo twarde, jednak twórcy stopniowo odkrywali jego zdolność trwałego powlekania innych materiałów oraz możliwość nadawania mu form. Współcześnie kojarzymy szkło z materiałem kruchym i przezroczystym, lecz taka postać pojawiła się dopiero po wynalezieniu techniki wydmuchiwania szkła przy użyciu piszczeli około I w. n.e.

Dzięki rozwojowi badań laboratoryjnych szkło zyskało dziś zróżnicowane właściwości – może być nietłukące, żaroodporne czy kwasoodporne¹.

Według definicji ustalonej w latach 60. XX w. przez American Society for Testing Materials oraz Komisję Terminologii Akademii Nauk ZSRR: „Szkło to nieorganiczny stopiony, ciekły produkt, po ochłodzeniu którego nie zachodzi krystalizacja. Przejście ze stanu ciekłego w stan szkła musi być odwracalne”². Szkło ma strukturę nieuporządkowaną – jest materiałem bezpostaciowym, bezkrystalicznym, przezroczystym. Powstaje poprzez stapianie piasku kwarcowego, węgla wapnia i węgla sodu w temperaturze ok. 1500°C, po czym jest chłodzone bez krystalizacji. Podstawowe elementy struktury szkła rozmieszczone są podobnie jak w cieczy, lecz wysoka lepkość uniemożliwia im swobodne przemieszczanie się³. Dla szkła lepkość stopionej fazy przy obniżaniu temperatury wzrasta tak znacznie, że wewnętrzne tarcie uniemożliwia atomom uporządkowanie się



Fot. 2. Prace przed wypałem

w strukturę krystaliczną. Gdy temperatura spada, duża lepkość powoduje, że powstaje stan szklisty ciała stałego, które nazywa się dalej szkłem. Stan szklisty właśnie powoduje, że szkło posiada odmienne od ciał krystalicznych właściwości chemiczne i fizyczne. Przede wszystkim szkło wraz ze zmianą temperatury zmienia się w sposób ciągły, mięknie i płylnie⁴.

Surowcami stosowanymi w produkcji szkła są: przede wszystkim piasek szklarski (kwarcowy) – źródło krzemionki SiO_2 , boraks – dostarczający tlenku boru B_2O_3 (ważny, niekiedy podstawowy składnik szkłotwórczy), skalenie sodowo-potasowe – źródło tlenku glinu Al_2O_3 , surowce (soda i inne) będące źródłem tlenków metali zasadowych (głównie Na_2O , K_2O , Li_2O), surowce (wapień i inne) będące źródłem tlenków: wapnia CaO , magnezu MgO , ołowiu

PbO , cynku ZnO , a także surowce bogate w tlenki: P_2O_5 , TiO_2 i ZrO_2 i inne. W produkcji szkła stosuje się również surowce zawierające m.in. związki barwiące (np. tlenek miedzi Cu_2O w celu uzyskania barwy niebieskiej i zielonej, tlenki żelaza – żółtej, bursztynowej, niebieskozielonej, związki kobaltu – niebieskiej, związki złota – od różowej do purpurowej) lub odbarwiające, przyspieszające topienie lub przyspieszające klarowanie masy szklanej. Pod względem chemicznym szkło jest więc mieszaniną zawierającą substancje szkłotwórcze i modyfikujące⁵.

Przebieg warsztatów w pracowni szkła artystycznego MR Glass Project Macieja Rafalskiego – opis działań, etapy, rezultaty (JG)

Warsztaty w pracowni przy ul. Grójeckiej w Warszawie rozpoczęły się od

zapoznania uczestniczek z obowiązującymi w pracowni zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy. Zgodnie z wytycznymi niezbędne było założenie zakrytego obuwia, wygodnych ubrań ochronnych dostosowanych do pracy manualnej oraz zachowanie szczególnej ostrożności w kontakcie z ostrymi narzędziami i szkłem – materiałem kruchym i podatnym na rozpad na ostre odłamki. Ryzyko skażenia się zarówno odłamkami, jak i narzędziami (takimi jak noże do szkła) wymagało od nas pełnej koncentracji i ścisłego przestrzegania zasad bezpieczeństwa.

Po instruktażu BHP rozpoczęła się właściwa część warsztatów. Prowadzący Maciej Rafalski zaprezentował specyfikę pracy ze szkłem jako medium artystycznym oraz przedstawił narzędzia wykorzystywane w technice fusingu, czyli stapiania szkła w wysokiej temperaturze w specjalnych piecach elektrycznych.

Piec do fusingu to urządzenie elektryczne wyłożone materiałami ogniotrwałymi, najczęściej włóknem ceramicznym lub cegłą szamotową,

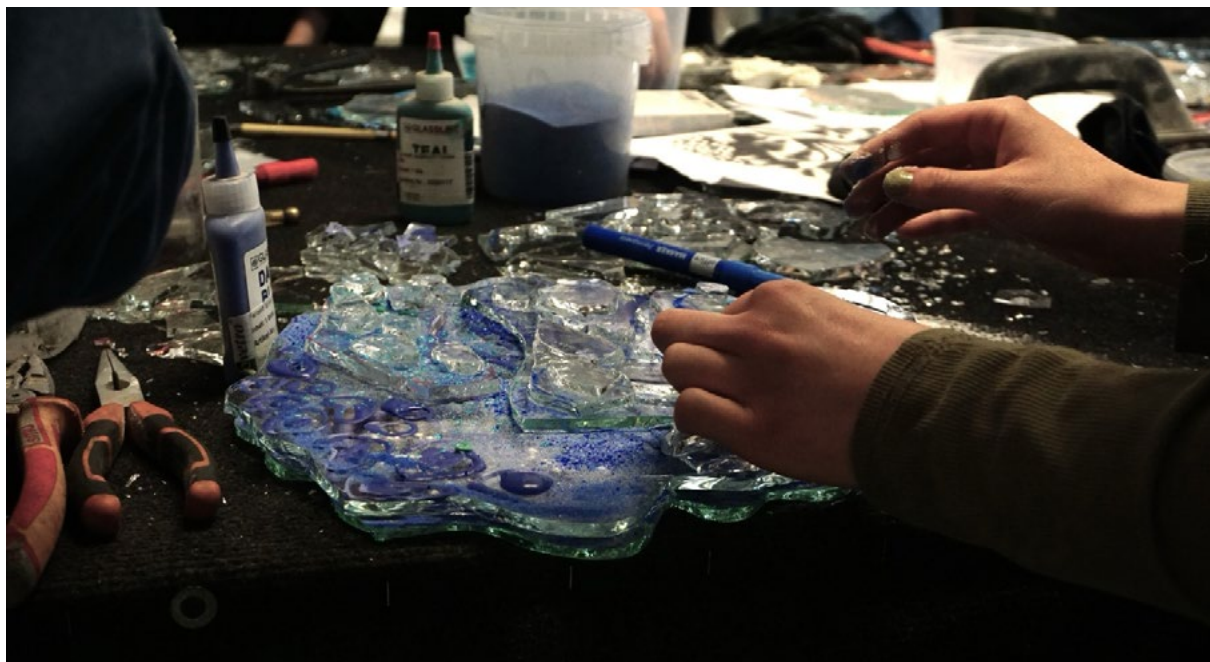
wyposażone w elementy grzewcze w postaci drutów oporowych z kanthalu lub nikrochromu. Wnętrze pieca izolowane jest termicznie, aby utrzymać stabilną wysoką temperaturę. Pracę pieca kontroluje precyzyjny regulator, umożliwiający programowanie ramp grzewczych i procesów chłodzenia.

Szkło w procesie fusingu osiąga stan płynny w temperaturze ok. 1400–1500°C, choć pierwsze oznaki uplastycznienia widoczne są już przy 700°C. Zakres temperatur decyduje o ostatecznym efekcie artystycznym. Po wypale następuje faza powolnego chłodzenia (tzw. odpężniania szkła), która zapobiega powstawaniu naprężeń wewnętrznych i późniejszym pęknięciom.

Kolejno, po oprowadzeniu po pracowni i zapoznaniu z zasadami działania pieca, pod czujnym okiem prowadzącego każda z uczestniczek miała możliwość samodzielnego pocięcia szkła przy użyciu profesjonalnych narzędzi – nożyków do cięcia, młoteczków oraz podważników. Dzięki temu można było w bezpieczny sposób przystą-

pić do realizacji autorskich szklanych projektów.

Po zakończeniu procesu cięcia i nadania szkła kształtów zgodnych z przygotowanym projektem uczestniczki warsztatów przystąpiły do precyzyjnego dopasowania poszczególnych elementów kompozycji, a następnie dokładnie oczyściły powierzchnie szkła z zatłuszczeń oraz śladów markerów używanych do wyznaczania linii cięcia. Ten etap okazał się kluczowy, ponieważ wszelkie zanieczyszczenia mogłyby wpłynąć negatywnie na jakość stapiania i estetykę finalnego wyrobu. Po przygotowaniu szkła rozpoczął się etap barwienia i nadawania projektowi indywidualnego charakteru. Prowadzący zaprezentował różnorodne techniki dekoracyjne, takie jak stosowanie barwników sypkich, granulatów stapiających się w ciekawą fakturę czy barwników fluorescencyjnych. Gdy formy były już gotowe do umieszczenia w piecu, nastąpił czas na eksperymenty z różnymi technikami układania kompozycji. Część uczestniczek zdecydowała się na użycie specjalnej waty ceramicznej, która



Fot. 3. Proces tworzenia formy szklanej

w trakcie procesu stapiania nadawała pracom charakter reliefowy i rzeźbiarski, inne wybrały natomiast technikę spłaszczania, pozwalającą uzyskać gładką i jednolitą powierzchnię.

Tematem przewodnim powstałych obiektów szklanych był „temat rzeka” – rozumiany szeroko jako metafora płynności, zmienności, nieuchronności przemijania, a także ekologii i relacji człowieka z naturą. Dzięki temu każda z prac to wyraz indywidualnych poszukiwań – próba uchwycenia dialogu między światłem a materią, własnymi emocjami i refleksami.

Fusing – gdy szkło staje się opowieścią (NNo)

Fusing (z ang. *fuse* – stapiać)⁶ to technologia obróbki cieplnej szkła, polegająca na łączeniu szkła ze szkłem – elementów o różnych kształtach, kolorach, gatunkach – w całość przyjmującą odpowiednie formy przestrzenne. Technika ta stwarza twórcom nieograniczone możliwości ekspresji artystycznej, dzięki bogatej gamie kolorystycznej stosowanych barwników, rodzajów i form szkła stapianego warstwowo. Daje to możliwość tworzenia reliefowych płaskorzeźb, a także zatapiania w szkło innych materiałów, stanowiących urozmaicenie kompozycji. Materiałem wyjściowym jest szkło płaskie, zarówno białe, przezroczyste, jak i barwne. Stosowane są tu łączenia szkieł poprzez cięcie, gięcie, formowanie, a następnie dekorowanie. Zdobienia nanoszone są zarówno pomiędzy warstwami szkieł, jak też na powierzchniach⁷.

Jedną z faz obróbki piecowej metodą fusingu jest slumping (ang. opadać, spadać)⁸, polegający na nadawaniu kształtu przedmiotowi ze szkła poprzez wykorzystanie jego giętkości w wyniku działania wysokiej temperatury oraz grawitacji. Zgrzewane szkło może mieć grubość od kilku milimetrów do nawet kilkudziesięciu centymetrów. Dodatkowe efekty artystyczne można uzyskać poprzez uży-



Fot. 4. Praca autorstwa Weroniki Malinowskiej *Fala*

cie pudrów i proszków szklanych, farb, półproduktów szklanych w formie pręcików, plaketek, nitek, a także takich metali szlachetnych jak złoto, srebro czy platyna⁹.

Proces fusingu odbywa się w specjalistycznym piecu w wysokiej temperaturze ok. 800°C. Do fusingu używa się szkieł kompatybilnych (bezbarwnych lub kolorowych), przeznaczonych wyłącznie do tej techniki, o specjalnie przygotowanych parametrach, zwłaszcza o jednakowym współczynniku rozszerzalności. Nie należy zgrzewać szkieł o niewiadomym pochodzeniu. Następnie można przystąpić do wytwarzania szkieł fusingowych, często stosując różne

go rodzaju dodatki dla wzbogacenia efektu końcowego¹⁰.

Zgrzane ze sobą szkła można dowolnie ukształtować w formie, wykorzystując swobodne opadanie pod wpływem grawitacji i wysokiej temperatury, zmniejszającej szkło, a jako form można użyć nieszkliwionej ceramiki, formy gipsowej, formy z materiałów ceramicznych, ze stali nierdzewnej czy reliefu z separatora wysypanego na powierzchnię blatu pieca. Dzięki wykorzystaniu wielu wspomnianych materiałów można dać upust kreatywności¹¹.

Technikę fusingu wykorzystuje się m.in. do wyrobu przedmiotów wystroju wnętrza lub ich dekoracyjnych



Fot. 5. Praca autorstwa Darii Sherstiukovej *Serce Natury*

elementów. Dzięki niej można wykonać najróżniejsze przedmioty: szklane ścianki, fragmenty mebli, lampy, wazon, świeczniki, elementy zastawy stołowej, parawany, kabiny prysznicowe, balustrady, drzwi. W Polsce popularny jest również fusing sakralny. Jest on alternatywą dla witrażu klasycznego, polega bowiem na stapianiu szkła w jednej tafli bez konieczności dodatkowego łączenia ołowiem. Dzięki tej technice można wykonywać także szklane rzeźby¹²

Zakończenie (NS)

Technika fusingu, choć wydaje się nowoczesna, znana jest od tysiącleci, a jej genezy można doszukiwać się

już w warstwowych szklach kształtowanych przez starożytnych Rzymian. Zgrzewanie ze sobą kawałków szkła w formie było wówczas jedną z podstawowych technik produkcji naczyń, aż do opracowania przez fenickich rzemieślników metody dmuchania szkła na puszczeli. Wyparła ona wówczas „starożytny fusing” aż do początku XX w., kiedy to rozpoczęto nowatorskie eksperymenty, wykorzystując płaskie szkło formowane w piecu. Warsztaty, które odbyły się 14 maja 2025 r. w warszawskiej pracowni MR Glass Project, prowadzonej przez artystę i projektanta szkła Macieja Rafalskiego, pozwoliły nam nie tylko poznać technikę artystyczną opar-

tą na wiedzy technologicznej, ale również rozwinąć wyobraźnię i świadomość pracy z materiałem wymagającym precyzji i cierpliwości. W efekcie powstałe prace są różnorodne, oryginalne, pełne osobistego charakteru i niosące społeczne przesłanie.

Przypisy

¹ B. Filarska, *Szkło piękne i użyteczne*, Warszawa 1973, s. 5–6.

² W. Laba, *Historia sztuki szklarskiej*, Krosno 2007, s. 8.

³ *Szkło – tworzywo o długich tradycjach i jeszcze większej przyszłości*, <https://zpe.gov.pl/a/szklo---tworzywo-o-dlugich-tradycjach-i-jeszcze-wiekszej-przyszlosci/D36UTc4hP> [dostęp: 18.10.2025].

⁴ W. Laba, *Historia...*, s. 9.

⁵ *Szkło* [w:] *Encyklopedia PWN*, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/szklo;3983073.html> [dostęp: 18.10.2025].

⁶ A. Włodarczyk, *Fusing – szklana piekarnia*, „Szkło i Ceramika” 2023, nr II, s. 26.

⁷ Tamże.

⁸ E. Mickiewicz, *Fusing – inny wymiar szkła dekoracyjnego*, <https://swiat-szkla.pl/article/1344-fusing-inny-wymiar-szkla-dekoracyjnego> [dostęp: 19.10.2025].

⁹ A. Włodarczyk, *Fusing...*, s. 26–27.

¹⁰ *Fusing, o technice słów kilka*, <https://szklanamisa.pl/fusing-i-relief> [dostęp: 19.10.2025].

¹¹ A. Włodarczyk, *Fusing...*, s. 27–28.

¹² M. Prokop-Duchnowska, *Perła wśród szklanych technologii*, <https://swiat-szkla.pl/article/3642-perla-wsrod-szklanych-technologii> [dostęp: 21.10.2025].

XX Penitencjarny Obóz Naukowy – Edycja Jubileuszowa

Aneta Karaś, Wiktoria Kozioł, Aneta Maczyszyn



„Jeżeli ignorancja jest ciemnością umysłu, to wiedza jest jego światłem, a studiowanie i uprawianie nauki, choć wymagają nakładu sił i przewyciężenia wielu słabości, są zanurzeniem się w świetle”.

M. Heller, *Jak być uczonym*,
Kraków 2017

W dniach 16–21 listopada 2025 r. studenci należący do Studenckiego Penitencjarnego Koła Naukowego, którego opiekunem naukowym od 21 lat jest Pani dr Monika Badowska-Hodyr, uczestniczyli w Jubileuszowym XX Penitencjarnym Obozie Naukowym. Partnerem projektu był Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Lublinie, reprezentowany przez Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Lublinie Pana płk. Marka Nicgorskiego. Za merytoryczne wsparcie projektu z całego serca Panu Dyrektorowi dziękujemy! Słowa podziękowania i wdzięczności kierujemy także do Pani Prorektor ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej UR prof. dr hab. Jolanty Szempruch za wsparcie finansowe przygotowanej i zrealizowanej Edycji Jubileuszowej – XX Penitencjarnego Obozu Naukowego „System penitencjarny w kontekście oddziaływań wobec osadzonych odbywających kary długoterminowe. Rozwiązania polskiego systemu penitencjarnego na tle doświadczeń europejskich a proces inkluzji społecznej”. Wsparcie zarówno finansowe, jak i merytoryczne pozwoliło na szerokie spektrum



działań, które stanowią dla nas wyjątkową wartość z perspektywy naszych doświadczeń warsztatowo-naukowych, kompetencji oraz nowych umiejętności.

Tegoroczny projekt realizowany był w Areszcie Śledczym w Lublinie oraz w Zakładzie Karnym w Opolu Lubelskim. Głównym celem było zapoznanie się z funkcjonowaniem polskiego systemu penitencjarnego w kontekście pracy z osadzonymi długoterminowymi. Studenci przy wsparciu Kadry Penitencjarnej mieli możliwość zaznajomienia się ze strukturą organizacyjną obydwu jednostek. Ponadto dowiedzieli się, jak wygląda na co dzień praca funkcjonariuszy z osadzonymi odbywającymi kary

skrajnie długoterminowe. To doświadczenie okazało się nie tylko ważnym elementem edukacji, ale również cenną lekcją życia.

W Areszcie Śledczym w Lublinie pod opieką penitencjarną Pani mjr Anny Szyszki zapoznaliśmy się ze specyfiką funkcjonowania jednostki oraz rozmawialiśmy z personelem Służby Więziennej, w tym z Panią Psycholog pracującymi z osadzonymi. Nie zabrakło również warsztatów edukacyjno-profilaktycznych przeprowadzonych przez członków SPKN na temat poczucia sensu życia. Uczestniczyli w nich osadzeni, którzy w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności studiują, na terenie aresztu realizowane są bowiem studia dla osadzonych. Warsztata-



Logo Studenckiego Penitencjarnego Koła
Naukowego autorstwa Wiktorii Koziół

ty były inspiracją do wspólnej dyskusji z ich uczestnikami.

W Zakładzie Karnym w Opolu Lubelskim nie tylko poznaliśmy strukturę organizacyjną jednostki, ale także przeprowadziliśmy kolejne warsztaty dotyczące sposobów radzenia sobie ze złością oraz budowania nadziei i zaufania. Brali w nich udział osadzeni odbywający kary długoterminowe. Byli bardzo zaangażowani oraz chętnie dzielili się własnymi przeżyciami i przemyśleniami. Bardzo cenne dla nas były doświadczenia, którymi podzieliła się Pani por. Sylwia Smaga. To dzięki niej dowiedzieliśmy się, że praca w SW dzięki ogromnemu trudowi wkładanemu w wykonywanie codziennych obowiązków często po latach daje ogromną satysfakcję. Pani Sylwia opowiedziała o specyfice swojej pracy, realizowanych projektach oraz znaczeniu oddziaływań kulturalno-oświatowych dla procesu resocjalizacji.

Wspólnie z osadzonymi odbywającymi długoterminową karę pozbawienia wolności przygotowaliśmy przedstawienie teatralne *Jest taki kwiat*. Było ono częścią spotkania rodzinnego osadzonych. Wydarzenie to wywołało wiele emocji, a zaangażowanie osadzonych widoczne było zarówno w przygotowaniach, jak i podczas występu. Po przedstawieniu mieliśmy możliwość porozmawiać z osadzonymi o ich rodzinach, codziennym życiu w zakładzie oraz wyzwaniach, z którymi mierzą się na co dzień. Rozmowy te

były dla nas niezwykle wartościowe i pozwoliły lepiej zrozumieć perspektywę osób odbywających długoterminową karę pozbawienia wolności. Pragniemy podziękować z całego serca Panu Dyrektorowi Teatru im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie Janowi Nowarze za wsparcie merytoryczne projektu naukowo-warsztatowego – XIV edycji przedstawienia teatralnego dla rodzin i dzieci osadzonych *Jest taki kwiat* oraz możliwość wypożyczenia kostiumów dla uczestników spektaklu. W Areszcie Śledczym w Lublinie odbyła się także VII edycja Seminarium Penitencjarnego „Za murami więzienia. Pedagogiczne, psychologiczne i prawne aspekty współczesnej penitencjarystyki i jej wymiar praktyczny”, z udziałem funkcjonariuszy reprezentujących jednostki penitencjarne Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Lublinie. Pani ppor. Marlena Zagórska, psycholog Działu Penitencjarnego Zakładu Karnego w Chełmie, przedstawiła specyfikę pracy w tamtejszej jednostce oraz omówiła programy realizowane z osadzonymi długoterminowymi, podkreślając znaczenie systematyczności i konsekwencji w procesie resocjalizacji. Nasza Pani Opiekun, dr Monika Badowska-Hodyr, wspólnie z dr. hab. Grzegorzem Grzybkiem, prof. UR, podzielili się wynikami badań zrealizowanych w jednostkach penitencjarnych OISW Rzeszów na temat samowychowania erotycznego osadzonych w zestawieniu z badaniami zrealizowanymi wśród studentów. Pani Prezes Stowarzyszenia POSTIS Barbara Bojko-Kulpa zaprezentowała wyjątkowy obszar pracy z osadzonymi i byłymi osadzonymi w ramach projektów readaptacji i reintegracji społecznej. Punktem kulminacyjnym tego dnia było wystąpienie reżysera Jana Jakuba Kolskiego, który zaprezentował studentom i gościom swój najnowszy film *Wariaci*. Po seansie uczestnicy seminarium mogli zadawać pytania, na które reżyser chętnie odpowiadał. Przybliżył rów-

nież kulisy powstawania filmu oraz opowiedział o swojej pracy. Ostatni dzień był dla nas równie inspirujący. Spędziliśmy czas z wychowawcami na oddziałach Aresztu Śledczego w Lublinie. Wychowawcy podzielili się swoimi doświadczeniami, refleksjami, chętnie odpowiadali na nasze pytania. Oprócz tego poznaliśmy, jak wygląda praca wychowawcy na aktach osobowych oraz specyfikę ogólnopolskiego systemu osób pozbawionych wolności. Spotkaliśmy się także z funkcjonariuszką działu zatrudnienia, która opowiedziała o specyfice tego stanowiska i wyjaśniła, jaką wartość ma praca osadzonych w kontekście resocjalizacji oraz readaptacji społecznej. Zwieńczeniem pobytu było spotkanie z Panią Psycholog, która przybliżyła nam zalety i wady pracy w zakładzie karnym na tym stanowisku. Podkreśliła, że zawód psychologa to duża odpowiedzialność, wymaga odporności psychicznej oraz umiejętności zachowania równowagi emocjonalnej. Opowiedziała również o sytuacjach, z którymi mierzy się na co dzień – zarówno tych trudnych, jak i tych dających satysfakcję. Realizacja Edycji Jubileuszowej – XX Penitencjarnego Obozu Naukowego „System penitencjarny w kontekście oddziaływań wobec osadzonych odbywających kary długoterminowe. Rozwiązania polskiego systemu penitencjarnego na tle doświadczeń europejskich a proces inkluzji społecznej” była dla nas nie tylko wartościowym doświadczeniem zdobywania wiedzy, kompetencji i umiejętności, ale także okazją do spojrzenia na pracę Służby Więziennej z zupełnie nowej perspektywy. Zdobytą wiedzę i doświadczenie penitencjarne z pewnością wykorzystamy zarówno w dalszej edukacji, jak i w przyszłej pracy zawodowej. Jak powiedział Mahatma Gandhi: „Musimy sami stać się zmianą, którą chcemy widzieć w świecie”.

Dobre występy AZS Uniwersytetu Rzeszowskiego w Ligach Akademickich 2025

Dobrze zaprezentowały się drużyny Klubu Uczelnianego AZS Uniwersytetu Rzeszowskiego w tegorocznej edycji Ligi Akademickiej. Do rozgrywek zakwalifikowano drużyny koszykówki kobiet, piłki ręcznej kobiet oraz piłki siatkowej mężczyzn.

Warunkiem udziału w Lidze Akademickiej jest wysokie miejsce w rankingu Akademickich Mistrzostw Polski – ranking tworzony jest na podstawie osiągnięć sportowych w trzech ostatnich edycjach AMP.

Nasze drużyny tworzą studentki oraz studenci Uniwersytetu Rzeszowskiego. Regulamin rozgrywek pozwalał również dołączyć do drużyn pełnoletnich maturzystów szkół średnich – będących członkami KU AZS UR – z czego nasze zespoły skorzystały. To znakomity pomysł na zmotywowanie utalentowanych sportowców do studiowania na Uniwersytecie Rzeszowskim.

Koszykówka kobiet

Turnieje rozgrywane były w dniach 17–19 października oraz 14–16 listopada 2025 r. na terenie kampusu AWF w Katowicach. Reprezentantki AZS UR wywalczyły ostatecznie 3. miejsce.

Wszystkie wyniki, transmisje oraz relacje:

<https://liga.azs.pl/liga-koszyk%C3%B3wki-2025/26>

Barwy AZS UR godnie reprezentowały:

Łucja Gósz, Magdalena Babiecško, Monika Kawa, Julia Rudy, Julia Mirkiewicz, Magdalena Cabała, Marcelina Cisek, Lena Popek, Katarzyna Nowak, Karolina Gródek, Natalia Kania, Julia Owoc, Emilia Ślaska, Sylwia Jakielasz, Paulina Kania, Wiktoria Gurgul

Trenerki: Anna Barć, Klaudia Waszyńska

Wielkie brawa dla dziewczyn! Grając cały turniej w jednym składzie, pokazały ogromną wolę walki i zaangażowanie.

Piłka ręczna kobiet

Turnieje rozgrywane były w dniach 17–19 października oraz 14–16 listopada 2025 r. na terenie kampusu AWF Warszawa. Szczypiornistki reprezentujące barwy AZS UR, a na co dzień trenujące w SPR Handball V LO Rzeszów oraz w Ze-



spole Szkół Sportowych w Rzeszowie, zajęły ostatecznie 2. miejsce w grupie.

Wszystkie wyniki, transmisje oraz relacje:

<https://liga.azs.pl/liga-pi%C5%82ki-r%C4%99cznej-2025/26>

AZS UR godnie reprezentowały:

Dagmara Kulpa (SPR Handball V LO Rzeszów), Oliwia Zielonka (AZS UR), Julia Tereszak (SPR Handball V LO Rzeszów), Natalia Czosnyka (AZS UR), Zuzanna Perykasz (SPR Handball V LO Rzeszów), Aleksandra Lis (SPR Handball V LO Rzeszów), Izabela Stańko (Zespół Szkół Sportowych w Rzeszowie), Julia Kwater (SPR Handball V LO Rzeszów), Julia Kruczek (SPR Handball V LO Rzeszów), Izabela Bogdanowicz (AZS UR), Natalia Reguła (Zespół Szkół Sportowych w Rzeszowie), Martyna Stopyra (AZS UR), Weronika Durlak (SPR Handball V LO Rzeszów), Lena Wieczorek (AZS UR)

Trenerzy: Sebastian Pelc, Jakub Bober

Gratulujemy wszystkim zawodniczkom i trenerom bardzo udanego występu w Lidze Akademickiej AZS 2025!

Piłka siatkowa mężczyzn

Turnieje rozgrywane były w dniach 24–26 października w obiektach AGH Kraków oraz 14–16 listopada 2025 r. na te-



renie kampusu UEK Kraków. Nasi siatkarze byli zdecydowanie bliżej awansu do *Final Four* niż rok temu. W pierwszym turnieju po niezwykle zaciętym meczu pokonali drugoligową drużynę AZS AGH 2:1, jednak w rewanżowym meczu nie mieli już szans i przegrali 0:3. Drużyna siatkarzy zajęła ostatecznie 2. miejsce w grupie.

Wszystkie wyniki, transmisje oraz relacje:

<https://liga.azs.pl/liga-siatka%C3%B3wki-2025/26>

AZS UR godnie reprezentowali:

Michał Curzytek (kapitan drużyny),

Szymon Sacharz, Hubert Stareńczak, Filip Tabor, Witold Dereń, Filip Habaj, Kacper Grendysa, Tomasz Bąk, Piotr Gąsior, Piotr Skórski, Jakub Dopart, Arkadiusz Kramarz, Maksymilian Łysoń, Maciej Ważny

Trenerzy: Wojciech Bajorek, Jacek Podpora

Gratulacja dla naszych zawodników!

W tegorocznej edycji Ligi Akademickiej przegrali tylko jeden mecz.

Organizatorem Lig Akademickich jest Akademicki Związek Sportowy. Projekt współfinansowany jest przez Ministerstwo Sportu i Turystyki. Part-

nerem technicznym jest Volley Station, partnerem technologicznym – Stellis, a partnerami medialnymi – Pasja AZS oraz Forum Akademickie.

W całej edycji można było zauważyć sporą różnicę w poziomie sportowym drużyn AZS występujących na co dzień w ligach szczebla centralnego (II liga, I liga, Ekstraklasa).

Turniej Finałowy odbył się w Krakowie 11–14 grudnia 2025 r.:

– koszykówka, piłka ręczna, piłka siatkowa, 12–14 grudnia 2025 r., Hala Sportowa Akademii Górniczo-Hutniczej, ul. Armii Krajowej 5A;

– pływanie, 11 grudnia 2025 r., Zespół Krytych Pływalni AKF w Krakowie, al. Jana Pawła II 78;

– hokej, 14 grudnia 2025 r., lodowisko Cracovii, ul. Michała Siedleckiego 7.

Relacje, transmisje, wyniki:

<https://liga.azs.pl/>

Dzięki udziałowi w Lidze Akademickiej 2025 nasze drużyny oprócz doświadczenia sportowego – które, mamy nadzieję, zapoczątkuje w nadchodzących AMP 2026 – zyskały piękne komplety strojów sportowych (2 komplety meczowe, dresy, plecaki) oraz sprzęt sportowy w postaci zestawów piłek meczowych. Wartość pozyskanego w ten sposób sprzętu sportowego wyniosła ponad 60 tys. zł. Wszystkie koszty uczestnictwa naszych drużyn w Lidze Akademickiej 2025 pokrył organizator – Akademicki Związek Sportowy.

Wielkie podziękowania za znakomitą organizację, niezapomnianą atmosferę i możliwość sportowej rywalizacji na najwyższym poziomie!

Mamy nadzieję na udział studentek i studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego w kolejnej edycji Ligi Akademickiej 2026.





**RZESZOWSKIE
PIWNICE**

Rzeszowskie Piwnice

to nie tylko

**podziemna
trasa turystyczna,**

ale także

**scena
muzyczna.**

Sprawdź

**nadchodzące
koncerty na:**

www.rzeszowskiepiwnice.pl

